

Escultura: Pablo Gargallo, 1933

El món d'avui necessita profetes.

Veus profètiques avui

**Els profetes
continuen lluitant
per un món de
pau, justícia
i solidaritat**

«Tots els profetes diuen amb fermesa que la paraula que profetitzen és paraula de Déu», explica el biblista Jaume Balateu. «La seguretat que té el profeta en la seva inspiració —afegeix— li ve del contacte personal amb Déu. Contacte que comença en el moment de la seva vocació i que continua amb el convenciment que Déu parla

amb ell a través dels esdeveniments i dels homes que l'envolten.» El profeta bíblic té com a objectiu fonamental comunicar al present l'esperança de la salvació en l'espera d'una Aliança nova i eterna destinada a tots els éssers humans.

Segons el físic i poeta David Jou, «la missió d'un profeta és deixar un futur obert a l'esperança». Considera que en el nostre temps també hi ha profetes, tot i que «els profetes d'avui no diuen com serà el futur, sinó què hauríem de fer els ciutadans perquè el futur pugui ser ple d'esperança». Per la seva banda, el franciscà Francesc Gamisans afirma que «avui dia l'Església pateix tot un canvi en la seva vida i missió. Ens calen profetes, homes de Déu, que denunciïn les injustícies, l'opressió i totes les argüïes del mal».

Pàg. 2, 3, 4 i 5

40 ANYS DEL VATICÀ II

**Un llibre pòstum
d'Yves Congar
desvetlla les
interioritats del
Vaticà II**

El P. Joan Bosch, o.p., un dels grans experts a Espanya en el teòleg Yves Congar, ens parla sobre *Mon Journal du Concile*, el llibre pòstum del dominic francès que tot just s'acaba de publicar i on es recullen les seves impressions més personals sobre el Concili Vaticà II.

Pàg. 8 i 9

Mons. Deig torna a Menorca en el seu 25è aniversari episcopal

El 5 de novembre del 1977, Antoni Deig i Clotet era consagrat bisbe de la diòcesi de Menorca. Vint-i-cinc anys després, l'ara bisbe emèrit de Solsona s'ha retrobat amb l'Església menorquina del 2 al 7 de novembre per recordar i celebrar les noces d'argent episcopals. L'acte principal d'aquesta estada a l'illa va ser el dimarts 5 de novembre a la catedral amb la celebració d'una Eucaristia d'acció de gràcies. La missa va ser presidida pel bisbe Deig i concelebrada pel titular de la diòcesi menorquina, Mons. Joan Piris. També hi van prendre part el vicari general, Miquel Anglada; el rector de la catedral, Sebastià Taltavull, i una trentena de preveres diocesans, a més de nombrosos fidels d'arreu de l'illa i de les diverses congregacions religioses. Mons. Deig va manifestar, emocionat, la seva satisfacció per tants records i per la resposta dels menorquins «en veure tantes cares conegudes i en memòria pels que ja no hi són».

Pàg. 17

La catedral menorquina va acollir l'Eucaristia d'acció de gràcies.

Sumari

Pàg. 10 Dia de l'Església diocesana

Pàg. 18 Barcelona: la IX Jornada Diocesana crida a l'esperança

Pàg. 19 Entronització de la Moreneta a Vilalba dels Arcs

Pàg. 23 Lleida: l'Irel inaugura el nou curs acadèmic

Pàg. 24 Trobada dels Portants del Sant Crist de Catalunya a Altafulla

Cada setmana
visita la
nostra web

www.catalunyacristiana.com

Editorial

Profetes del nostre temps

Quan parlem dels profetes, normalment pensem en aquells personatges bíblics que en nom de Déu recordaven al poble d'Israel que s'estava apartant de la voluntat divina. També ens és familiar aquella expressió que va pronunciar el mateix Jesús i que utilitzem en circumstàncies ben diverses: «Ningú no és profeta a casa seva» (Lc 4,24). Ho diem, per exemple, quan no som compresos en el nostre propi ambient o entre els nostres, encara que no en tinguem res, de profeta; simplement és una forma d'expressar que a vegades els que t'haurien d'entendre més per la seva proximitat, són els que menys ho fan.

Però el profeta és un personatge que no està tancat en un moment determinat de la història ni encara menys en una expressió quotidiana. Els profetes han existit sempre i ho continuen fent, l'única cosa és que ara els seus noms ja no queden escrits a les Sagrades Escripures, però sí en el cor de moltes persones a qui han ajudat amb la seva paraula i el seu testimoni.

A grans trets els profetes tenen dues característiques bàsiques: d'una banda denuncien les situacions d'injustícia, de maldat i de pecat que hi ha en la societat i recorden als ciutadans que no viuen d'acord amb el que Déu n'espera; de l'altra, «profetitzen», és a dir, anuncien el que pot passar en el futur, tant en positiu (per donar il·lusió i coratge a les persones) com en negatiu (advertint sobre les conseqüències negatives que poden passar si no es produeix un canvi en les actituds o en la forma de vida de les persones).

Així, per exemple, els profetes de l'Antic Testament es van cansar de denunciar els israelites, infidels que continuament oblidaven els manaments i les lleis de Déu per viure una vida de pecat i d'adoració d'ídols falsos. També van predir desgràcies que esdevindrien al poble o als seus governants si persistien en la seva actitud i que es convertirien en realitat més endavant si no es produïa una veritable conversió. Però també van avançar esperances i il·lusions com la vinguda d'un Messies que es va concretar en el naixement de Jesús a Betlem.

Una altra característica generalitzada dels profetes és el menyspreu, la humiliació, la persecució i, fins i tot, el màrtiri que van haver de patir. A la gent no li agrada que la critiquin, que li diguin que fa les coses malament, i menys que se l'amenaci en nom de Déu. Així que la «professió» de profeta és molt dura, per això una persona que no sigui valenta i estigui disposada a donar-ho tot pel Senyor és impossible que m'arribi a ser. Recordem només com va acabar Joan el Baptista, el profeta que va precedir Jesús: amb el seu cap en una safata d'argent.

En el nostre temps, per sort, hi continua havent profetes que denuncien les injustícies del nostre món que no són pas poques: la fam, la repressió, la discriminació, el repartiment injust dels béns d'aquest món, la corrupció... També anuncien que passarà; així, per exemple, Martin Luther King veia en somnis una societat nord-americana on desapareixerien les discriminacions envers la raça negra i certament que han canviat molt les coses en aquest país sobre aquest tema, encara que hi continua havent molts racistes.

L'Església ha donat i continua donant molts profetes en el segle xx i en aquest xxi que fa pòc que hem començat. Recordem el bisbe catòlic Óscar Romero a El Salvador: la seva veu profètica va ser callada per les bales, però el seu record continua viu en el poble salvadorenc. Els profetes continuen sent maltractats i la seva veu és ocultada o criticada moltes vegades pels mitjans de comunicació. El mateix papa Joan Pau II ha llençat missatges profètics contra moltes de les decisions equivocades dels governs d'aquest món: l'embargament a Cuba, la guerra a l'Afganistan o la probable guerra contra l'Iraq. La seva veu incòmoda molts dirigents i molts mitjans de comunicació al servei dels poders d'aquest món. Però el Pontífex continua parlant amb decisió i valentia, malgrat la seva avançada edat és un model sobre l'actitud que hem de tenir els cristians davant del món, quan aquest s'aparta dels mandats de Déu i quan avança seguint criteris materialistes i egoistes o quan promou i practica lleis injustes a vegades en nom d'un fals progrés.

CATALUNYA CRISTIANA

Director: Mn. R. Octavi Sánchez

Sotsdirectora: Gna. Gemma Morató

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Lluís Serra i Miriam Díez ROMA; Guillem Ferrer, ILLES BALEARS; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Ramon Estany, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc i Roman Casanova, TORTOSA; Fàtima Alemany, VIC

Col·laboradors externs: Gmà. Adrià, Pilarín Bayés, Joan Carrera, Francesc Gamissans, Enric Graupera, Joan Guiteras, Joan Antoni Mateo, Francesc Nicolau, Cristóbal Sàrrias, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, P-J Ynaraja, Joan Manuel Gutiérrez

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 820

E-mail: catcris@ibernet.com

Pàgina web: www.catalunyacristiana.com

Gerent: Jaume Vinyals

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Secretaria i subscripcions: Victòria Camps, Antònia Canals

Administració i comptabilitat: Isabel Giralt i Montserrat Altamirano

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788.403. Fax 938 788.212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP
International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal: 80,60 €
Resta d'Europa: 146,74 €
Amèrica i Àfrica: 178,30 €
Àsia i Oceania: 243,82 €

LA TIRA

Per Pilarín

en primer pla

Els profetes, intercessors entre Déu i el poble

■ Tant avui com ahir, les veus profètiques tenen com a objectiu fer una crida a la conversió del cor dels éssers humans

Els profetes bíblics eren persones que parlaven en nom de Déu sota la inspiració de l'Esperit i que creien en la promesa de la salvació. Van proclamar aquest missatge al poble d'Israel, i es van oposar a tota injustícia, sense deixar-se vèncer per les

difficultats i el descoratjament o per les temptacions del poder. En el món actual també hi ha signes profètics encarnats en homes i dones, els quals s'han convertit en referents morals i de fe per a milers d'individus.

Etimològicament, el terme *profeta* al·ludeix al qui «parla en nom d'algué altre». El profeta bíblic no parla tan sols del futur, sinó de Déu i en nom de Déu. Denuncia enèrgicament els mals que roseguen la societat, obre l'horitzó a una renovació profunda de l'existència i, amb una precisió major o menor, traça la configuració del que ha de ser el món del futur. És l'intercessor entre Déu i el poble d'Israel. Té com a missió fonamental comunicar als seus coetanis l'esperança de la salvació a l'espera d'una Aliança nova i eterna destinada a tots els éssers humans.

Tots els profetes que apareixen a les Sagrades Escripures —des d'Abraham, «pare d'una multitud de pobles» (Gn 17,5), fins a sant Joan Baptista, «profeta de l'Al-

del poble de Déu. Aquest és l'objectiu comú dels profetes bíblics. Però arriba un moment en el qual les veus profètiques callen, ja que han complert la seva finalitat: lliurar el missatge rebut en nom de Déu. Ara cal esperar que doni el seu fruit. Per als cristians, aquest fruit és Jesús, «l'heroi veritable, humil i savi, el profeta de la veritat i de l'amor», segons el missatge que el Concili Vaticà II dirigia als joves. Amb la seva predicació i, encara més, amb la seva vida instaurarà el regne nou que s'esperava: el Regne de Déu. L'ànim dels profetes va planar, per tant, fins a l'arribada del Messies. I és que Jesús és el profeta més perfecte, «un profeta poderós en obres i en paraules davant de Déu i de tot el poble» (Lc 24,19).

Una llum enmig de les tenebres

«La Bíblia denuncia el perill dels falsos profetes que, sota l'aparença d'un missatge diví, parlen moguts únicament per criteris humans»

tíssim» (Lc 1,76)—tenen un do carismàtic extraordinari. Senten un impuls irrefrenable de fer una crida a la conversió del cor quan el poble abandona la fidelitat al Déu de l'aliança del Sinaí, quan creixen les desigualtats i les tensions socials o quan el culte cau en un ritualisme buit. Són també grans portadors d'esperança en situacions dures, de desastre, de desterrament, etc.

La proclamació de la redempció radical

El profetisme no és exclusiu d'Israel; també es trobava en altres cultures del Pròxim Orient. Els temples i les corts reials tenien profetes que transmetien l'oracle diví—resposta de la divinitat a una consulta sobre un esdeveniment del futur o sobre l'oportunitat d'una acció concreta—quan eren consultats. A Israel, els profetes enviats pel Senyor van xocar més d'una vegada amb els profetes de Baal, la divinitat cana-

«El profeta», escultura feta el 1933 per Pablo Gargallo.

nea. El que distingeix els profetes bíblics d'Israel dels altres és la seva fe en un sol Déu, el qual n'exigeix una fidelitat total, en la seva conducta religiosa i moral, que ha de ser conforme als seus manaments.

Els profetes bíblics anaven guiats per una llum que entreveïen enmig de les tenebres en què caminaven. Els envaïa la sensació d'una presència inexplicable de Déu que els feia sentir una alegria incomparable. Tenien la certesa de l'absolut. Vivien en plenitud la llibertat humana. «En el "tu a tu" amb Déu, els profetes puen llum i força per a la seva missió. La seva pregària no és pas una fuga del món infidel sinó un parar l'oida a la Paraula de Déu» (Catecisme de l'Església catòlica, núm. 2.584).

«En la predicació dels profetes la misericòrdia significa una potència especial de l'amor, que preval sobre el pecat i la infidelitat del poble elegit», afirma Joan Pau II en l'encíclica *Dives in misericordia*.

Gràcies als profetes, la idea de Déu se sublima: és el creador de l'univers i l'amo i senyor de tota la terra. Actua en el món

exterior, però principalment actua en el més profund del cor de l'home, i el transforma amb el seu esperit. La profecia està lligada a la naturalesa carismàtica de la vida en la fe i està sotmesa a la verificació eclesial pel que fa a revelació privada. El Concili Vaticà II, en la constitució dogmàtica sobre l'Església (*Lumen gentium*), parla que el poble de Déu comparteix el paper profètic de Crist, en particular a través de la vida de fe i la caritat.

Per la pau, la justícia i la solidaritat

La Bíblia denuncia el perill dels falsos profetes que, sota l'aparença d'un missatge diví, parlen moguts únicament per criteris humans. «El Senyor em respongué: "Aquests profetes es valen del meu nom per profetitzar mentides: jo no els he pas enviat, ni els he encarregat res, ni tan sols els he parlat. Les seves visions són falses: us profetitzen superxeries, falòrnies i im-

Acompanyament musical

Els profetes d'Israel transmetien la seva experiència religiosa essencialment a través de poemes, oracles, discursos, relats, visions o accions simbòliques. A l'hora de proclamar les seves profecies, un element destacat que acostumaven a fer servir era la música. Així, la música es convertia en el vehicle idoni per manifestar i donar a conèixer als altres la seva fe.

Samuel, després d'ungir Saül, li va dir: «Arribaràs a Guibà de Déu, on hi ha una guarnició de filisteus. Entrant a la població, et trobaràs amb un grup de profetes que baixen del turó sagrat, precedits d'arpes, timbals, flautes i cítares, i en ple deliri profètic. Llavors l'esperit del Senyor s'apoderarà també de tu i faràs com aquells profetes. D'aquell moment et convertiràs en un altre home» (1Sa 10,5-6).

Els instruments musicals contribuïen a crear l'atmosfera propícia per als exercicis de devoció espiritual. El profeta Eliseu va disposar el següent: «"Ara, porteu-me un músic." Mentre el músic tocava, la mà del Senyor s'apoderà d'Eliseu» (2Re 3,15). Quan va predir el judici dels dies del captiveri d'Israel a causa dels seus pecats, el profeta Isaïes va manifestar: «L'alegria dels tamborins i la bullicia dels balladors s'han acabat» (Is 24,8).

El rei David no tan sols tocava instruments musicals, sinó que també escrivia bonics salms que van ajudar a fer el llibre dels Salms. Des de la seva joventut, va viure moltes experiències que van cristal·litzar en el seu immortal *Salm del pastor* (Salm 23). Va celebrar la seva llibertat, quan el Senyor el va alliberar dels seus enemics, i va escriure el Salm 18. I quan es va penedir del seu gran pecat, va donar al món el seu *Salm penitencial* (Salm 51).

postures, que ells mateixos s'inventen» (Jr 14,14). Són aquells que prediquen una religió i una moral laica, sense esperança en un més enllà. El veritable profeta no parla per complaure els homes, com fan els falsos profetes, sinó únicament per dir el que Déu li fa dir.

Els profetes han estat sempre uns lluitadors, tant en el passat com en el present. La seva comensal és comunicar al proïsme el projecte de Déu per a la humanitat: la construcció d'un món ple de pau, justícia i solidaritat. Uns ideals que es vertebren al voltant de la fe i la defensa dels més dèbils i exclosos de la societat.

Avui dia també hi ha profetes. El papa Joan XXIII, la mare Teresa de Calcuta, Mons. Óscar Romero, l'abbé Pierre, santa Edith Stein, Mons. Helder Cámara, el germà Roger Schutz o el sacerdot Luigi Giussani, fundador de Comunió i Alliberament, han estat persones que han obert un gran horitzó d'esperança als cristians del tercer mil·lenni. Autèntics profetes del nostre temps. (M.A.C.)

Trets característics d'un veritable profeta

- És impulsat per l'Esperit Sant, i no per la ment de l'home (1Pe 1,21).
- No fa la seva pròpia interpretació privada de la profecia (2Pe 1,20).
- Assenyala els pecats del poble contra Déu (Is 58,1).
- Amonesta sobre els judicis propers (Ap 14,6-7).
- Edifica, exhorta i consola l'Església (1 Co 14,3).
- Reconeix la divinitat de Jesús (1Jn 4,1-3).
- Viu i actua en harmonia amb la Bíblia (Mt 7,15-20).
- No és cap astròleg, ni bruixot, ni mèdium ni endevinaire (Dt 18,9-12).

La paraula profètica, paraula de Déu

La paraula profètica té molta importància per a la nostra fe. De fet, és força il·luminador que l'Antic Testament es divideixi en tres parts —Llei, Profetes i Escrits— i una d'elles estigui dedicada en exclusivitat a la paraula profètica.

Definir o descriure els profetes no és senzill perquè són uns personatges que presenten moltes diferències entre ells. Uns dediquen gran part de la seva vida a l'activitat profètica, com Isaïes, Jeremies o Ezequiel; altres no hi dediquen tant de temps, com Abdies, del qui només tenim vint-i-un versets. La relació entre Déu i els profetes es fa de diferents maneres: amb visions (Is 6,1; Am 7,1), amb audicions (Am 1,1-8) o amb experiències personals íntimes (Jr 1,9). Generalment els profetes transmeten el missatge per la paraula, però de vegades també ho fan a través de les accions simbòliques (Ez 6,11).

Hi ha profetes que són escriptors, però d'altres que no ho són, com Elies (1Re) o Eliseu (2Re). N'hi ha que són homes, però també hi ha la profetessa Dèbora (Jt 4,4) i la profetessa Huldà (2Re 22,14); en el Nou Testament no es fa estrany que les dones siguin profetes (Ac 2,17-18), que les filles de Felip tinguin el do de la profecia (Ac 21,9) i que una dona profetitzí a Corintí (1Co 11,4-5). Hi ha profetes que estan vinculats a la cort (Isaïes), o al culte (Joel i Habacuc), però també n'hi ha que pertanyen al món rural (Miquees o Amós).

Déu crida i el profeta escolta la seva paraula

Malgrat totes aquestes diferències, tots els profetes diuen amb fermesa que la paraula que profetitzen és paraula de Déu. El profeta, en hebreu *nabî* (cradat), té molt clar que és el Senyor qui l'ha cridat per parlar a la comunitat. No es cansa de repetir: «això diu el Senyor».

Cronologia dels profetes en la història d'Israel

✓Fins al segle IX aC:

Dèbora, Samuel, Natan, Elies i Eliseu. Profetes no escriptors.

✓Segle VIII aC:

Amós, Osees, Miquees i Isaïes (versets 1-39). Profetes crítics amb la problemàtica social, política i religiosa.

✓Del segle VII aC fins al 587 aC:

Sofonies, Nahum, Jeremies i Habacuc. Profetes del preexili que criden a la conversió davant de la imminent catàstrofe.

✓Del 587aC al 538 aC:

Ezequiel i el II Isaïes (versets 40-55). Profetes de l'exili que anuncien el perdó.

✓Del 538 aC fins a finals del segle VI aC:

Zacaries (versets 1-8), Ageu i III Isaïes (versets 56-66). Profetes del postexili o de la restauració.

✓Del segle V aC fins al III aC:

Malaquies, Abdies, Jonàs, Joel i Zacaries (versets 9-14). Últims profetes.

«això fa saber el Senyor», «el Senyor em va comunicar la seva paraula». Ens pot sorprendre aquest llenguatge perquè ens podríem arribar a imaginar una comunicació directa entre el profeta i el Senyor com si estiguessin tots dos en un despatx, o parlant per telèfon o enviant-se correus electrònics. Però no, la seguretat que té el profeta en la seva inspiració li ve del contacte personal amb Déu. Contacte que comença en el moment de la seva vocació i que continua amb el convenciment que Déu parla amb ell a través dels esdeveniments i dels homes que l'envolten. Certament que el profeta no neix després d'estudis llargs, ni té grans teories sobre Déu.

El profeta rep la Paraula des de l'experiència que fa de

Profeta Isaïes (volta de la Capella Sixtina. Vaticà).

Déu i des del seu respecte i solidaritat amb tots els homes. Per a ell Déu no és una qüestió abstracta, sinó que és una realitat vivent en contacte amb l'home i amb la història. El profeta transforma aquesta paraula que li ve de fora en paraula interior i la proclama a la comunitat. Esdevé així l'home que proclama la paraula de Déu i no, com moltes vegades entenem, l'endeví que prediu els esdeveniments futurs. «El que veuen no és tant el futur, com el present: il·luminats per la seva fe en Déu, veuen lúcidament les conseqüències del present i anuncien les dificultats que naixeran inevitablement de les injustícies presents i de la manca de confiança en Déu» (J. Auneau i altres autors, *Llegir l'Antic Testament. Una iniciació*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Col·lecció Saurí núm. 133,

Profeta Jeremies (volta de la Capella Sixtina. Vaticà).

Barcelona 1997, pàg. 133).

En aquesta relació vivencial Déu sempre pren la iniciativa, ningú no pot sentir-se posseïdor exclusiu de la paraula de Déu, l'única cosa que demana Déu és la capacitat d'escoltar-lo, no cal ser teòleg, només cal tenir una actitud prou oberta i atenta als signes dels temps per veure des d'on ens parla. El profeta, atent i acollidor, experimenta la força de la paraula de Déu en la seva persona i queda atrapat per ella, la sent com el rugit del lleó (Am 1,2), com goig i alegria (Jr 15,16), esdevé en ell un foc que no pot apagar (Am 3,8; Jr 20,9), prova de fugir-ne o callar, però és inútil (Jonàs, Jeremies), no pot deixar de

Ordre dels llibres profètics

Josué, Jutges, 1r Samuel, 2n Samuel, 1r Reis, 2n Reis; Isaïes, Jeremies, Ezequiel, Osees, Joel, Amós, Abdies, Jonàs, Miquees, Nahum, Habacuc, Sofonies, Ageus, Zacaries i Malaquies.

Aquest ordre és el que segueix la tradició jueva i és el que ha emprat la BCI (Bíblia Catalana. Traducció Interconfessional), seguint l'ordre que s'ha d'aplicar a les traduccions interconfessionals. Tradicionalment a casa nostra se seguia l'ordre de la Vulgata llatina que conservava, en general, l'ordre de la bíblia grega o dels Setanta. Entre altres coses, no els col·loquen junts; als «profetes anteriors» els anomenen «llibres històrics» i als «profetes posteriors» els diuen «profetes» (afegint-hi Daniel, Baruc i Lamentacions).

comunicar-la a la resta de mortals, malgrat que això li pugui costar la vida.

La paraula profètica és una paraula històrica

Aquesta paraula, en hebreu *dabar* («paraula-cosa»), que ve de Déu i que els profetes no poden deixar de proclamar, té dues connotacions: és paraula i és acció alhora. En l'Antic Testament veiem com la paraula de Déu és creadora, incideix en la història de la humanitat: «Déu digué: que hi hagi un firmament» (Gn 1,6); «el Senyor va dir a Abram: Vés-te'n del teu país» (Gn 12,1); «el Senyor li digué: he vist l'opressió del meu poble a Egipte i he sentit com clama per culpa dels seus explotadors. Conec els seus sofriments; per això he baixat a alliberar-lo del poder dels egipcis i fer-lo pujar des d'Egipte» (Ex 3,7s). En els relats de vocació dels profetes és prou evident que la paraula de Déu s'ha fet història. Allí s'esmenta la situació històrica del profeta: nom dels pares, ofici, lloc on viu, època en què viu (Am 1,1; Jr 1,1-3).

La paraula és més que una expressió oral o una idea, és eficàcia, és esdeveniment en la història. La paraula fa el profeta, però també es fa en el profeta i, així, ell mateix esdevé paraula per a la comunitat, dit altrament: «La Paraula forja el profeta i a través del profeta forja la comunitat» (F. Raurell, *Profeta, el forjat per la Paraula*. Editorial Claret, Col·lecció Eines núm. 18, Barcelona 1993, pàg. 8). No és casualitat, doncs, que «el profeta estigui implicat en esdeveniments concrets de la història en el seu vessant religiós, polític, econòmic i social» (F. Raurell, *o.c.*, pàg. 23) i que més d'una vegada li causi maldecaps.

És habitual llegir textos en els quals el profeta és amenaçat. A Jeremies li diuen que és un traïdor (Jr 26,8-9), Elies és perseguit (1Re 19,1-3), Amós és expulsat del Regne del Nord (Am 7,12-13), Jeremies és insultat (Jr 20,8) i empresonat (Jr 37,14), Uriahu és assassinat (Jr 26,20) i el Nou Testament recorda tot sovint que van ser perseguits i els que vindran també ho seran, de perseguits. Són amenaces que ens fan pensar que «en el destí dels profetes queda prefigurada el de Jesús de Natzaret» (J. L. Sicre, *Introducció al Antiguo Testamento*. Editorial Verbo Divino, Estella 1998, pàg. 191).

Jaume Balateu

Biblista, membre de l'Associació Bíblica de Catalunya.
Pare de família

David Jou, físic i poeta, considera que també hi ha profetes en el nostre temps

«La missió d'un profeta és deixar un futur obert a l'esperança»

David Jou i Mirabent (Sitges, 1953) és doctor en Ciències per la Universitat Autònoma de Barcelona —actualment exerceix com a catedràtic de Física de la Matèria

Condensada en aquesta mateixa universitat— i poeta. Com a científic, ha publicat, entre altres llibres, *Mecànica estadística i biologia molecular* (1988), *Matèria i*

materialisme (1997) i *El temps i la memòria a la ciència contemporània* (2001). Com a poeta, cal destacar les obres següents: *Mirall de vellut negre* (1981), *Urpes de fume-*

ra (1992), *Transfiguracions* (1988), *Joc d'ombres* (1988), *Basilisc* (1997) i *Els ulls del falcó maltès* (1999). És patró de la Fundació Joan Maragall.

—Segons vostè, què és un profeta?

—Un profeta és una persona que obrí la porta d'un futur amb esperança. La visió que tenim, però, de la profecia és més aviat la idea d'una predicció. Avui dia la ciència ha ocupat aquest lloc i és la que s'encarrega, quan les circumstàncies ho permeten, de fer prediccions, tot i que de manera limitada. També cal dir que en el món esotèric aquesta predicció s'associa sovint amb la vidència, amb la persona que veu el futur i ens parla de com serà. Crec que aquestes dues peculiaritats, la predicció i la vidència, no constitueixen l'essencial de la profecia.

—Quin és, doncs, l'objectiu fonamental d'un profeta?

—La missió d'un profeta és, tal com he comentat anteriorment, deixar un futur obert a l'esperança. De tota manera, a les Sagrades Escriptures, quan hi ha l'element d'alguna predicció, és el profeta qui s'està posant a prova

ell mateix. Una de les qüestions que més preocupa els profetes és si parlen en nom propi, de les seves dèries purament humanes, o si Déu parla a través d'ells. Llavors, per tenir-ne una evidència clara, intenten formular alguna predicció, que tindria un paper secundari dins de la seva comesa profètica.

—El do de la profecia és carismàtic i és presentat a la Bíblia com el més gran dels dons: «Anheueu els dons de l'Esperit, sobretot el de profecia!» (1Co 14,1). Com ens poden ajudar els profetes en la nostra vida?

—L'esperança sempre invita, d'una banda, a l'alegria, i, de l'altra, a l'acció. Em sembla que qui té una vida activa —en el sentit de profunditat

interior i d'obertura als altres— és la persona idònia per treballar en favor del proïsme, cosa que li proporcionarà una plaent sensació de fecunditat i un goig immens. La gent desconfia sovint de la paraula i, en canvi, es refia més de l'acció, de la paraula feta vida. Actualment hi ha una degradació de la paraula —tal com es pot constatar en molts programes televisius, on es dona una visió superficial de l'amor i de l'alegria—, i això comporta que la gent respecti i admiri aquelles persones que, amb la seva manera modèlica de viure i d'actuar, hagin esdevingut uns prototipus. Uns exemples a imitar.

—Es pot afirmar que en el nostre temps hi ha profetes?

—Sí, el que passa és que a vegades parlen molt poc. La mare Teresa de Calcuta, per exemple, no solia parlar gaire, però totes les seves paraules les convertia en acció.

David Jou.

dans perquè el futur pugui ser ple d'esperança.

—La poesia podria ser un bon mitjà per transmetre determinats signes profètics?

—I tant! La poesia és un vehicle extraordinari i no entenc perquè està tan marginada, potser perquè vivim en una època molt influïda per la ciència, el raonament i l'argumentació. Cal tenir en compte que la profecia conté, sobretot, uns elements de força de la paraula i d'exemple que es poden transmetre perfectament a través de la poesia. Ara bé, la poesia actual s'ha limitat molt a l'experiència personal, però una experiència que plasma tan sols fets quotidians i que està tancada a la transcendència. Malauradament, no hi sentim l'alenada del do profètic. Per tant, ara com ara la poesia no és profètica, però podria ser-ho.

Reportatge: Miquel Àngel Codina

Desert (I)

«Tal com està escrit en el llibre del profeta Isaïes: «És la veu d'un que crida en el desert»» (Lc 3,4).

Hi ha dies en què un àngel segella la cançó i només ens queda el crit, el farfalleig i la protesta; hauríem volgut ser una font de serenor i tenim tan sols una veu agresta: aquesta veu que clama en el desert.

Hauríem volgut una veu arrodonida, com un còdol vora el riu, i no aquesta, una veu amable, exuberant, polida, i sols tenim un clam tallant com una aresta: aquesta veu que clama en el desert.

Hauríem volgut una paraula acollidora, alegre i exultant com una música de festa, i sols tenim aquesta paraula feridora que esglaia com el tro de la tempesta: aquesta veu que clama en el desert.

Aquesta veu tan dura com les roques enfebrades, que abrusa i enlluerna i trastoca i amonesta, que escorxa com les urpes de lleones afamades i rugeix, al·lucinant, en la solitud feresta: aquesta veu que clama en el desert.

David Jou

Aquests versos de David Jou pertanyen al seu llibre *Transfiguracions* (1988), el qual s'estructura en tres seccions dedicades, respectivament, a sant Agustí, sant Pau i sant Joan Baptista. És en l'àmbit religiós on David Jou ha trobat «una de les fonts més persistents de la meua inspiració poètica». *Desert* és un poema, dividit en quatre blocs, que parla de la predicació de Joan Baptista, el darrer profeta bíblic.

Missatgers cridats per Déu

La paraula *profeta*, per a molts de nosaltres, ens porta a la memòria la imatge d'un home extraordinari que preveu i anuncia el futur en bé dels altres homes. Encara que aquest aspecte de la visió del futur ha estat freqüent en els profetes —per testimoniar l'autenticitat de la seva missió divina— no és aquesta la dimensió específica del profeta.

En llenguatge bíblic, profeta és l'home de Déu que ens recorda la seva vinculació amb el Senyor i les obligacions de justícia i fidelitat que es deriven d'aquesta vinculació. El poble d'Israel tenia una llarga experiència en profetes. En el llibre del

Deuteronomi, el Senyor promet a Israel que no li mancaran mai els profetes. Homes fermes en la fe i grans en les obres, que els recordaran la presència de Déu en la història del seu poble.

L'Església realitza un profetisme col·lectiu: les assemblees cristianes per a la celebració eucarística, les missions entre els infidels, la promoció humana, social i cultural dels pobles, l'ensenyament i l'educació de la joventut, etc. Però, a més del testimoni col·lectiu de tota la comunitat cristiana, no han mancat en el poble profetes individuals, cridats per Déu per denunciar l'apatia i

la tirania de la societat. Joan XXIII i Pau VI, per exemple, a més de Papes, han estat autèntics profetes del nostre temps. I, com ells, tants i tants sacerdots, seglars, obrers, joves...

Avui dia l'Església pateix tot un canvi en la seva vida i missió. Ens calen profetes, homes de Déu, que denunciïn les injustícies, l'opressió i totes les argücies del mal. I profetes que siguin els missatgers d'aquella «nova i formosa primavera» que tots albirem i esperem per a la societat futura.

P. Francesc Gamissans
Franciscà, escriptor i periodista

DEL 29 DE DESEMBRE AL 3 DE GENER DEL 2003

Amb gran goig us anunciem

TERRA SANTA

El país de Jesús

**Preus
especials**

**Pelegrinatge
especial de
solidaritat
amb els
nostres
germans**

Places limitades

*Al-leluia! Som a la casa del Senyor.
Quina alegria quan em van dir:
«Anem a la casa del Senyor!»
Ja han arribat els nostres peus
al teu llinar, Jerusalem (Salm 121).*

VISITAREM:

Jerusalem (Sant Sepulcre, via Dolorosa, cenacle,
muntanya de les Oliveres)
Betània, Betlem, Natzalet, Cafarnaüm:
(llac de Galilea, riu Jordà, el mont Tabor).

**Guiatge religiós a càrrec de
Mons. Joan E. Jarque i Jutglar.**

Com a «pelegrins de la Paraula»

AVANÇAMENT DE LA PROGRAMACIÓ PER AL 2003

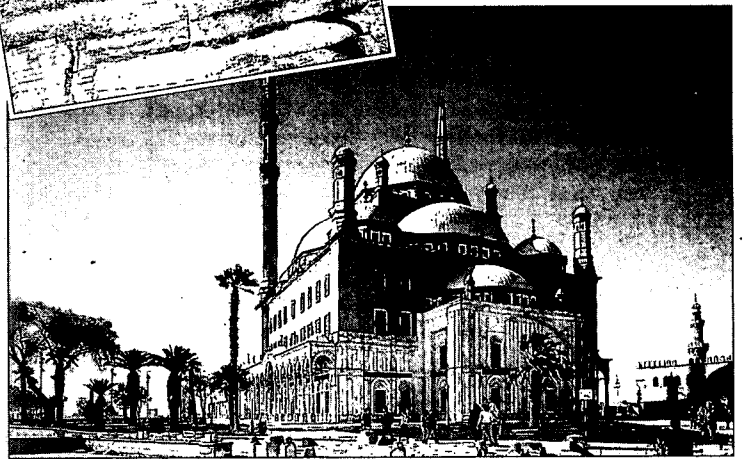
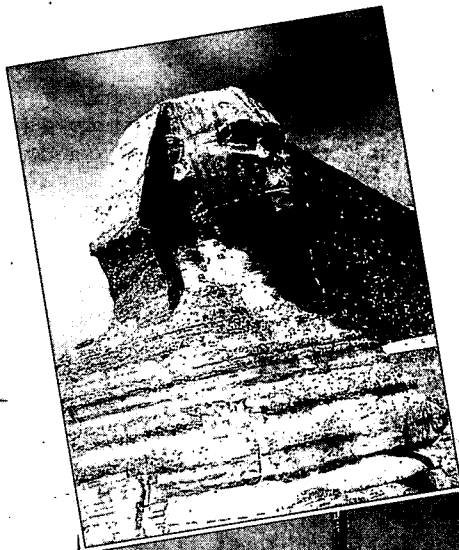
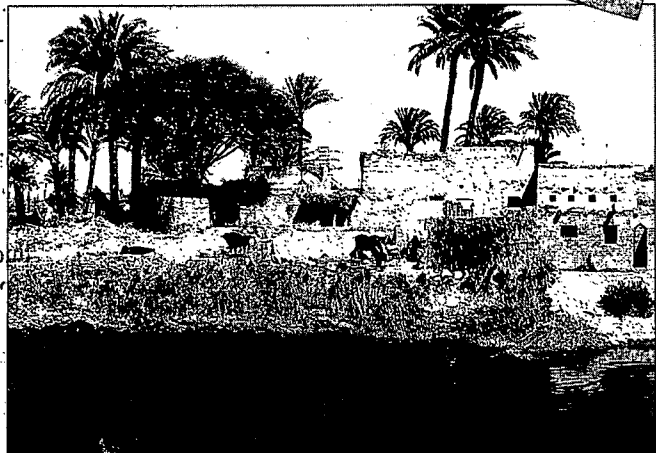
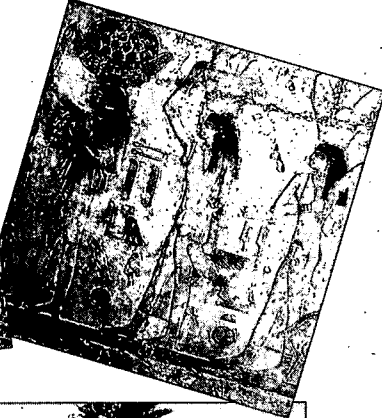
Egipte i creuer pel Nil

del passat faraònic al cristianisme primitiu

del 24 de febrer al 7 de març del 2003

VISITES:

- El Caire
- El Minià
- Tell-el-Amarna
- Memfis
- Sakara
- Gizeh
- Tebes
- Luxor
- Karnak
- Monestir de Sant Simeó
- Esna
- Udfu
- Kom Ombo
- Aswan
- Abu Simbel

AMB L'ASSISTÈNCIA TÈCNICA DE

MERCATRAVEL S.A.

DEMANEU INFORMACIÓ A: AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA
c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona, Tel. 934 092 700 - Fax 934 092 701

Vaticà

església en el món

Ara les parròquies visiten el Papa

■ La visita pastoral de les parròquies romanes serà a la inversa

ROMA.— Les dificultats en la mobilitat de Joan Pau II han obligat a cancel·lar les tradicionals visites dels diumenges a les parròquies de Roma, diòcesi de la qual el Papa és bisbe. A partir d'ara, la visita pastoral serà a l'inrevés: les comunitats parroquials es desplaçaran fins a l'aula de les audiències (Aula Pau VI) i així no es perdrà el sentit de la visita, encara que sense l'emoció de rebre el Pontífex al propi territori.

Actualment a Roma hi ha 328 parròquies, de les quals 301 ja han estat visitades per Joan Pau II. Les anades del Papa a les parròquies romanes es van suspendre el mes de març d'aquest any, però a partir del desembre es reprendran segons aquesta nova modalitat.

Aquesta proximitat del Sant Pare cap a la Ciutat Eterna s'ha vist recentment reconeguda per la capital italiana amb l'atorgament al Pontífex d'origen polonès de la ciutadania romana. Des del 31 d'octubre, el Papa de Roma és encara més romà i pot ser anomenat *romano di Roma*, és a dir, romà de Roma, manera popular amb què els romans s'autodefineixen. El títol de ciutadà honorari de Roma ha estat una iniciativa de l'alcalde de Roma, Walter Veltroni, i d'un grup de representants

civils. El Papa va dir que està vinculat afectivament a Roma des del 1946, any en què va aterrar a la ciutat eterna com a estudiant de teologia a la Facultat de Sant Tomàs (Angelicum). Per al Papa, «Roma; hereva d'una cultura mil·lenària en què s'ha implantat el germen fecund de l'anunci de l'Evangelí, no només té tresors del passat per custodiar. És conscient de tenir una tasca fonamental per al futur, al servei de la humanitat d'avui i de demà». Per al Papa, Roma té un patrimoni «civil, moral i espiritual» per oferir al món. El Sant Pare va cloure el seu discurs citant sant Pau, que quan va arribar a Roma va dir: *Civis romanus sum* («Sóc ciutadà romà»).

Miriam Díez

Aproven el miracle de sor Àngela de la Creu

ROMA.— Coincidint amb la festa de la beata sor Àngela de la Creu, el col·legi de cardenals ha aprovat per unanimitat el miracle atribuït a la fundadora de les Germanes de la Creu. El següent pas és que Joan Pau II en signi el decret de canonització i fixi data i lloc per a la canonització.

Sor Àngela va ser beatificada fa vint anys a Sevilla durant la primera visita del Papa a l'Estat espanyol. Per ara, encara no hi ha cap confirmació oficial sobre la propera visita de Joan Pau II, prevista per a la primavera entrant. (M.D.B.)

COLÒMBIA

Els misteris de llum s'estrenen amb rècord Guinness

CALI.— La primera jornada de pregària dels nous misteris de llum del rosari va aplegar el 31 d'octubre passat mig miler de persones a Cali (Colòmbia). Aquesta xifra esdevé un nou rècord Guinness.

La jornada de pregària, presidida pel nou arquebisbe de Cali, Mons. Juan Francisco Sarasti, va ser organitzada per Patricia Cifuentes, una feligresa colombiana que va descobrir en la Mare de Déu la font de la seva conversió. Per tal d'honorar i agrair totes les gràcies rebudes a través d'ella Cifuentes va voler oferir-li

«una cosa tan gran com un rècord Guinness». El resultat es va poder veure el 31 d'octubre passat davant d'un rosari de més de 70 metres. Els misteris de llum van ser meditats per diferents autoritats civils i religioses, inclosa la del bisbe, encarregat de meditar el cinquè misteri. El rosari va ser pregat per diferents intencions, especialment «pel cessament del conflicte armat a Colòmbia». El canceller de la diòcesi, P. José González, va assegurar que aquesta pregària col·lectiva es repetirà cada dijous en cadascuna de les parròquies de la ciutat. (ACI)

ANGOLA

La Santa Seu promou el procés de pau

LUANDA.— El cardenal Crescencio Sepe, prefecte de la Congregació per a l'Evangelització dels Pobles, va viatjar recentment a Angola per promoure el procés de pau. El purpurat es va reunir amb la Conferència Episcopal, amb capellans, religiosos, religioses i seminaristes del país africà.

El moment central de la visita va tenir lloc diumenge 2 de novembre durant la celebració a la catedral de Luanda d'una

solemne celebració eucarística amb tots els bisbes del país en acció de gràcies a Déu per la pau a Angola. Abans de finalitzar el viatge, va visitar un camp de refugiats als afores de la capital.

Angola, amb 14 milions d'habitants, dels quals gairebé la meitat són catòlics, es va independitzar de Portugal el 1975, i va esclatar així la primera guerra civil entre el moviment Popular d'Alliberament d'Angola (MPLA) i la Unió Nacio-

L'estat de salut del Papa l'ha obligat a noves formes de presència pastoral.

Arbre de Nadal croat per al Vaticà

L'arbre de nadal que enguany acompanyarà el tradicional naixement de la plaça de Sant Pere vindrà de terres croates. El seu president, Stipe Mesic, viatjarà expressament al Vaticà per lliurar-lo oficialment a Joan Pau II. L'arbre ha estat escollit en els boscos de la regió de Delnice, uns 140 km al sud-est de Zagreb.

El Papa ha visitat Croàcia en dues ocasions des de la seva independència, i extraoficialment es rumoreja que podria tornar-hi el 2003. (ACI)

Suport moral i econòmic per als cristians de Terra Santa

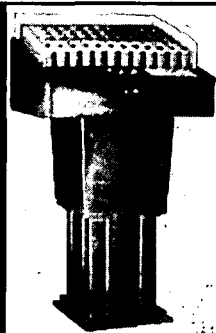
ROMA.— Una de les ferides que fan més mal al Papa en l'actualitat és la situació de Terra Santa. Per això, mai no ha faltat per la seva part suport moral i econòmic a aquesta zona, especialment als cristians que allà s'encarreguen de custodiar els Sants Llocs. Com a mostra d'aquesta preocupació, Joan Pau II ha decidit destinar recentment 400.000 dòlars a Terra Santa per afrontar les necessitats fonamentals d'una població víctima de la violència i el conflicte armat.

Aquesta donació econòmica ha estat lliurada per Mons. Paul Josef Cordes, president del Pontifici Consell Cor Unum, durant el seu recent viatge a Terra Santa. Mons. Cordes va visitar del 7 al 10 de novembre el Patriarcat de Jerusalem, la Custòdia Franciscana de Terra Santa, Càritas local i diferents comunitats catòliques. També va ser a Jericó i a Betlem, on va inaugurar un projecte de construcció de noves cases i va visitar els hospitals de la Sagrada Família i «Effetá».

L'objectiu del viatge, segons s'ha fet saber des de la Santa Seu, no ha estat només el lliurament d'aquesta donació econòmica, sinó que «a través de les diferents trobades, l'enviat del Papa vol encoratjar els cristians a quedar-se en aquests llocs martiritzats, tal com ho fan molts missioners de manera heroica».

Un comunicat de premsa distribuït pel Pontifici Consell Cor Unum informa que aquests fons han estat donats per la generositat de persones d'arreu del món després de la crida que va llençar l'any passat el Sant Pare per ajudar les víctimes de la guerra i el terrorisme, després dels atemptats de l'11 de setembre. Gran part d'aquests diners van ser recollits arran de la jornada de dejuni que el Papa va convocar el 14 de desembre del 2001.

Segons detalla l'informe «els actes continus de violència entre palestins i israelians representen per desgràcia una amenaça persistent per a la vida dels habitants de la regió. Les cases que ofereixen hospitalitat als pelegrins estan buides, mentre que a Betlem l'atur colpeja al voltant del 80% de la població. Es comprèn bé, per tot això, el desig de molta gent de deixar el país. La salvaguarda dels Llocs Sants romandria en perill si els cristians els abandonessin». (C.C.)

LAMPADARIS
ELECTRÒNICSFàbrica i oficines
a SabadellS.A.T. a tot Catalunya
Tel. 937 276 676
937 276 822

40 anys del Concili Vaticà II

«Sense les aportacions de Congar, molts textos conciliars no serien el que són»

■ El P. Joan Bosch és un dels grans experts a Espanya d'Yves Congar, de qui recentment s'ha publicat «Mon Journal du Concile»

El P. Joan Bosch és frare dominic i un dels principals experts en Yves Congar. És professor de la Facultat de Teologia de València i director del Centre Ecumènic Pare Congar. En aquesta entrevista analitza la figura del P. Congar i la seva participació en el Concili Vaticà II, a partir de la recent publicació de *Mon Journal du Concile* («El meu diari del Concili»). Yves Congar ja havia deixat dit que aquest text no es publicués abans del l'any 2000.

—S'acaba de publicar *Mon Journal du Concile* del P. Congar. Què implica la publicació d'aquest material?

—No és cap secret per a ningú que el P. Congar —a més d'aquelles cròniques que durant les quatre sessions conciliars enviava a *Informations Catholiques Internationales*, publicades després en els quatre toms *Le Concile au jour le jour* i al nostre país per Estela de Barcelona— escrivia un diari molt personal que va titular *Mon Journal du Concile*. Per desig exprés seu va deixar molt clar que en prohibia la publicació fins passat l'any 2000. Els originals han estat guardats zelosament a les

una lectura del Concili «des de dins». Cada dia anotava les seves impressions amb realisme tremend, amb una crítica constructiva i per descomptat amb una informació de primera mà. Amb afinada mirada va recorrent els ets i uts del que va succeir en aquells anys que van canviar el rostre de l'Església catòlica. Aquest material serà, des d'ara, «imprescindible» per conèixer més bé el Concili Vaticà II. Llegint el diari hom viu l'experiència conciliar.

—Trobarem sorpreses en aquest diari?

—Indubtablement. I moltes. Si el P. Congar no va permetre que es publicués aquest diari abans de l'any 2000 és per raons òbvies. Molts personatges del Concili —cardenals, bisbes, teòlegs, pèrits...—, és a dir, els veritables protagonistes, hi apareixen amb nom i cognoms. Congar dona el seu judici crític no únicament sobre els textos, sinó òbviament sobre els autors dels textos, sobre les raons que mouen uns i altres a proposar idees teològiques. També ressalta la ceguesa, la desraó, la teologia manualística, el juridicisme curial romà. Dona judici sobre les persones. Però, respectuosament, no li semblava just que aquestes apreciacions apareguessin publicades en vida dels interessats. Per això volia que els seus judicis —mai no va creure que els seus judicis estiguessin revestits d'infal·libilitat— fossin jutjats pel temps, per la història. És clar que hi ha sorpreses en aquest diari. Ottaviani, el jesuïta Tromp, Ratzinger, Bea —a

«Congar va creure que el postconcili seria com la prova de foc per a molts cristians»

biblioteques de Le Saulchoir (París) i de la Universitat de Lovaina. Ara, el mes passat, les edicions Du Cerf, de París, el va publicar en dos volums amb un total de 1.227 pàgines. Per tant, el va començar abans de l'obertura del Concili i el va concloure un any després de la cloenda conciliar. El significat és obvi. Tenim davant nostre un text de valor riquíssim en què un dels millors teòlegs del segle xx fa

El P. Bosch assegura que ha gaudit molt de la lectura de la nova obra de Congar.

no ho van entendre molts bisbes! L'entramat conciliar per a Congar va ser, més o menys, el següent: una Església que es reforma internament (*Lumen gentium*) quan es mira davant de la Paraula de Déu (*Dei Verbum*), que mira el món per estimar-lo i servir-lo, no per condemnar-lo (*Gaudium et spes* i *Ad gentes divinus*), que mira els «altres» cristians (*Unitatis redintegratio*) i els creients de les altres religions (*Nostra*

aetate), i que té un respecte màxim per la llibertat de l'ésser humà (*Dignitatis humanae*).

—Quina era la seva comensal en el Concili?

—A través del diari percebem cronològicament les formes i les maneres del treball de Congar en el Concili. Va arribar-hi com a expert privat de Mons. Weber, bisbe d'Estrasburg, tot i que va ser el bisbe auxiliar Mons. Elchinger qui el va introduir en les famoses reunions d'«estratègia conciliar». Nomenat així mateix, des del primer moment, membre-consultor de la Comissió Teològica Preparatòria. Aquí el seu paper va ser molt discret ja que ell i els altres teòlegs no romans amb prou feines eren consultats. La seva cada cop més ressentida salut, la seva timidesa innata i les «sospites» que encara en la primera sessió queien sobre la seva persona, fan que no se senti sempre ni gaire a gust ni gaire actiu. A més, la reclusió a l'Angelicum —un lloc amb poca obertura a les noves idees conciliars— li impedia aquest «comerç d'idees» que mostrarà quan més tard s'instal·la al Col·legi Belga. S'atansa cada cop més al Secretariat per la Unitat dels Cristians que dirigeix el cardinal Bea, on té molts contactes —gairebé cada setmana— amb els observadors no catòlics presents al Concili. Se sent molt còmode amb el cercle de teòlegs centreeuropeus, principalment amb

qui admira profundament fins a arribar a dir que el Concili era el «Concili de Bea», Schillebeeckx, De Lubac —el seu gran amic De Lubac—, Montini, Daniélou, el mariòleg Balic, i tants d'altres apareixen reflectits a les seves pàgines. Ens tocarà a nosaltres jutjar, amb la perspectiva que dona el temps, la saviesa i/o els judicis equivocats que es puguin desprendre del diari de Congar.

—Què esperava el P. Congar del Concili Vaticà II?

—Congar va ser fidel a la idea primera de l'anunci del Concili. Però ben aviat es va adonar que, com a esdeveniment viu, el Concili tenia la seva pròpia dinàmica, la seva pròpia vida. Es va anar adonant que el Concili no podia tenir un programa prefixat d'antuvi que calia seguir cegament i mecànicament. Arribarà a dir que ni Joan XXIII tenia idees clares sobre l'esdeveniment. I repeteix paraules que va dir el Papa: «En això del Concili tots som novicis.» Cada dia, cada congregació general, cada sessió conciliar sorprenia uns i altres. Tots els textos de la Comissió Preparatòria, tan acabats, tan tancats, tan fets per homes segurs, gens sospitosos, que es presentaven com a inamovibles i que haurien fet del Concili una altra cosa del que va ser, doncs se'n van anar en orris... Congar se'n va adonar i va treballar —sempre treballant— per un Concili pastoral i per això doctrinal, per un Concili doctrinal i per això mateix pastoral. Això

III Mil·lenni S.C.P.
 «El Reduït dels Oficis» de Teresa Graupera
 La primera neuleria de Casa Graupera a Barcelona
 Neules, xocolates i torrons d'alta qualitat.
 Alimentació selecta.
 Artesania no alimentària.
 Pintures, escultures, fusta, teixits, etc.

Qui presenti aquest anunci rebrà un obsequi

Zona: Sagrada Família, c/ Padilla, 289-293 - 08025 Barcelona
 Tel. 934 361 327 - Fax 934 554 294 / info@III millenni.com

40 anys del Concili Vaticà II

els holandesos, alemanys, francesos i sobretot amb els belgues. Admira Rahner i sobretot Mons. Philips, valora la rica col·laboració de Ratzinger, la creativitat de H. Küng, no així el seu radicalisme, i el bon quefer de Suenens, Alfrink, Doepfner, Agagianian, Lercaro. I tot i que durant la primera sessió és cridat i consultat per les subcomissions de la Comissió Doctrinal del Concili, finalment reemplaça el P. Daniélou com a membre de la Comissió Teològica en qualitat d'expert de Mons. Garrone (2 de març del 1963). Jo m'atreiria a dir que, a més dels textos que uns i altres bisbes li demanen sobre molts temes doctrinals per llegir en l'Aula conciliar, l'impacte real de Congar rau en les desenes de conferències que va impartir en molts col·legis i universitats romanes durant les quatre sessions, així com les reunions que diversos grups de bisbes li demanen una vegada i una altra sobre qüestions eclesiològiques i ecumèniques. Va ajudar a crear això que es va anomenar el «clima renovador conciliar». Va participar molt activament en el grup «Jesús, l'Església i els pobres». A través del diari també es veu l'enorme nombre de consultes i peticions de seminaristes i preveres joves a l'hora d'emprendre tesis doctorals. Indubtablement, va ser una figura del Concili.

—I una de les figures que més recordem del Concili.

—Crec que el seu record encara està ben present no únicament per la doctrina i les intuïcions que va tenir com a teòleg, sinó també per les circumstàncies per les quals va transcórrer la seva vida. Teòleg «maleït» durant molts anys —cal recordar els seus exilis a Jerusalem, Roma i Cambridge—, teòleg obediènt però que no

«Llegint "El meu diari del Concili" hom viu l'experiència conciliar»

renuncia a la seva llibertat de creient i d'intel·lectual, teòleg «recuperat» per Joan XXIII, el magisteri del qual serà fins a tal punt influent en el Concili que m'atreixo a dir que, sense les aportacions de Congar, molts textos conciliaris no serien el que són. Convido el lector a llegir amb ulls objectius l'altre diari del dominic francès, *Journal d'un théologien. 1946-1956* (Cerf, París 2000), per saber fins on pot arribar la mesquinera d'una institució religiosa quan vol silenciar un home lliure i honest com va ser Yves Congar.

—Quina és l'empremta que ha deixat?

—Remeto el lector al text que Congar escriu, gairebé finalitzat el Concili, el 7 de desembre del 1965. És un dels textos més esfereïdors de tot el diari, la seva lectura emociona. Amb tota la humilitat del món, agraeix a Déu que li hagi donat iniciatives i idees per ajudar el Concili. I en confessió pròpia afirma: «Són meus...» I va enumerant capítols o números sencers redactats

«Mon Journal du Concile» obre noves perspectives en la comprensió del Concili.

per ell per als bisbes que literalment van passar a la lletra (i a l'esperit) de les diverses constitucions, decrets o declaracions del Concili. I hi apareixen números de *Lumen gentium*, del *De Revelatione*, de l'*Unitatis redintegratio*, de l'*Esquema XIII*, de les *Missions*, de les *différents religions*, del *Presbiterorum ordinis*. Empremses decisives, empremses literals de Congar en els textos conciliaris. Vegeu *Mon Journal du Concile*, tom II, pàgines 510-511.

—Al P. Congar, què és el que més l'amoïnava que es tractés al Concili?

—Respondria molt ràpidament. I amb claredat. La reforma de l'Església i l'eclesiologia de comunió, la qüestió ecumènica que veia decisiva si realment desitjava una reforma, la supremacia de la Paraula de Déu —única font— però amb tota la fondària que tenen tant el text bíblic com la Tradició amb majúscula. I a més la col·legialitat episcopal —assumpte decisiu— i la condició dels laics en l'Església. Respecte de la col·legialitat episcopal, és molt interessant el que diu del barceloní Mons. Bonet i Muixí, al vol. I, pàg. 352.

—Com entenia el terme «aggiornamento»?

—M'atreixo a dir que de la mateixa manera que Joan XXIII. I afegiria, a més, que d'una manera força diferent de com el van entendre Ottaviani, Tromp, Parente, Ruffini, Browne, Siri, Pizzardo, Peruzzo, per esmentar-ne només uns quants...

—Com va viure la universalitat de l'Església en aquesta assemblea conciliar?

—Congar ha escrit —no únicament en aquest diari— que el Concili va ser obra de l'Esperit Sant. Altrament, no es poden explicar moltes coses. És veritat que al principi va estar temptat, juntament amb altres teòlegs, de no tornar a la següent sessió. Perquè moltes coses li semblaven absolutament incomprensibles. Ni rumb, ni ordre, ni direcció... Però es va decidir finalment a romandre-hi perquè era allí per ajudar els bisbes en la seva tasca, per posar la seva teologia al servei dels Pares del Concili. I allí va descobrir, durant els anys 62-65, la universalitat, la catolicitat de la qual tant havia escrit en els seus textos eclesiològics. Frec a frec amb bisbes de tots els racons de la terra, amb teòlegs de totes les tendències, amb jerar-

ser el Concili, la seva feina al Concili...

—Què plantejava ell de cara al postconcili?

—Congar va creure que no tot estava conclòs el dia de la cloenda del Concili. En primer lloc, perquè «en nombroses qüestions es van quedar a meitat de camí. Va començar una obra que no està acabada, ja sigui de la col·legialitat, del paper dels laics, de les missions i fins i tot de l'ecumenisme. Seria absurd pensar que les coses han de continuar en l'estat en què es trobaven al final del Concili, el 8 de desembre del 1965». I apunta que la raó d'aquest fenomen va ser la recerca d'unanimitat que Pau VI va imprimir al Concili mateix. Però és que a més mancava la *receptio* conciliar. «Seria perillós creure que amb els textos tot està conclòs... encara resta aplicar-los concretament.» «El Concili va donar un enorme impuls, però qui anirà precisant les coses serà la mateixa vida. L'important per a mi és que el Concili va tenir lloc.»

Congar va creure que el postconcili seria com la prova de foc per a molts cristians, per a molts teòlegs, fins i tot per als que jeràrquicament tindrien la responsabilitat de presentar-lo més tard al conjunt de l'Església. Molts dels seus actors, dels seus protagonistes, van perdre el tren...

Rosa M. Jané Chueca

Saps què sent un missioner quan rep notícies de casa?

APADRINA UN MISSIONER

Amb la teva aportació, ells o elles i encara més persones llegiran CATALUNYA CRISTIANA cada setmana

Marqueu amb una "x" les vostres preferències:

Preu d'una subscripció missionera: **Amèrica i Àfrica: 178,30 €**

Àsia i Oceania: 243,82 €

Missioner ☐ **Missionera** ☐

(Es pot mantenir correspondència)

Nom i cognoms

Adreça

Població Província C.P.

FORMA DE PAGAMENT:

Adjunto xec nominatiu ☐

Domiciliació bancària ☐

Titular

Data

Entitat

Oficina

DC

Compte

Envieu aquesta butlleta a: CATALUNYA CRISTIANA

Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona - Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

Espanya

Una Església per construir entre tots

■ El 17 de novembre se celebra a l'Estat espanyol el Dia de l'Església diocesana

L'Església, contràriament al que alguns encara creuen, no només està formada per bisbes i sacerdots, sinó que la constitueixen tots aquells que viuen la fe en Déu i Jesucrist. En aquest sentit, tothom està cridat a participar-hi activament, i fins i tot, encara que a vegades costi més, a participar en el seu sosteniment econòmic.

El manteniment de l'Església diocesana és una cosa que depèn de tots els seus membres. Aquesta convicció, reflectida en el lema «L'Església amb tots i entre tots», és la que aquest any s'ha volgut deixar clara en la celebració del Dia de l'Església diocesana. Una vegada més, els fidels estaran convidats el proper 17 de novembre a implicar-se econòmicament amb l'Església i ajudar en el seu sempre difícil sosteniment.

«Entre tots fem l'Església», insisteix una

vegada i una altra el material que s'ha preparat enguany des de la CEE per conscienciar i sensibilitzar els fidels sobre les necessitats i compromisos que estan cridats a prendre. Dins la participació en les parròquies i en les comunitats cristianes, en algunes de les múltiples possibilitats que aquestes ofereixen, existeix també una ajuda econòmica que es pot canalitzar de diverses maneres. Una d'elles, potser la més important tot i que no la més estesa, és la quota

I és que quan hem de rascar-nos la butxaca és potser quan més demostrem la pertinença a l'Església. Una Església que està «amb tots», però que ha de ser construïda «entre tots». El proper 17 de novembre els fidels de tot l'Estat estan convidats a posar el seu granet de sorra en aquesta construcció.

periòdica o subscripció bancària mensual o trimestral en un compte parroquial o diocesà. Aquest seria el gran ideal per aconseguir, donat que d'aquesta manera l'Església podria comptar amb una quantitat fixa i es podrien emprendre projectes i iniciatives amb garanties més grans. Una segona manera de col·laboració és la declaració de la renda, marcant amb una X la casella de l'Església. Un gest, no obstant, tan fàcil i que no suposa cap «inversió» econòmica, ni tan sols és majoritari. La tercera opció, en la qual s'emmarca la jornada del proper diumenge 17 de novembre, són els donatius i la participació en col·lectes.

En una època en què els diners s'han convertit en un nou ídol, l'ajuda econòmica

La Iglesia
con todos
y entre
todos

El manteniment econòmic de l'Església depèn de tots.

a l'Església resulta una bona prova que n'hi ha que se senten Església i que desitgen participar personalment i econòmicament en el seu manteniment. Uns diners que es destinen a la missió evangelitzadora, aquí i al tercer món, és a dir, a tot el que comporta l'anunci de la Bona Nova. (C.C.)

Centenari del Temple

del Sagrat Cor de Jesús del Tibidabo

Dissabte 23 de Novembre del 2002 a les 23 hores

Festivitat de Crist Rei

Vigília de l'Adoració Nocturna

Presidida pel Cardenal Antonio María Rouco Varela,
President de la Conferència Episcopal Espanyola

Les famílies nombroses es mobilitzen

MADRID.— El III Congrés Nacional i I Europeu de Famílies Nombroses va concloure el 2 de novembre passat a Madrid amb la consigna clara de mobilització davant la passivitat de l'administració pública. Cansades ja d'esperar, les famílies nombroses han optat per dotar-se durant l'any 2003 d'un pla d'autoajuda, anomenat «+Famíli@», amb què pretenen millorar la seva economia domèstica, conciliar la vida familiar i laboral i facilitar als seus fills una bona formació. De moment, i amb vista a continuar buscant la col·laboració d'altres empreses privades, ja compten amb l'aportació de companyies com el BBVA, Telefónica, Iberdrola, Adecco o el Grup Planeta. També esperen poder comptar amb l'ajuda del

govern i de la resta d'administracions.

Les famílies nombroses representen a l'Estat espanyol el 20% de la població del país: un milió i mig de llars que acullen 8 milions d'espanyols. El pla «+Famíli@» vol garantir a aquestes famílies una llarga llista d'avantatges en béns i serveis en sectors com el financer, l'energètic, el del treball, el de les telecomunicacions, el de l'oci i el de la cultura. El nou pla vol respondre així a la manca de suficient implicació estatal, com es demostra en les xifres que des de l'Oficina d'Estadística de la UE s'ofereixen. Espanya és el país de la UE que menys despesa social dedica a la família, només un 2,1% del PIB, davant del 8,5% de la mitjana comunitària. (Zenit)

IV Congrés Catòlics i Vida Pública

MADRID.— La Doctrina Social de l'Església serà el tema del IV Congrés Catòlics Vida Pública, organitzat per la Fundació San Pablo-CEU i que se celebrarà els propers dies 15, 16 i 17 de novembre a Madrid. «Durant aquests tres dies es pretén analitzar, promoure i canalitzar l'acció dels catòlics en l'àmbit social, polític, econòmic i cultural a la llum dels principis actuals de la doctrina social de l'Església, entesa com el conjunt d'ensenyaments de l'Església per fomentar la pau i el bé comú», expliquen els organitzadors. La pàgina web www.ceu.es/congreso retransmetrà en directe tant les ponències com les taules rodones posteriors. (C.C.)

LLOGERS • ALQUILERS

• LOCATIONS • RENTS • ADMINISTRACIÓ DE FINQUES

GESTIO

immobiliària

93 451 50 00

FINQUES GANDIA - DIPUTACIÓ, 182 -

189 - 08011 BARCELONA

Carta Dominical

Ricard M. Carles
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Barcelona, dues ciutats

Un noi de quinze anys va visitar un sacerdot que dedica llarg temps a persones malaltes o marginades. L'adolescent no anava a demanar res, volia només fer-li partícip del que passava en la seva vida, gens fàcil. El diàleg va durar hora i mitja. El sacerdot es va sorprendre quan, en acomiadar-se, encara li va preguntar: «Puc dir-li una altra cosa? És la primera vegada que una persona adulta m'escolta.» Era una frase que resumia tota una situació de soledat i manca de contactes. Lògicament, el tracte mutu es va prolongar alguns anys. El visitant va canviar totalment de vida.

Aquest fet real indica el que vull expressar en parlar de dues ciutats. Perquè parlar de dues Barcelones pot fer-se des de molt distintes òptiques. Avui em refereixo a la Barcelona dels qui saben, poden i tenen més enfront de la dels qui saben, poden i tenen menys, o res. Com diu Julián Marías en el seu llibre *Entre dos siglos*, cada vegada es parla menys de persones, i per descomptat es pensa menys sobre elles. El món actual està ple de coses, i les ments dels nostres contemporanis a penes s'ocupen més que de coses.

Parlarem per tant de persones. Pel que toca a les institucions de l'Església, fan el que poden, però continuen necessitant l'ajuda de tots. I no em refereixo només a l'econòmica, sinó a la de l'acostament personal; hi ha molta diferència entre saber que hi ha pobres i conèixer-los.

Moltes vegades he repetit que la comunió eclesial no pot reduir-se al fet que en un barri ric o en un barri marginat dos creients cada matí resin el mateix pàrenostre o el mateix credo, expressant una mateixa fe i una mateixa confiança, si entre ells o entre les famílies, o entre els mateixos barris, no hi ha llaços de comprensió, d'ajuda, no sols econòmica sinó també de coneixement mutu.

Certament són molts els voluntaris que comparteixen el seu temps, la seva preocupació i el seu amor amb els qui els necessiten. El treball de sacerdots, religiosos i religioses és admirable, generós i imprescindible ara, i en determinades situacions o circumstàncies.

La generositat del poble es demostra en el fet que, des de 1998, el pressupost de Càritas de Barcelona ha passat a ser de 1.300 a 2.100 milions. No obstant això, l'efecte euro s'ha notat: les aportacions últimament han disminuït entre el 10 i el 12%. Em diuen, gràficament, que qui donava 1.000 pessetes dona ara 5 euros. També sembla que ha afectat la crisi econòmica i l'augment de gent gran en la disminució d'ajudes. D'altra banda, algunes parròquies tenen més necessitats que fa algun temps, per exemple pel que fa a l'atenció als immigrants.

Enfront del comportament exemplar de seglars, sacerdots, religiosos i religioses hi ha, en un trist contrast, qui

troba un negoci en la pobresa. Hi ha llocs en què cada llit es lloga per vuit hores al llarg de cada dia, en tres torns d'acollida. Hi ha un guany de 90.000 pessetes per mes per cada llit. I molts són els qui no tenen altres llocs a què acollir-se.

Encara que Càritas té prop d'un centenar de pisos que cedeix mòdicament i a més fa el seguiment perquè la família s'arribi a autofinçar, el nombre de les necessitats és infinitament més gran que el nombre de les famílies ateses.

La llista de necessitats, de tragèdies, seria interminable. Un cas extrem de necessitat i de despesa és el dels centres per a nens i adolescents pròxims o immersos en la vida delictiva. Són assistits dia i nit; les despeses de cada nen són de 4 milions a l'any. Les institucions civils fan el que poden, però part del manteniment carrega sobre Càritas.

La vida de cadascun de nosaltres està entrellaçada amb altres persones, vinculada a elles. Gairebé ningú no es fa el càrrec del que els altres li han donat i li continuen donant, de la contribució d'homes i dones a la constitució de la pròpia vida. Però hi ha desgraciadament moltes persones que no tenen, per molt que ho intentin, ocasions en què puguin recordar la contribució d'altres a les seves necessitats més peremptòries. Insisteixo que els diversos milers de voluntaris que hi ha a Càritas i a altres centres col·laboren molt en això, però caldria augmentar encara més el nombre dels qui ajuden i les ajudes que poden donar-se.

Paraula i vida

Lluís Martínez Sistach
Arquebisbe de Tarragona i Primat

Col·laboració econòmica

La diada de Germanor ens parla de l'Església. Sovint no estem massa acostumats a pensar en l'Església en les dimensions concretes d'una Església diocesana. Pensem més en la nostra parròquia o bé en l'Església universal, quan parlem de l'Església.

No podem oblidar l'Església diocesana. És molt important. Amb aquesta expressió ens referim a la porció del poble de Déu que té en si mateixa tots els dons i tots els mitjans de salvació que Déu ha atorgat per Jesucrist i que constitueixen el ser de l'Església.

Quan parlem de l'Església de Tarragona hem de pensar en una comunitat de cristians presidida pel seu bisbe, amb els preveres i diaques, en la qual s'anuncia la paraula de Déu, se celebren els sagraments i es viuen els dons del regne de Déu, en comunió amb el Papa i amb l'Església universal. Només vivint en comunió amb aquesta Església diocesana i concreta entrem plenament en l'Església catòlica.

Les parròquies, les associacions, els moviments i les comunitats cristianes no són del tot Església. Ho són en la mesura en què, pel ministeri del bisbe, entren en comunió real, afectiva i efectiva, amb tota l'Església una i única de Crist.

D'aquesta Església arxidiocesana de Tarragona i en aquesta Església que ens reuneix a tots en una sola comunitat, rebem i vivim els béns de la salvació que Jesucrist ens ha atorgat. Si els valorem com mereixen, hem d'agrair-ho a aquesta Església tarragonina, que ha arrelat en la nostra terra i ha afaïçonat la nostra història.

Aquesta Església té moltes necessitats per poder realitzar la seva missió. Necessita més vocacions sacerdotals i religioses, més laics i laiques que degudament formats i preparats es lliurin ben generosament a servir les comunitats. També hi ha necessitats econòmiques per poder retribuir suficientment els preveres, per mantenir els temples i les instal·lacions parroquials, per construir noves esglésies, per atendre degudament tots els projectes pastorals.

Això demana la col·laboració de tots els cristians, puix tots són membres de l'Església diocesana. Així ho diu el lema de la campanya de Germanor d'enguany: «Per a ser una Església millor cal la participació de tots.» Tanmateix, la nostra col·laboració cal que tingui ben present cada dia més l'Església diocesana i no només la pròpia parrò-

quia o el propi moviment, perquè hem de valorar molt la comunicació cristiana de béns entre tots els diocesans i entre totes les parròquies.

A totes les diòcesis funciona el fons comú diocesà, que realitza aquella comunicació cristiana de béns. El que aporten les parròquies a aquest fons comú es distribueix per satisfer les diferents necessitats pastorals. Cada parròquia no pensa només en ella mateixa, sinó que està ben unida i es manifesta solidària també de les necessitats materials de les altres parròquies i de la diòcesi. És bonic pensar que les aportacions econòmiques que fan els fidels ajuden no només la pròpia parròquia sinó també, d'alguna manera, les altres realitats pastorals de la diòcesi, especialment dels llocs més necessitats.

La font principal dels ingressos amb què les nostres Esglésies diocesanes se sostenen és l'aportació dels fidels. Tanmateix, aquesta aportació és cada cop més deficitària de cara als objectius que s'haurien de cobrir. Els bisbes de la Tarraconense, fa uns anys, ens dirigírem als fidels i els dèiem: «Desitjaríem que les vostres aportacions, tant com sigui possible, significuessin una contribució periòdica i responsable, fins i tot, per a molts bisbats, en forma de subscripció. Això permetria una planificació i una realització més eficients de l'acció de l'Església.»

La pàgina
del nostre setmanari

www.catalunyacristiana.com

opinió

Punt de vista

J. M. Puigdollers

Professor titular de Medicina i llicenciat en Filosofia

Discutir de política o religió

La pregunta que ens fem moltes vegades és si val la pena discutir sobre política o religió, ja que és un fet que en moltes tertúlies hi ha consens per vetar aquests dos temes, perquè a la fi no hi ha acord, es perd temps i es malgasten energies o bé els ànims exaltats de lluita entre sensibilitats diferents provoquen situacions no gaire agradables.

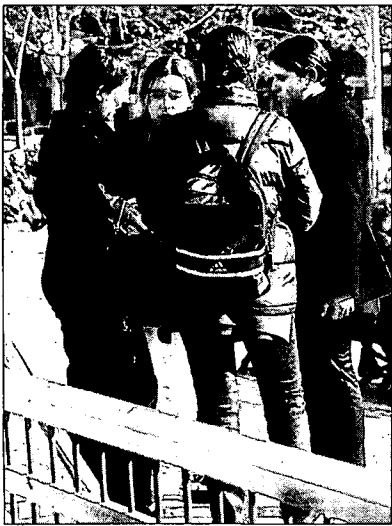
Michel Quoist ja recomana que en tota discussió no hi anem amb l'únic objectiu de derrotar o de ferir l'altre sense contemplacions i demostrar-li que és un inepte sense fer nosaltres ni un sol pas endavant, o d'aproximació d'idees, o de guanyar-nos la seva simpatia, posant l'orgull i el nostre amor propi per davant de tot.

En el món de la política evidentment que això és possible, ja que allí no hi ha blancs i negres, sinó grisos, no hi ha esquerres o dretes radicals, sinó desviacions del centre, etc. Tal actuació econòmica es podia haver fet d'una altra manera, o tal llei admetria unes esmenes que la farien més propera a les nostres idees. És possible, per tant, un apropar-se sense rendir-se, un arribar a punts confluents, sense grans divergències.

En els temes de religió sembla que això és més difícil però no impossible. És evident que per a un catòlic hi ha punts, en els quals és impossible claudicar perquè arrenquen d'una fe que no admet dubtes ni desviacions o bé d'un raonament en aquest moment indiscutible. Però, també és cert que es poden aproximar postures si ens parem a aclarir el sentit i el significat real de les coses que es diuen. És la semàntica o pragmàtica de les proferències (el que es vol expressar) tant orals com escrites.

Els grans filòsofs de la llengua (Whitgenstein, Searle, Austin, etc.) ja ens feien veure que el significat de les paraules i de les frases no és solament el sentit literal (semàntica) o, fins i tot, metafòric, sinó que cal tenir en compte el context, la intenció del qui parla i el que vol que entenguin els que el senten o llegeixen (pragmàtica o usos del llenguatge).

«Jo no crec en Déu...» vol dir que no creus en una imatge amb barba blanca volant pel cel, però acceptes un ésser creador i preocupat pel món; «jo sóc agnòstic...» vol dir que encara no tens clar el sentit sobrenatural de la religió; «jo sóc ateu...» vol dir que potser tens arguments que d'alguna manera demostren que Déu no existeix i perquè no t'acaben de convèncer els contraris malgrat que els dones el seu valor; «no crec en l'eucaristia...» perquè químicament allò continua sent pa i vi, però no descartes una presència misteriosa del Crist, allí; dius que en els capellans i la jerarquia eclesiàstica no lliga el que prediquem amb el que fan humanament i socialment, però reconeixes que hi ha moviments catòlics socials extraordinaris, i que hi ha moltes Tereses de Calcuta.

El significat de les paraules no és solament el sentit literal, sinó que cal tenir en compte el context i la intenció.

També val la pena parlar de religió, sempre que no menyspreem el contrari i intentem sobretot aclarir termes, matisar conceptes, i desmuntar prejudicis.

Certament, moltes vegades després d'un seguit de raonaments, dades i comentaris haurem d'acabar donant gràcies a Déu —i així verbalitzar-ho— per la fe que ens ha donat per acceptar moltes coses, oferir el nostre testimoni i desitjar al nostre interlocutor que la demani i Déu li concedeixi tanmateix, una gràcia semblant per a la fi trobar Jesucrist.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Més enllà de l'anècdota

A l'inici de l'estiu vaig ser enviat a Roma per un afer prop de la Congregació de les Causes per als Sants. Anar a l'urbs sempre és agradable i comporta algunes accions que, com si fossin rituals, repeteixes en cada visita. Per exemple, entrar a la basílica de Sant Pere del Vaticà a recitar el Credo. Acte de fe que és sentir d'una manera agraïda i compromesa la pertinença a l'Església catòlica.

Penetrar en aquest temple causa una gran impressió. La plaça esdevé com un gran atri. A l'interior de la nau de l'església n'admires la bellesa. Les proporcions arquitectòniques són magnífiques. Tot dóna sensació de grandesa i de transcendència. Però aquestes magnituds no aplanen, sinó que fan sentir una seguretat i una força especials.

Em vaig dirigir, com altres vegades, a l'altar de la Pietat, on sempre faig una parada tant per recordar el misteri de la redempció com per admirar la bellesa de la magnífica escultura de Miquel Àngel. Des d'allí vaig anar avançant per la nau i, de cop, una sorpresa: vaig trobar-me davant d'un altar on es mostra el cos incorrupte del papa Joan XXIII.

No cal dir que davant d'aquest Pontífex, em va envair una impressió especial. El bon papa Joan va tenir un pontificat breu. En un moment històric important. Va tenir la inspiració de convocar el Concili Vaticà II. Ell tenia clar que l'Església havia de respirar aire nou. Allò que, per alguns, semblava una follia, es va convertir en l'esdeveniment cabdal del segle xx.

Joan XXIII va sembrar una gran esperança. El Concili fou, per a tots, un fet privilegiat. Pau VI va saber dur a terme l'assemblea ecumènica després de la mort de Roncalli. El gran treball conciliar ha estat a favor d'una Església, que malgrat les seves tensions, s'ha sentit camí cap als homes, sagrament de la salvació.

En trobar-me, doncs, davant de les despulles de Joan XXIII, vaig veure clar, quasi instintivament, que havia de demanar a Déu per la seva intercessió: l'alegria per als fidels de l'Església, especialment per als sacerdots i per als catòlics més compromesos. El papa Joan va ser molt alegre. Pau VI va escriure sobre la necessitat de l'alegria cristiana. L'apòstol sant Pau exhortava ja, en els inicis del cristianisme, a alegrar-se en el Senyor. I, anant més enrere, l'àngel anuncià als pastors de Betlem, com una alegria per a tot el món, el naixement del Salvador. La història de la revelació és la de l'alegria. Alegria tan gran que, en la plenitud dels temps, es va convertir en Evangeli, notícia joiosa.

Els contemporanis també necessiten l'Evangeli. Sens dubte un xic d'alegria d'aquells que, en sintonia amb el Verb fet home, hem de ser testimonis de l'alegria trasbalsadora de la Pasqua. L'alegria de la llibertat veritable. L'alegria sincera és una eina de primer ordre per a l'evangelització.

L'alegria és un dels fruits de l'Esperit. Cal demanar-la. Joan XXIII pot ser-nos un bon intercessor.

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà (ynaraja@cresmas.net)

Esperança (1)

Vagin per endavant dues advertències. En primer lloc, que quan un escriu, a diferència de quan parla amb un interlocutor present, no sap mai quan el llegiran. Redacto pensant en un futur immediat, i espero resultar oportú. En segon lloc, que sóc conscient que el meu entorn no és el mateix arreu del món. Tot i que hi ha molts mitjans de comunicació, encara hi ha diferències ambientals, malgrat que, en el que anomenem cultura occidental, hi ha poques diferències. Hom tan sols pot ser cronista del que observa al seu voltant.

La fe, l'interrogant transcendent, amb una resposta afirmativa arriscada, deixa empremtes darrere seu, des de les incipients de les cultures primitives, que apareixen als petroglifs i als grafitis, fins a les processons de Lourdes actuals, per posar un exemple, tot i que en podríem anomenar molts més. La caritat té en els últims temps molta vitalitat. Una prova d'això són les múltiples ONG que l'exerceixen i el prestigi del qual gaudeixen persones com Teresa de Calcuta, Vicente Ferrer o l'abbé Pierre. Un individu és religiós o ateu, generós o egoista, segons una decisió personal i lliure, però ho és.

Ara bé, qui pensa en l'esperança? D'aquí a pocs dies començarà el temps litúrgic d'Advent. Al fidel que vagi a l'església li diran que la paraula significa esperança d'una arribada. Potser li ho diran en un llenguatge encara més complicat i allunyat del seu habitual. Trobarà els àmbits de celebració guarnits amb corones decoratives i ciris molt bonics que distrauran la seva mirada inclinada a la divagació. Aquests signes i tot el que escolti que li diuen en monicions i homilies respondran als seus anhels més íntims? I repeteixo això d'íntims, perquè, sovint, estan tan profundament enterrats, que ni el mateix subjecte és capaç de descobrir-los, encara que pugui aconseguir-ho, sense haver d'acudir a tècniques d'hipnosi o psicoanalítiques.

No podem ignorar que la gent gran té por de la mort. Una prova n'és la seva receptivitat als consells per viure bé, procurant una alimentació sana (la famosa dieta mediterrània), l'exercici físic, l'abstenció del tabac i la moderació del consum de begudes alcohòliques. S'hi aficiona i aprèn bioquímica elemental, sap alguna cosa d'agents anti-oxidants, de greixos saturats i poliinsaturats, està tan interessada a escoltar indicacions encertades! No es vol morir!

La gent jove, en canvi, té por de la vida. El fastigueja la seva vida, li molesta la que arrossega. Potser si està convençuda d'alguna cosa, és de la manca de motivacions per viure, per fer alguna cosa amb il·lusió, per somiar. Nosaltres ignorem aquesta realitat interior i pensem que es tracta de mandra i no és altra cosa que una absència d'autoestima. Reconeix aquesta mancança, però se sent incapaç de lluitar i d'aconseguir autoconfiança. Dins seu, a més, se sent culpable. Davant de tants missatges ecològics, democràtics i tolerants, se sent pobra, viu angoixada, no té temps, ni ganes, ni entusiasme per canviar. Més que observar cossos joves esvelts o caparrons sofisticats, el més interessant és fixar-se en els ulls, en com miren i cap a on miren. Sovint, rostres que riuen, abriguen mirades cauteloses, abstretes, mancades de felicitat. Mancades d'esperança. El missatge cristià, proclamat amb autenticitat i un llenguatge adequat, té molt a aportar, quan ho fa s'hi juga una ocasió irrepetible.

Notes insignificants

Germà Adrià

Caiguem en la temptació

A la cartellera d'un teatre-cinema de la Rambla hi surt un home alegre i la frase: «La temptació viu a dalt.»

Segurament que l'home alegre i molts dels que veuen el cartell tenen el seu pensament sobre la temptació.

Segurament que per a molts, «allà dalt», hi viu l'objecte de la seva temptació.

Però, resulta que jo cristià, i a més religiós, que és com ser doblement cristià, també estic convençut que la «temptació viu a dalt».

La meua gran temptació és, i hauria de ser molt més, Crist, Déu. I Crist+Déu, encara que estigui arreu, sempre pensem que «viu allà dalt» en allò que anomenem cel i que sempre hem situat a dalt.

«Allà dalt» hi ha la meua temptació. I és una temptació tan forta, tan absorbent, que només hauria de viure per caure en aquesta temptació: viure amb Crist a la manera de Crist.

Estimar Crist sobre totes les coses i totes les coses en Crist.

La meua temptació obligatòria, ineludible, és allà dalt, és Crist. Tant de bo que caigui sempre i continuament en aquesta temptació. Tant de bo que visqui només per caure en la temptació de dalt.

Però, fins i tot, en aquesta temptació hi ha perills.

Escriu aquestes línies el diumenge en el qual l'Evangeli ens clama per Crist, que «hem d'estimar Déu sobre totes les coses i el proïsme com a nosaltres mateixos».

I la temptació està en el fet que sí, que vulguem i gairebé sapiguem estimar Déu sobre totes les

coses, però que no sapiguem, i en rigor, no vulguem estimar els altres com a nosaltres mateixos.

La «temptació que viu allà dalt», ens pot portar a ser místics d'altures inabastables, estimant místicament Déu per sobre de tot; però que el nostre misticisme ens aïlli una mica dels nostres germans de la terra. No seríem els primers místics equivocats.

La «temptació viu a dalt», i resulta més còmode caure en la primera part d'aquesta temptació de l'Evangeli, i oblidar-nos de la segona.

Sense recordar allò de l'Evangeli també, quan el Senyor ens diu que no ens hem d'apropar a l'altar si no estem en pau amb els nostres germans.

I en pau amb els nostres germans, només hi podem estar si intentem ajudar-los en tot el que puguem. Si busquem de veritat que tinguin tot el que cal, per també poder caure en la temptació que viu allà dalt.

La «temptació viu a dalt» i no hi caiem si ens limitem a pregar molt, a ser molt d'església i a pensar molt en el Cel, però, per contra, pensem poc en els germans nostres que no tenen casa, ni aliment, ni amor.

En el Parenostre demanem a Déu que no ens deixi caure en la temptació.

Jo vull inventar un Parenostre en el qual demanem a Déu que sí, que ens deixi caure en la temptació, en aquella que viu a dalt i viu al nostre costat.

Si m'atrevis, si tingués fons per imprimir-los, ompliria la ciutat amb els meus cartells: «La meua temptació viu a dalt; caiguem en la temptació.»

Zoom

Eduard Brufau

Enguany se celebra un segle de la col·locació de la primera pedra del santuari del Sagrat Cor de la muntanya del Tibidabo, a Barcelona. Coincidint amb aquesta efemèride s'han dut a terme diversos actes commemoratius. Però l'actuació més destacable i vistosa ha consistit a netejar i pintar la imatge gegant del Sagrat Cor, encimbellada dalt del santuari. Ara aquesta imatge, que domina la ciutat des del seu punt més alt, ofereix un aspecte renovat de cap a peus.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana (lluis.serra@fms.it)

Petits àngels

Dolor, plors, crits, angouxa, desesperació... a San Giuliano di Puglia, a Molise, Itàlia. Escric aquest article, que el lector tindrà al seu abast a mitjans de novembre, el dia de Tots Sants, dissabte. El rellotge marca les 11.32. Fa exactament 48 hores, una forta sacsejada sísmica en aquesta població va provocar la mort de 29 persones, de les quals 26 són nens de l'escola elemental. Les imatges de la televisió són dramàtiques. Els diaris han cobert la notícia amb abundància de textos i de fotografies. Quan els morts tenen rostre, veu i dades personals, la tragèdia s'agreuja. Els pares d'aquests nens estan desfets. En qüestió d'hores, la generació del 1996 ha deixat d'existir per a San Giuliano. No queda ningú d'aquest any. S'ha sentit la frase: «Hem perdut el futur.» Els petits àngels han estat dipositats en taüts blancs.

Christian de Cacqueray, de 40 anys, ha estat nomenat director del Servei Catòlic de Funerals, vinculat a l'arxidiòcesi de París i que ha iniciat la seva activitat en aquest mes de novembre. Acaba de publicar un llibre titulat *La mort confiscada, essai sur le déclin des rites funéraires* («La mort confiscada, assaig sobre l'ocàs dels ritus funeraris»). Afirmar que «abans de ser confiscada, la mort és ocultada». La construcció de les instal·lacions olímpiques de Barcelona va voler maquillar el cementiri proper de Montjuïc per evitar una visió tan poc lúdica de la vida. No obstant això, hi ha moments, com aquest que ara viu Itàlia, en què no es pot ocultar la mort. L'impacte és brutal. Es tracta d'una catàstrofe de la naturalesa que afecta nens i adults innocents. No hi ha terroristes ni segrestadors, sinó sofriment i reflexions com la pregunta que s'ha pogut sentir: «No és possible. Déu, què hem fet malament per merèixer una tragèdia com aquesta?» Aquesta pregunta sembla que no té resposta. Potser està mal formulada, perquè, què fan malament els milers de nens que moren cada dia de fam o a causa de malalties fàcilment evitables? Dit així, pot semblar l'extensió de la primera pregunta. Podem donar-li un altre gir: què hem fet bé perquè tinguem cada dia aliments al plat? La trampa de fons d'aquestes argumentacions consisteix a reduir el misteri a mereixement. Potser qui millor ho ha entès és Lilia, 9 anys, que ha afrontat la por que estava vivint sota les runes a través del cant, o el Papa que, com moltes altres persones, ha pregat.

Quan Woody Allen va rebre fa poc el premi Príncep d'Astúries, al Teatre Campoamor de la ciutat d'Oviedo, va dir frases humorístiques però no va obviar la reflexió: «Els problemes humans són els mateixos de sempre. Encara que es poden agrupar sota l'epígraf: indiferència generalitzada davant del sofriment humà. I això és probablement el més terrible.» El sofriment i especialment la mort sovint es converteixen en material informatiu o en espectacle amb la qual cosa se'ls desvincula de la seva dimensió personal. Fa anys vaig sentir que un adolescent mitjà als catorze anys ha vist al voltant d'unes 15.000 morts al cinema i a la televisió. La diferència de la mort espectacle amb la mort real és tremenda. La primera es mostra, la segona s'amaga.

La denúncia ha d'arribar, però almenys en els primers moments serveix de ben poca cosa i augmenta la crispació. El poc respecte a les normatives antisísmiques, l'especulació en l'adaptació de l'edifici escolar sense el rigor requerit, la poca capacitat d'interpretar les primeres sacsejades i de preveure les repeticions posteriors, la responsabilitat pública... El moviment sísmic és inevitable, però sí que es pot controlar millor la manera d'afrontar-lo. Hi ha huracans que produeixen centenars i milers de morts en alguns països i ben poques baixes a d'altres tot i que mantenen la mateixa intensitat. El factor humà també ha de jugar el seu paper. Com a persones tenim moltes possibilitats al nostre abast. Preguntar a Déu sobre els nostres mereixements o acusar els capricis de la naturalesa poden ser dues maneres d'escapar de la nostra responsabilitat. Per assumir-la, com diu Woody Allen, no podem ser indiferents davant del sofriment humà. Vint-i-sis petits àngels ho recorden al món des d'Itàlia.

**Esqueles a
Catalunya Cristiana**

Tel. 934 092 810

GESMOR

DES DE 1950

Servei permanent
24 hores

Ens desplaçem a domicili

**Tramitació
d'enterraments**

**En cas de defunció,
què s'ha de fer?**

Truqueu al 902 11 65 93

*Descomptes especials per a subscriptors,
parròquies i comunitats religioses*

□ Ave Maria

Jo et saludo, Maria.

Déu vos salve Maria, plena de gràcia, el Senyor és amb Vós i beneïda sou vós entre totes les dones, i beneït el fruit del vostre Sant Ventre Jesús.

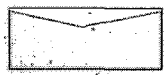
Santa Maria, Mare de Déu, pregueu per nosaltres pecadors ara i en l'hora de la nostra mort, amén.

Déu vos salve Maria, jo també et dic com Gabriel, hola, Maria Mare de Jesús, Mare de Déu i Mare nostra. Vós que heu fet la voluntat del Pare, intercediu per la nostra família i totes les famílies del món, protegiu-nos amb la vostra mirada tendra i amorosa.

Presenteu al Pare la nostra petitesa i ensenyeu-nos i eduqueu-nos com una mare ho fa amb el seu fill petit. Abriueu-nos quan tinguem fred d'amor, perquè no sempre és estiu en aquesta vida. Feu, Senyora, que siguem fidels l'un a l'altre (les parelles), tal com vós ho heu fet des de sempre vers el Senyor, també fidels a vós.

Beneït sigui Jesús, el vostre Fill i germà nostre, amic inseparable; beneït sigui, perquè Ell ens ha ensenyat a fer les coses que ha après del Pare; beneït perquè Ell ens ha donat la vida, donant la seva vida en la Creu, fins a l'extrem de vessar la Sang i Aigua del seu Sagrat Cor. Ell ens ho ha donat tot, perquè Ell

Cartes del lector

és fill de Déu i és Déu qui està per damunt i per sota de totes les coses. Déu és a tot arreu. Glòria al Pare Bo per tots els regals que ens fa cada dia. Glòria al fill estimat, Glòria al Esperit Sant Amor. Per tots els segles dels segles, amén.

RAMON MASSANA
Barcelona

□ Els voluntaris de presons

El dissabte 5 d'octubre passat es va celebrar al col·legi Claver, a Lleida, la X Jornada de Pastoral Penitenciària dels bisbats amb seu a Catalunya, tal com ja va informar en el seu moment *Catalunya Cristiana*.

Va ser un dia de germanor per als més de 110 assistents arribats de tot Catalunya. Voluntaris acompanyats dels respectius capellans, alguns funcionaris i fins i tot el cap de règim de la Direcció General d'Institucions Penitenciàries, Jesús Martínez, no van faltar a aquesta trobada, que enguany convocava la Delegació diocesana de Pastoral Penitènci-

ària de Lleida.

Una ponència al matí sobre *El perfil del voluntariat de presons*, impartida pel P. Florencio Roselló, i una taula rodona a la tarda amb el tema *Presó i marginació*, en la qual van participar Sònia Martínez, advocada de Càritas diocesana, i Margarita Sales, assistent social del Centre Penitenciari de Ponent, van ser els elements formatius i informatius de la jornada.

L'Eucaristia, presidida per J. Ramon Ezquerria, vicari episcopal, ens va alimentar l'esperit i ens va donar força per continuar. El dinar de germanor i els minuts posteriors de lleure van servir per compartir experiències i per conèixer altres realitats. Cos, ment i esperit van sortir enfortits d'aquesta jornada per tal de poder continuar fent camí.

Un camí escollit en llibertat per acompanyar els germans que n'estan privats.

Un camí compromès, generós i gratuït, ple de constància, coherència i amor no paternalista.

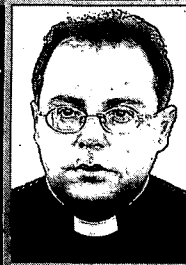
Un camí que, seguint l'evangeli, ens permeti posar tot el que som i podem ser a favor dels més necessitats.

Un camí en el qual mai no serem prou... Ànims.

TERE MONFORT
Lleida

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL,
pel Dr. Joan
Antoni Mateo

L'ànima humana

—Avui ningú no parla de les ànimes. Jo em pregunto si es pot explicar de manera raonable la pervivència de l'home després de la mort sense l'existència de l'ànima. Què en diu la doctrina cristiana?

—Vivim en un context cultural fortament materialista i hedonista. Moltes persones només pensen a divertir-se, a passar-s'ho bé. El culte idolàtric al cos i l'afany per les riqueses materials estan a l'ordre del dia. No és estrany, doncs, que no es parli massa de l'ànima o esperit, de la mort ni de la transitorietat de la vida present. D'altra banda, paradoxes de la nostra cultura, s'imposen els cultes esotèrics, l'espiritisme, les religions orientals. Molts cristians que no creuen en la resurrecció i en la vida eterna (cristians nominals, evidentment) creuen contradictòriament en els esperits i en la reencarnació. Al darrere d'aquest fet, negatiu en ell mateix, hi cal veure també una nostàlgia de veritable espiritualitat i set de transcendència que s'haurien d'omplir amb bona formació cristiana.

Segons la doctrina catòlica, el concepte d'ànima, esperit o dimensió immaterial de la persona, és insubstituïble per l'antropologia cristiana. Si no volem reduir l'ésser humà a pura materialitat hem d'afirmar una dimensió espiritual i transcendent. Aquesta ànima o esperit immortal en què tots subsistim és creada per Déu i fonamenta la inigualable i intangible dignitat de l'ésser humà. La persona humana, creada a imatge i semblança de Déu, és un ésser a la vegada corporal i espiritual. El terme ànima pot designar tota la persona però també allò que hi ha de més íntim en l'home i de més valor, el principi espiritual. Llegim en el Catecisme de l'Església catòlica que cada ànima espiritual és immediatament creada per Déu i no pas produïda pels pares i que és immortal, no mor quan se separa del cos en morir la persona, i s'unirà de nou al cos en la resurrecció final. Contràriament al que s'ha dit moltes vegades, aquesta visió de l'ànima no prové de la filosofia aristotèlica en la qual l'ànima es designa com a forma del cos. De fet, sant Tomàs d'Aquino va haver de corregir el plantejament d'Aristòtil en atorgar a l'ànima una subsistència pròpia que li permetés una existència immortal, superant així el plantejament del filòsof grec segons les exigències de la fe. Un altre error ha estat identificar, sense més, immortalitat de l'ànima i salvació, però no és aquest el tema que em pregunten.

Pel que fa a l'ànima i la mort, diu textualment el Catecisme de l'Església catòlica: «En la mort —separació de l'ànima i del cos— el cos de l'home cau en la corrupció, mentre que l'ànima surt a l'encontre de Déu, bo i restant en espera de ser reunida amb el seu cos glorificat. Déu, en la seva omnipotència, farà definitivament incorruptible la vida dels nostres cossos unint-los a les nostres ànimes, per la força de la Resurrecció de Jesús.» Aquestes paraules, però, al meu entendre, s'han d'aplicar a la resurrecció dels justos més directament. Com vostè bé diu difícilment podríem parlar de manera intel·ligible de la continuïtat i identitat en el nostre ésser personal sense la existència de l'ànima espiritual i immortal.

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a: elconsultori@hotmail.com - catcris@ibernet.com - www.balmesiana.org - apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida). Cal indicar sempre «Consultori».

Diàleg obert

Per tal d'augmentar la participació i el debat entre els nostres lectors, us oferim aquesta secció dins de «Cartes del lector», on els temes d'actualitat són els protagonistes. D'aquesta manera, esperem afavorir el diàleg obert en el nostre setmanari.

□ Preguar per les vocacions sacerdotals

Tinc a les meves mans un llibret editat pel Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona titulat *L'exposició del Santíssim*. Recalco que està editat el 2002, o sigui que no es tracta de cap publicació passada de moda. Més recent no pot ser. En ell se'ns recomana l'adoració i el culte a l'Eucaristia, arrelada i viscuda primerament en la celebració de la missa.

En els diferents capítols del llibret se'ns donen orientacions per a l'exposició eucarística, ritu de la mateixa, etc. Tot molt interessant i molt instructiu. Però jo em pregunto, i perdoneu la meua banalitat davant d'un tema tan important com el que tracto, si la persona o les persones que han preparat aquests textos «no deuen tenir més moral que l'Alcoyano».

La teoria és perfecta però en la realitat ja veiem el que passa. Avui dia a moltes parròquies aquesta pràctica de l'exposició del Santíssim, sigui llarga o sigui breu, sigui molt solemne o poc, ja ha passat a la història. A tot estirar, el diumenge de Corpus s'arriba a exposar el Santíssim si algun/s fidel/s ho demanen als mossens.

Per començar, a moltes parròquies la custòdia ja ha passat a ocupar una vitrina en el museu parroquial, com un objecte més d'art. Darrerament acostumo a passar uns dies de repòs en terres aragoneses, cosa que em va permetre, el primer any, arribar-me fins a la població d'Alhama de Aragón, al bisbat de Tarazona, per tal de conèixer-la. Era dijous. Amb la meua muller vam aprofitar per assistir a missa, en trobar-nos casualment que s'iniciava en aquella hora.

Al final de la missa, la gent no es movia dels bancs. Ho vaig entendre perquè tot seguit el sacerdot, molt jove per cert i molt pietós, va sortir de la sagristia revestit de la capa pluvial per tal de procedir a l'exposició solemne del

Santíssim en la custòdia. La seva manera de fer encaixava perfectament amb el que ens exposa el llibre que comentem.

Durant la llarga estona que va estar solemnement exposat el Santíssim, es van resar diverses vegades pregàries i deprecacions demanant en totes elles per les vocacions sacerdotals. Vaig entendre que es tractava del dijous sacerdotal que cada setmana, davant la manca de sacerdots, es feia en aquella parròquia i en altres del bisbat de Tarazona, tal com el dia següent m'ho confirmava el seu bisbe amb el qual casualment vam coincidir en el mateix allotjament hotel·ler.

De la funció litúrgica de la qual us parlo i a la qual cada any no faltem quan coincideix un dijous entremig, en vaig sortir gratament sorprès i impressionat, sense poder dissimular un rictus de tristesa en pensar que a moltes de les nostres parròquies, mancades igual o més de vocacions sacerdotals, no es fa el mateix o semblant, tot limitant-nos a tenir un record fugaç per les vocacions sacerdotals un sol cop l'any en el Dia del Seminari. I això que el Senyor ens ho recorda en el passatge evangèlic quan ens diu: «La collita és abundant, però pocs els treballadors. Demaneu, doncs, a l'amo dels sembrats que envii treballadors als seus sembrats» (Mt 9,37-38).

Si és el mateix Crist el qui ens demana que preguem per les vocacions sacerdotals, per què no l'escoltem i no ens decidim, els vuit bisbats de Catalunya tot fent pinya al costat dels nostres bisbes, a fer una pregària comunitària extraordinària, intensa i constant, i dedicar tot un any —el proper per exemple— a pregar comunitàriament per les vocacions sacerdotals, a més de col·loquis, seminaris, trobades, o el que es cregués convenient? És una proposta agosarada? Que el Senyor ho jutgi i que l'Esperit Sant hi posi la resta.

RICARD GUANTER
L'Escala

Església diocesana, germanor

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

Noms diversos, una mateixa intenció

El mes de novembre es caracteritza, en l'any litúrgic, per celebracions que ressalten el sentit de l'Església. La solemnitat de Tots Sants —la festa de l'Església en la seva plenitud— i la dedicació de Sant Joan del Laterà —l'església mare i cap de totes les esglésies, la catedral de Roma—, la dedicació de les basíliques de Sant Pere i de Sant Pau, els aniversaris de la dedicació de moltes altres esglésies —la de la catedral de Barcelona, el dia 18, entre altres— formen un conjunt de celebracions que fixen sovint la nostra atenció en allò que és l'Església del Senyor.

Per això, no està gens fora de lloc que en un dels diumenges d'aquest mes es dediqui una atenció pastoral —una Jornada— a l'Església diocesana. Amb aquest nom se celebra en molts llocs; en altres, s'ha preferit un nom que explicita una característica bàsica de l'Església: la d'ésser una «fraternitat», una germanor. La reali-

tat de l'Església es concreta, en efecte, en les diverses diòcesis, totes elles en comunió entre si i en primer lloc amb l'Església del Papa.

Ajudar al sosteniment de l'Església

La propaganda que acostuma acompanyar aquesta Jornada de l'Església diocesana, o de Germanor, incideix molt directament sobre l'ajuda econòmica. Possiblement, a molts els sembla que aquesta sigui l'única intenció. I certament no ho és, però sí que entra dins el conjunt, i és innegable que es tracta d'una dimensió ben concreta del que representa per als fidels la pertinença a l'Església diocesana.

Alguna vegada es diuen coses poc exactes quan es parla d'ajudar l'Església. Per exemple, dir que l'Església «necessita» l'ajuda econòmica per evangelitzar. Això no és pas del tot exacte. La predicació de l'Evangeli es pot fer des d'una situació d'extrema pobresa, i la celebració dels sagraments en si ma-

teixa demana ben poca cosa. N'hi ha prou amb una lectura de les cartes de sant Pau per confirmar aquestes afirmacions. D'altra banda, no sempre és directament proporcional l'abundància econòmica amb el fervor cristià.

Tanmateix, tenir el que cal per viure dignament i per desenvolupar la pròpia acció amb llibertat és una aspiració legítima de qualsevol família o institució, i àdhuc de cada persona. Qualsevol cristià que se senti membre de l'Església participa en aquesta aspiració per als diversos nivells en què es mou la seva vida eclesial: la pròpia parròquia, la pròpia Església diocesana, les realitats més universals de l'Església com són les missions, els seminaris, els pobres...

Col·laborar econòmicament en les despeses de l'Església és més que donar distretament una propina després d'un servei que s'ha obtingut i s'ha pagat com correspon, per manifestar la complaença en el servei rebut, o simplement per quedar bé... com deia molt bé un rector, en una família no es donen propines!

Però més que això

La Jornada de l'Església diocesana, o de Germanor, ha d'anar molt més enllà de l'aportació econòmica, i només quan vingui de la profunditat del sentit d'Església, de l'espiritualitat de comunió, de l'amor dels pastors als fidels i d'aquests als pastors, de l'amor de tots als qui esperen quelcom de nosaltres, la col·laboració econòmica manifestarà generosament la sinceritat de l'amor cristià (vegeu 2Co 8,8).

Hi ha cristians que, quan es parla de diners en l'Església, experimenten una certa molèstia, com si se'ls proposés donar-los a una realitat diversa de la que ells formen. Però això és una reacció que cal superar amb una consciència ben formada de la pròpia pertinença a l'Església. És cert que precisament per això cal que els fidels coneguin la situació econòmica de les diverses realitats a les quals aporten la seva col·laboració. Però cal encara més fomentar de manera constructiva i viva en cada Església la confiança, l'interès, el respecte, la germanor en Crist.

Per Eduard Brufau

El sant de la setmana

- ☐ Va viure aproximadament entre els segles II i III
- ☐ Verge romana, martiritzada i ajusticiada per haver professat la fe cristiana
- ☐ Considerada des d'antic patrona de músics i cantants

Com acostuma a passar amb els màrtirs de l'època romana, en el cas de santa Cecília no hi ha gaires dades històriques que verifiquin el que la tradició conta d'ella. Amb tot, sabem que la devoció a aquesta jove cristiana es remunta al segle IV i que ja se'n celebrava la festa el 545 a la basílica romana que porta justament el seu nom.

Segons la tradició Cecília era una cristiana de Roma que es va casar amb un home pagà. Sembla que durant la celebració, mentre sonava la música, ella es va posar a cantar i lloar Déu. D'aquí, doncs, que se l'hagi tingut com a patrona dels músics i cantants. Cecília, després de casada, va explicar al seu marit que volia consagrar la seva virginitat a Déu. El marit no només va acabar accedint a la petició d'ella sinó que

es va convertir al cristianisme. Durant una de les persecucions es va descobrir que la parella practicava el cristianisme. Sembla que el martiri de santa Cecília va consistir a posar-la en aigua bullent diverses vega-

Santa Cecília

des. Però com que en va sortir intacta van decidir fer servir un mètode més expeditiu, la decapitació. Tampoc no va ser fàcil —van fer falta tres cops d'espasa— però finalment va morir. Va ser enterrada juntament amb el seu marit i altres familiars a les catacumbes de Sant Calixt.

Al segle IX el papa Pasqual I en va traslladar les restes a l'església de Santa Cecília. L'any 1599 se'n va obrir la tomba i es va veure que el cos de la santa, a part de no estar decapitat, es conservava incorrupte, per la qual cosa es va cridar l'escultor Stefano Maderno perquè en fes una escultura ben real. Santa Cecília hi apareix indicant amb la posició

dels dits «Un sol Senyor, un sol Baptisme, un sol Déu i Pare de tots».

Malgrat la vaguetat de la seva història s'ha convertit en una de les màrtirs romanes més conegudes i celebrades.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral
i altres celebracions

(Cicle litúrgic A; ferial II)

Temps de durant l'any

(Salteri: setmana 1)

NOVEMBRE

17. Diumenge

XXXIII de durant l'any. Verd. Lectures: Proverbis 31,10-13.19-20.30-31 / Salm 127 / 1 Tessalonicencs 5,1-6 / Mateu 25,14-30

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Gregori Taumaturg, b.; Iscle (Aciscle) i Victòria, mrs.; Santes, Isabel d'Hongria, princ.;

Festa Major: a Dosrius i Terrades.

18. Dilluns

Fèria. Verd. Lectures: Apocalipsi 1,1-4;2,1-5a / Salm 1 / Lluç 18,35-43. Si es vol: *Dedicació de les basíliques de Sant Pere i Sant Pau*, Roma (MLI), *Blanc*: Fets 28,11-16.30-31 / Salm 97 / Mateu 14,22-33 BARCELONA: *Dedicació de la Catedral* (catedral, S / diòcesi, F), *Blanc*.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Romà, mr.; Aureli, mr.

Festa Major: a Lloret de Mar.

19. Dimarts

Fèria. Verd. Lectures: Apocalipsi 3,1-6.14-22 / Salm 14 / Lluç 19,1-10

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Crispí, b.; Faust (Fost), diaca i mr.; Abdis, prof.

20. Dimecres

Fèria. Verd. Lectures: Apocalipsi 4,1-11 / Salm 150 / Lluç 19,11-28

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Octavi i Adventor, mrs.; Benigne, b. i mr.; Santes, Silva, vg. i mr.

21. Dijous

La Presentació de Santa Maria (MO), *Blanc*. Lectures: Apocalipsi 5,1-10 / Salm 149 / Lluç 19,41-44

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Gelasi I, p.; Honori, Eutiqui i Esteve, mrs.

22. Divendres

Santa Cecília (MO), *Vermell*. Lectures: Apocalipsi 10,8-11 / Salm 118 / Lluç 19,45-48

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Filemó i Àpia, esposos.

Festa Major: a Boadella d'Empordà i Santa Cecília de Voltregà.

23. Dissabte

Fèria. Verd. Lectures: Apocalipsi 11,4-12 / Salm 143 / Lluç 20,27-40. Si es vol: *Sant Climent* (MLI), *Vermell*; *Sant Columbà* (MLI), *Blanc*.

ALTRES CELEBRACIONS: beat Miquel-Agustí Pro, prev. i mr.; Santes, Lucrècia, vg. i mr.

Festa Major: a Cava, Sant Climent Sescebes i Urús.

Lectures bíbliques

Diumenge XXXIII
de durant l'any

Lectura primera Pr 31,10-13,19-20,30-31

Les seves mans treballen com vol

Lectura del llibre dels Proverbis:

Que en té de valor una bona esposa! És molt més preuada que les perles. El cor del seu marit hi confia, no són escassos els guanys que en traurà. Durant tota la vida el farà feliç i no desgraciat. Es procura la llana i el lli, que les seves mans transformen com vol. Pren a les mans la filosa, i els seus dits agafen el fus. Obre les mans als pobres, allarga el braç als indigents.

L'encant és aparença, la bellesa s'esvaeix, l'esposa que creu en el Senyor és la que val tots els elogis. Dediqueu-li cants pels fruits del seu treball: que la seva obra l'elogiï davant de tot el poble.

Salm responsorial

127

Feliç tu, fidel del Senyor,
que vius seguint els seus camins.
Menjaràs del fruit del teu treball,
seràs feliç i tindràs sort.

R. Feliç tu, fidel del Senyor.

La teva esposa fruitarà com una parra,
dins la intimitat de casa teva;
veuràs els fills com plaçons d'olivera
al voltant de la taula. R.

És així com els fidels del Senyor
seran beneïts.

Que el Senyor et beneeixi des de Sió.

Que tota la vida puguis veure prosperar

[Jerusalem. R.]

Lectura segona

1Te 5,1-6

*El Dia del Senyor no us podrà sorprendre
com un lladre*

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica:

Germanis, no cal que us escrivim quan i a quins moments arribarà el Dia del Senyor: vosaltres mateixos ja sabeu prou bé que vindrà com un lladre a la nit. La gent es pensaran que tot està en pau i ben assegurat, quan de sobte vindrà la devastació, com els dolors a la dona que ha de tenir un fill, i no se n'escaparà ningú. Però a vosaltres, germanis, que no viviu en la foscor, aquell dia no us podrà sorprendre com un lladre, ja que tots sou fills de la llum i del dia. No som pas de la nit ni de la foscor.

Per això no hem de dormir, com els altres, sinó vetllar i viure sobriament.

Al·leluia

Jn 15,4,5b

*Estigueu en mi, i jo en vosaltres, diu el Senyor.
Qui està en mi dona molt de fruit.*

Evangeli

Mt 25,14-30

El que t'havia encomanat, ho has administrat fidelment.

Entra a celebrar-ho amb el teu Senyor

Lectura de l'evangeli segons sant Mateu:

En aquell temps, Jesús digué als deixebles aquesta paràbola: «Un home que se n'anava fora del país, cridà els seus administradors i els confià els seus béns. A un li donà cinc milions, a l'altre dos i a l'altre un, segons la capacitat de cadascú i se n'anà. [El qui n'havia rebut cinc anà de seguida a negociar-hi, i en guanyà cinc més. També el qui n'havia rebut dos en guanyà dos més. Però el qui n'havia rebut un guardà en un amagatall els diners del seu amo.]

Al cap de molt temps l'amo tornà i els demanà comptes. Es presentà primer el qui havia rebut cinc milions, portà també els cinc que havia guanyat i digué: Senyor, m'havíeu confiat cinc milions i n'he guanyat cinc més. L'amo li va dir: Molt bé. Ets un administrador bo i de tota confiança. El que t'havia encomanat ho has administrat fidelment. Ara t'encomanaré molt més. Entra a celebrar-ho amb el teu Senyor.

Es presentà després el qui n'havia rebut dos i digué: Senyor, m'havíeu confiat dos milions i n'he guanyat dos més. L'amo li va dir: Molt bé. Ets un administrador bo i de tota confiança. El que t'havia encomanat, ho has administrat fidelment. Ara t'encomanaré molt més. Entra a celebrar-ho amb el teu Senyor.

Es presentà també el que n'havia rebut un, i digué: Senyor, sé que sou un home exigent, que voleu collir on no havíeu sembrat i aplegar on no havíeu escampat. Per això vaig tenir por i vaig amagar els vostres diners. Aquí teniu allò que és vostre. L'amo li contestà: Ets un administrador dolent i gandul. ¿Tu sabies que vull collir on no he sembrat i aplegar on no he escampat? Doncs haves de posar al banc els meus diners, i ara podria recobrar allò que és meu amb els interessos. Preneu-li aquest milió i doneu-lo al qui en té deu, perquè als qui tenen, els donaré encara més i en tindran a vessar, però als qui no en tenen, els prendré fins allò que els queda. I aquest administrador inútil, traieu-lo fora, a la fosca. Allà hi haurà els plors i el cruixir de dents.»

Menorca

diòcesis

25è aniversari episcopal del bisbe Deig

■ Menorca agraeix la tasca pastoral del prelat emèrit, que va presidir la diòcesi entre el 1977 i el 1990

CIUTADELLA.— El bisbe Antoni Deig i Clotet s'ha retrobat amb l'Església menorquina, la primera diòcesi que va presidir com a pastor des de la seva consagració episcopal, el 5 de novembre del 1977. Convidat pel bisbe Joan Piris, va celebrar el vint-i-cinquè aniversari de servei episcopal i es va retrobar amb els menorquins. Mons. Deig va manifestar alegria i satisfacció per reviu records i moments inesborrables de la seva vida.

Mons. Deig va arribar el 2 de novembre a l'illa, acompanyat de familiars, amb la intenció de passar uns dies a Menorca i prendre part en un intens programa preparat pel bisbat. L'acte principal va ser el dimarts 5 de novembre a la catedral amb la celebració d'una Eucaristia d'acció de gràcies. La missa va ser presidida pel bisbe Deig i concelebrada pel titular de la diòcesi menorquina, Mons. Joan Piris Frígola. També hi van prendre part el vicari general, Miquel Anglada; el rector de la catedral, Sebastià Taltavull, i una trentena de preve-

res diocesans, a més de nombrosos fidels d'arreu de l'illa i de les diverses congregacions religioses.

Retrobaments

La primera visita oficial de Mons. Antoni Deig va tenir lloc al personal i a les instal·lacions del *Diari Menorca*, del qual va ser màxim accionista en la seva etapa al capdavant de l'Església menorquina, en rebre la donació accionarial de Mn. Jaume Cots. En la seva visita al periòdic, a la rotativa i a la redacció de Maó, va ser rebut pel bisbe Joan Piris i per la resta d'accionistes, els membres del Consell d'Administració, els directius i el personal de l'empresa. Després de comprovar l'evolució tecnològica del mitjà de comunicació, va compartir un refrigeri amb el personal.

Mn. Jaume Cots, fundador d'Editorial Menorca, va agrair la presència del bisbe Deig i la tasca realitzada al capdavant del diari durant els seus anys d'episcopat a Menorca. Per la seva part, Mons. Deig va recordar els principis fundacionals de l'empresa tot destacant el servei social en la seva vocació a favor del menorquinisme i la defensa dels drets culturals de l'illa.

En la seva estada a Menorca, Mons. Deig va tenir dues trobades amb els seglars de la diòcesi: una a la parròquia de Sant Antoni de Maó i l'altra a Santa Eulàlia d'Alaior. El dimarts 5 va reunir-se amb els capellans diocesans al Seminari per compartir un dinar de germanor. Els preveres i

el bisbe Joan Piris van entregar-li una placa commemorativa.

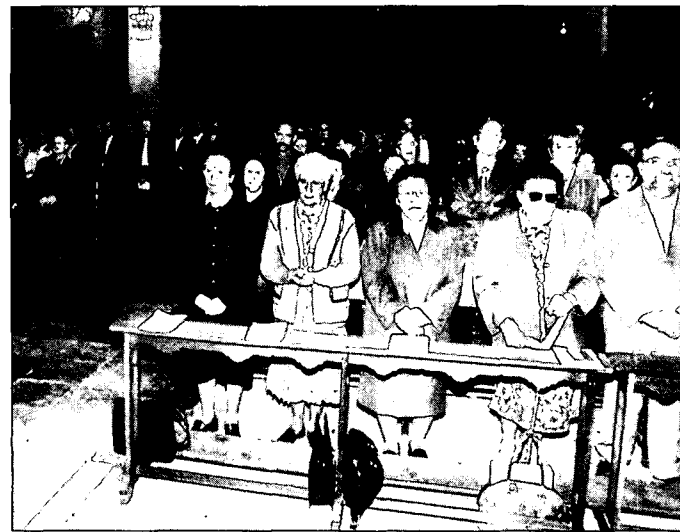
Distinció municipal

L'Ajuntament de Ciutadella va rebre oficialment Mons. Antoni Deig en la seva visita a l'illa. Durant l'acte, Mons. Deig, acompanyat pel bisbe Joan Piris, va ser rebut per l'alcalde, Pau Lluch, i la corporació municipal. L'Ajuntament va obsequiar al prelat català amb un gravat de l'artista illenc Jaume Fedelich d'una panoràmica de la plaça des Born. Posteriorment, Mons. Deig va firmar en el llibre oficial de la institució municipal.

Els actes de celebració del vint-i-cinquè aniversari episcopal de Mons. Deig a Menorca van acabar el dijous 7 de novembre amb una celebració als peus de la patrona de l'illa, la Mare de Déu del Toro, al santuari menorquí.

El perfil

El bisbe Antoni Deig Clotet, avui prelat emèrit del bisbat de Solsona, va ser consagrat bisbe de Menorca el 5 de novembre del 1977 de mans de l'arquebisbe Josep Pont i Gol, en aquell moment primat de Tarragona. El seu nomenament es va fer públic el 20 de setembre del mateix any, promogut per Pau VI, quan desenvolupava l'encàrrec de secretari particular de Pont i Gol, al qual va acompanyar a les diòcesis de Sogorb-Castelló i de Tarragona. Mons. Deig substituïa el bisbe Miquel Moncadas, que havia

Els menorquins es van retrobar amb el seu anterior bisbe.

estat traslladat a Solsona, on, el 1990, de nou el va substituir després de la mort sobtada de Moncadas.

Antoni Deig va néixer a Navàs, diòcesi de Solsona, l'11 de març del 1926. Ordenat prevere el 16 de març del 1949, va obtenir la llicenciatura en Dret Canònic a la Universitat Pontifícia de Salamanca. Els seus primers anys de sacerdoti els va exercir com a vicari de la parròquia de Berga, consiliari d'Acció Catòlica i de la GOAC. Durant divuit anys, abans de ser traslladat a Menorca com a bisbe, va treballar al costat del seu amic i pastor Pont i Gol.

Mons. Deig acaba de ser distingit, recentment, per la Generalitat de Catalunya amb la Creu de Sant Jordi, juntament amb altres membres de l'Església catalana i altres personalitats de l'àmbit cultural, econòmic i social de Catalunya. La distinció serà entregada el pròxim 3 de desembre al Museu Nacional d'Art de Catalunya. Deig s'ha distingit per la seva lluita a favor d'una fe arrelada al poble, en defensa de la nació catalana. Quan era a Menorca, va impulsar la creació d'una província eclesiàstica a les Balears que no va arribar a bon port. I a Catalunya continua sent un ferm defensor d'una conferència episcopal catalana, independent de Madrid.

Guillem Ferrer Monjo

Fotos: «Diari Menorca»

CATALUNYA

Diada de Germanor

BARCELONA.— «Per ser una Església millor... cal la participació de tots.» Aquest és el lema amb què les diòcesis catalanes afronten el diumenge 17 de novembre la jornada de Germanor, en què es demana la col·laboració dels catòlics en el sosteniment econòmic de l'Església diocesana. Per això és l'únic dia de l'any que es fa una col·lecta amb destinació a l'economia de cada bisbat per subvenir a les necessitats, en l'àmbit pastoral, d'acció social i per al manteniment dels temples i altres serveis eclesials.

«La font principals dels ingressos amb què les nostres Esglésies diocesanes se sostenen és l'aportació dels fidels. Tanmateix, aquesta aportació és cada cop més deficitària de cara als objectius que s'haurien de cobrir», destaca Mons. Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Tarragona i president de la Conferència Episcopal Tarraconense, amb motiu de la diada de Germanor. I, sobre això, el cardenal Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona, afegeix que «l'efecte euro s'ha notat: les aportacions últimament han disminuït entre el 10 i el 12%. Em diuen, gràficament, que qui donava 1.000 pessetes dona ara 5 euros».

Per tot això és important la conscienciació dels fidels de cara al manteniment de l'Església diocesana, i per tot això l'arquebisbe Martínez Sistach recorda el missatge que els bisbes de la Tarraconense van dirigir fa uns anys als fidels: «Desitjaríem que les vostres aportacions, tant com sigui possible, significuessin una contribució periòdica i responsable, fins i tot, per a molts bisbats, en forma de subscripció. Això permetria una planificació i una realització més eficients de l'acció de l'Església.» (C.C.)

Noces d'or episcopals de Mons. Ramon Masnou

Mons. Ramon Masnou Boixeda, bisbe emèrit de Vic i degà de l'episcopat espanyol, celebrarà el 23 de novembre vinent les seves noces d'or episcopals. El 3 de setembre passat va complir 95 anys. Va néixer, per tant, l'any 1907 al mas Llagostera de Baix, parròquia de Santa Eugènia de Berga i municipi de Taradell. Va ser ordenat prevere el 21 de març del 1931. Entre el 1952 i el 1955 va ser bisbe auxiliar de Vic, diòcesi que va regir com a bisbe residencial fins a la seva jubilació, el 20 de juny del 1983.

Mons. Deig va firmar en el llibre oficial de la institució municipal.

Barcelona

La IX Jornada Diocesana crida a l'esperança

■ Tindrà lloc l'1 de desembre al Palau Sant Jordi

BARCELONA.—«Amb el lema «Caminem amb esperança», també nosaltres hem de seguir avançant i creixent com a comunitat diocesana.» Amb aquestes paraules el cardenal Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona, s'ha adreçat als preveres i diaques de la diòcesi per convocar-los a celebrar junts l'Eucaristia en la IX Jornada Diocesana, que tindrà lloc l'1 de desembre al Palau Sant Jordi amb el lema «Caminem amb esperança».

La jornada, que començarà a les cinc de la tarda, inclourà un breu recordatori homenatge de quatre figures claus de la història de la diòcesi, sant Josep Oriol, Antoni Gaudí, Jacint Verdaguer i Josep Roderreda, així com la presentació del vídeo *Què és la diòcesi de Barcelona?* A tres quarts de sis de la tarda, és previst que s'iniciï la celebració de l'Eucaristia, presidida pel cardenal Ricard M. Carles i concelebrada pels bisbes auxiliars i preveres de la diòcesi. En finalitzar, es procedirà a la lectura del missatge del Sant Pare.

Cal destacar que hi haurà servei de guarderia, així com servei de transport des de la plaça Espanya al Palau Sant Jordi i viceversa. Les invitacions per accedir a la jornada es poden obtenir a les respectives parròquies o comunitats i a la porteria del bisbat de Barcelona (c/ del Bisbe, 5) als matins. (C.C.)

Tots els diocesans són convocats a participar en la jornada.

«Caminem amb esperança»

El Concili Vaticà II remarca que la diòcesi és «una part del poble de Déu que es confia al bisbe per ser conduïda amb la cooperació dels sacerdots, de manera que, adherida al seu Pastor i reunida per ell en l'Esperit Sant per mitjà de l'Evangeli i de l'Eucaristia, constitueixi una Església particular en la qual es troba i opera veritablement l'Església de Crist, que és una, santa, catòlica i apostòlica» (*Christus Dominus*, 11).

La diòcesi, la nostra estimada diòcesi de Barcelona, és una realitat, un misteri, un esdeveniment de comunió per a la missió. Una part del poble de Déu que intenta créixer dia rere dia en la fe, l'esperança i l'amor; que camina i avança per la vida i la història malgrat les dificultats; que se sent cridada a evangelitzar, a anunciar la Bona Nova de la salvació de Jesucrist i que, alhora, necessita ser evangelitzada.

És la nostra Església local, de la qual tots formem part, que cerca i necessita la unitat, la corresponsabilitat i la participació de tots els seus membres i comunitats a tots els nivells.

La Jornada Diocesana és de tots i per a tots; per això ha d'esdevenir la nostra Jornada Diocesana. El dia de l'any en què ens reunim, convocats pel bisbe entorn de la celebració eucarística.

Desitjo de tot cor que aquesta nova jornada, en un segle i un mil·lenni tot just estrenats, sigui: un moment fort d'expressió de la comunió eclesial entorn del Senyor, present a l'Eucaristia, convocats i presidits pel nostre Pare i Pastor; un moment de coneixement i de reconeixement mutu entre totes les persones i institucions que formem la comunitat diocesana; un moment de trobada entre diversos carismes i sensibilitats per tal de créixer en la comunió i en la complementaritat, i un moment d'aposta per la sinergia, és a dir, una invitació a sumar esforços, carismes i esperances compartides.

En resum, un moment d'expressió de tota la vida diocesana, que confessa la fe amb alegria, comparteix l'amor amb ardor renovador i enforteix la seva esperança d'acord amb el lema de la trobada d'aquest any: «Caminem amb esperança.» Que ens ajudi a assolir-ho la Mare de Déu, *Estrella de la nova evangelització*, sota l'advocació, tan propera a nosaltres, de la Mercè, patrona de la nostra diòcesi.

Josep Àngel Sáiz
Bisbe auxiliar de Barcelona

Curs d'acompanyament al dol

BARCELONA.— Del 19 de novembre al 18 de febrer de l'any vinent es desenvolupa el curs d'acompanyament al dol dirigit per Alfons Gea, psicopedagog i responsable del Servei d'Atenció al Dol de Funerària Municipal de Terrassa. El curs, organitzat per la Delegació de Pastoral de la Salut de Barcelona, tindrà lloc al Centre d'Estudis Pastorals: c/ Rivadeneira, 6, 3a planta. «La proposta que presentem», afirma Mn. Alfons Gea, «és la d'ajudar a formar grups d'autoajuda d'acompanyament en el dol que siguin un punt de referència per a aquelles persones que es troben desorientades en el seu dolor. Mostrar com a Església el rostre

matern de Déu que es compadeix dels qui ploren».

Els objectius del curs són cinc: acostar-se a les pròpies pèrdues dins un procés de creixement personal; reflexionar sobre les capacitats per afrontar la desafecció i les pèrdues de la vida; conèixer el procés de dol, les seves etapes i dificultats d'elaboració; reflexionar i aprendre actituds i habilitats necessàries per acompanyar i orientar grups d'autoajuda, i reflexionar sobre la teologia de l'esperança i el dolor.

Per a més informació: Delegació de Pastoral de la Salut de Barcelona, c/ Rivadeneira, 6, 9a planta, de Barcelona, tel. 933 171 597. (C.C.)

L'objecció de consciència, un dret-deure de tot ciutadà

SANT CUGAT DEL VAL·LÈS.— Tot ciutadà té obligació en consciència de no seguir aquells mandats quan són greument contraris a les exigències de la moral, als drets fonamentals de la persona, o quan repugnin clarament les seves conviccions religioses o ideològiques més profundes. Aquesta és una de les conclusions a què va arribar la jornada d'estudi sobre *Objecció de consciència*, organitzada per Metges Cristians de Catalunya el 19 d'octubre a la sala d'actes de l'Hospital General de Catalunya. Hi van participar més de 200 professionals de la medicina i va comptar amb l'aportació destacada del cardenal Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona, així com de deu experts més en medicina, periodisme, educació, política i lleis.

En la seva intervenció, el cardenal Carles va defensar que «invocar la clàusula de consciència en certes situacions immorals no serà per evadir-se del compliment de la llei, ni per qüestionar la pròpia perícia

La jornada va tenir lloc a la sala d'actes de l'Hospital General de Catalunya.

professional, sinó perquè qualsevol objecció fonamental haurà d'estar acompanyada de raons elevades». I va afegir: «Defensar l'objecció de consciència en el camp sanitari obliga els professionals de la salut a experimentar el bé de la vida com un deure moral greu.» Per això el cardenal Carles va demanar que qui recorri a l'objecció de consciència ha d'estar a recer no únicament de sancions penals, sinó també de qualsevol dany en el pla legal, disciplinari, econòmic i professional. (C.C.)

Nou llibre de Vespres de Montserrat

MONTSERRAT.— Coincidint amb l'inici de l'any del centenari de la reforma de la música sagrada promoguda per sant Pius X, el monestir de Montserrat ha editat un nou llibre de cants de Vespres, d'acord amb l'estructura de la Litúrgia de les Hores, que s'estrenarà l'1 de desembre, 1r diumenge d'Advent. És el fruit de trenta anys d'experimentació. Els himnes hi són tots en llatí, a més d'alguns en català. Els altres elements han estat compostos pels pares Gregori Estrada i Ireneu Segarra i el Gmà. Odiló Planàs, amb col·laboracions dels pares Cassià M. Just, Sebastià M. Bardalet i Daniel Codina. Amb el text actualitzat s'hi retroben els salms que es van començar a popularitzar fa més de cinquanta anys i aquells altres més recents que han anat caracteritzant les Vespres de Montserrat. (C.C.)

ERMEC

Tots els serveis per al campanar

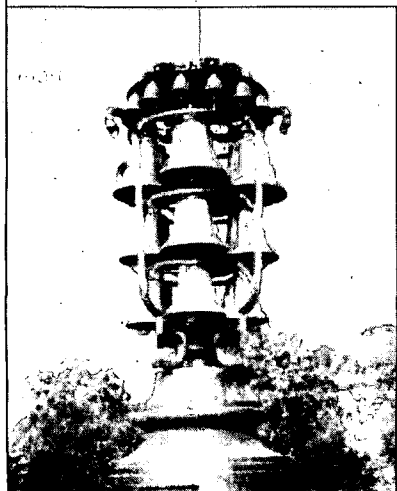
Experiència
Tradició i
Tecnologia.

CAMPANES NOVES
JOUS I BATALLS
SOLDADURES DE CAMPANES
AUTOMATISMES
RELOTGERIA MONUMENTAL
CARILLONS
EQUIPS MEGAFONIA

Distribuidor oficial:

CAMPA
clock-o-matic

Alcalde Móstoles, 42-44 Tel. 934 501 600
08025 Barcelona Fax 934 330 885
ermec@ermec.com <http://www.ermec.com/campanario.htm>

Tortosa

Entronització de la Moreneta a Vilalba dels Arcs

■ L'abat de Montserrat va presidir els actes de benedicció

VILALBA DELS ARCS.— Una nova imatge de la Mare de Déu de Montserrat ocupa un lloc central a l'altar major de l'església parroquial de Sant Llorenç de Vilalba dels Arcs, segons el desig del Consell de Pastoral Parroquial. L'abat de Montserrat, P. Josep M. Soler, va beneir la nova imatge i va entronitzar-la en el marc d'una Eucaristia, presidida per ell mateix, el dissabte 26 d'octubre.

Era la primera vegada que l'actual abat de Montserrat feia un acte d'aquestes característiques: beneir una imatge de la Moreneta en una parròquia. A les dotze del migdia les campanes de l'església tocaven a festa grossa. La imatge era portada en processó des de la Confraria —església romànica del segle XIII— fins a l'església parroquial. Les Montserrats portaven la peanya, que anava precedida per nens i nenes del poble amb llantions a les mans. El poble fidel omplia la nau del temple entonant un cant a la Mare de Déu, quan la nova imatge entrava. El rector de la parròquia, Mn. Emilio Vives Vives, va donar, en començar la celebració eucarística, les gràcies al pare abat per la seva presència alhora que remarcava els lligams que uneixen aquesta parròquia amb Montserrat: un fill d'aquesta parròquia és monjo de Montserrat, el pare Lluís Juanós Alcoverro, i alhora la romeria arxiprestal a Montserrat cada any, i gairebé en fa trenta,

hi ha creat vincles de relació.

En l'homilia l'abat, amb paraula clara, senzilla i profunda, va remarcar el sentit de la visita de Maria en aquell dia. Maria ens porta Jesús i ens porta la pau. Ella ens convida sobretot a fer el que un dia va dir a les noces de Canà. «Feu tot el que Ell us digui.» La imatge de la Mare de Déu de Montserrat és sobretot una imatge de Maria, Mare del Senyor, que ens ofereix el seu Fill Diví. En la primera comunitat els deixebles de Jesús pregaven juntament amb Maria. També quan aquesta comunitat cristiana de Vilalba dels Arcs es reuneixi, per escoltar la Paraula i celebrar els sagraments, ara tindrà una presència, la de la nova imatge, que farà més palesa la pregària de Maria enmig d'ells. Amb paraules clares i entenedores el pare abat va explicar el perquè de les diverses advocacions a la Mare de Déu. Cap no n'exclou cap; totes fan present la riquesa inesgotable del misteri de Maria, Mare del Salvador. Maria

El pare abat amb el rector i preveres de l'arxiprestat.

ens visita i ens porta els dons de la pau i l'alegria perquè també nosaltres siguem enmig del món portadors d'aquesta pau i alegria. Un moment intens va ser quan la nova imatge, després de ser beneïda i de ser venerada per tots els assistents, va ser col·locada al seu lloc en el presbiteri. Un aplaudiment emocionat va corroborar la satisfacció del poble fidel per aquesta nova presència de Maria, Mare de Déu de Montserrat.

L'agraïment al pare abat per la seva

presència es va fer expressió amb dos records. D'una banda, una placa, oferta per l'Ajuntament, de record d'aquell dia; de l'altra, una creu, oferta per la parròquia, per posar damunt de la taula a mena de petjapapers feta amb la mateixa pedra amb la qual es farà la peanya on reposarà la nova imatge. En acabar la cerimònia religiosa, en el moment del refrigeri, tothom va poder apropar-se al P. Josep M. Soler per saludar-lo.

Roman Casanova

La Fundació Manyà homenatja Verdaguer

TORTOSA.— El 4 de novembre la Fundació Manyà va organitzar un homenatge a Mn. Cinto Verdaguer amb motiu dels cent anys de la seva mort. Gairebé 300 persones van respondre a la invitació i van seguir l'acte amb molt d'interès. La coral Preludi a Caro, de Roquetes, va interpretar *Mentre dormia* i *L'emigrant* amb les conegudes lletres verdaguerianes en un acte presidit pel bisbe de Tortosa, Mons. Xavier Salinas, i pel president del Parlament català, Joan Rigol.

Les novetats d'aquest acte van ser la publicació dels guanyadors d'un concurs de poemes així com la presentació del llibre *Verdaguer i Manyà, vides creuades*. Pel que fa al concurs, el jurat va atorgar el primer premi a Lluís Gutiérrez; el segon, a Josep Cid; el tercer, a Joan Todó, i en la secció juvenil a Pere Botella. Les seves obres havien estat seleccionades entre trenta poemes en català de tema lliure.

El president de la Fundació Manyà va presentar el nou llibre *Verdaguer i Manyà, vides creuades*, escrit per Joaquim Blanch, Joan Martínez i Pere Poy, i va explicar com tots dos eren capellans contemplatius amb una fe inculturada i compromesa com a servidors del poble. Ves-

per on, quan la contemplació té una fondària, la poesia i la teologia s'abracen. El llibre inclou les col·laboracions de Joaquim Blanch, Zoraida Burgos, Joan Martorell, Jesús Massip, Antoni Matabosch, Ramon Miravall, Lluís Moncu-nill, Josep Perarnau, Manuel Pérez,

versitat de Barcelona. En essència, va dir que Verdaguer va néixer com a poeta als 15 anys. Després, en el seu poema *La pomerola*, ambientat a Folgueroles, plana de Vic, Verdaguer recorda en la velle-sa madura la seva vocació poètica viscu-da com una tensió entre una terra que

estima amb persones incloses i el cel contemplat com absolut, infinit: Jesucrist. Quan retorna a la llar de Folgueroles, hom diria que és més poeta que mai. Suspès a divinis per la prohibició episcopal de celebrar missa, pot exclamar: «M'han pres el calze d'or. Deixeu-me la lira per escriure poesia.»

En el seu parlament, el bisbe Xavier Salinas, després de dir que està llegint *Verdaguer*, de

El Dr. Farrés, en primer terme, va parlar del «Missatge de Verdaguer, avui».

Ramon Rosales i Gerard Vergés. A la part final es publica un llistat de tots els actes organitzats i patrocinats per la Fundació.

«Missatge de Verdaguer, avui»

L'acte central va ser la conferència sobre el *Missatge de Verdaguer, avui*, a càrrec del Dr. Pere Farrés Arderiu, professor de Filologia Catalana de la Uni-

versitat de Barcelona. En essència, va dir que Verdaguer va néixer com a poeta als 15 anys. Després, en el seu poema *La pomerola*, ambientat a Folgueroles, plana de Vic, Verdaguer recorda en la velle-sa madura la seva vocació poètica viscu-da com una tensió entre una terra que estima amb persones incloses i el cel contemplat com absolut, infinit: Jesucrist. Quan retorna a la llar de Folgueroles, hom diria que és més poeta que mai. Suspès a divinis per la prohibició episcopal de celebrar missa, pot exclamar: «M'han pres el calze d'or. Deixeu-me la lira per escriure poesia.»

Trobada de catequistes de Postcomunió

TORTOSA.— El dissabte 26 d'octubre, una cinquantena de catequistes de Postcomunió es van reunir al Seminari diocesà de Tortosa amb motiu de la primera Trobada diocesana de Catequistes. La jornada va ser presentada per Mn. Josep Lluís Arín, vicari de Pastoral, i amb una xerrada sobre el tema de la pregària, ja que el lema de la trobada era el mateix que el de la campanya que aquest curs es proposa per treballar en aquesta catequesi: «Parla'm, Jesús.» Els catequistes, vinguts de les tres zones del bisbat de Tortosa, van poder veure un cd-rom que intenta explicar als més menuts què és la pregària i el tracte que han de tenir amb «l'amic Jesús». Aquesta presentació vol donar a conèixer, d'una banda, què és pregar i, de l'altra, les diferents postures i formes de pregar. A partir d'aquesta presentació els catequistes es van dividir en diferents grups per treballar aquest tema: com ensenyar els nens a pregar, propòsit d'aquest curs; i noves idees per a la Trobada anual del MID (Moviment Infantil Diocesà).

Després de dinar, va ser el temps de la gresca i la catequesi, perquè una gimcana pels passadissos del Seminari intentava catequitzar els catequistes sobre aquest tema; una gimcana que després ells podrien fer a les seves parròquies. I el dia no podia acabar més bé que fent una pregària. No només s'ha de parlar, programar i presentar la pregària, sinó que el més important és fer-la. Amb un bon regust de boca s'acabava una jornada plena de catequesi i de pregària. (T.M.)

Montserrat, un accés cada vegada més còmode

Comencen a arribar les primeres unitats de tren del nou cremallera

La muntanya més visitada de Catalunya no deixa d'ampliar les facilitats als pelegrins perquè puguin a accedir-hi. La nova proposta, que cada dia és més a prop, és el cremallera que enllaçarà Monistrol amb l'abadia i que en menys de 15 minuts deixarà els visitats als peus de la Mare de Déu. Els primers trens del nou cremallera dels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC) ja han arribat a Martorell i està previst que a començaments del 2003 es comencin a fer les primeres proves.

Els trens elèctrics del nou cremallera ja estan arribant a Catalunya.

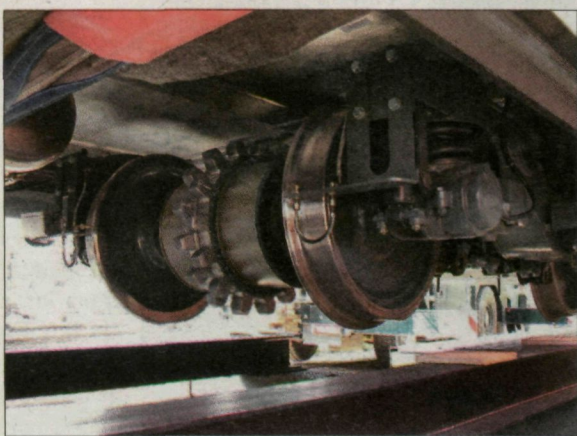
Les llargues cues de cotxes i autobusos i els problemes d'aparcament que sovint hom es troba quan va a Montserrat d'aquí a ben poc ja no seran condició *sine qua non* per accedir a la muntanya santa. El nou cremallera, que està previst que funcioni durant el 2003, facilitarà encara més les possibilitats d'anar a un dels llocs que, malgrat la seva difícil geografia, és dels més visitats de Catalunya.

El nou cremallera podrà portar més de 1.000 pelegrins cada hora als peus del monestir, la qual cosa obre grans expectatives i permet respondre d'una manera ben reeixida a les necessitats i demandes actuals. «Ja fa molts anys —explica el P. Xavier Poch, majordom del monestir— que des del santuari es demanava que es construís de nou el cremallera i ara finalment això serà una realitat un cop la Generalitat de Catalunya ho ha assumit i ho ha encarregat a FGC, que és qui fa la inversió i gestionarà la instal·lació». Montserrat esdevé així cada vegada més propera, amb un transport públic còmode, ràpid, segur i respectuós amb el medi ambient.

La construcció del nou tren cremallera suposa alhora la recuperació d'un mitjà de transport que ja havia existit per accedir al santuari des del 1892 fins al 1957.

«Seguirà el mateix traçat que l'anterior per pujar la muntanya, però sense el pas a nivell que travessa la carretera i incorporant la tecnologia més actual», precisa el P. Poch.

Amb el nou cremallera ja no caldrà sacrificis per accedir a Montserrat, i l'únic inconvenient, si es que es pot dir així, és que, amb tantes comoditats, l'esperit de pelegrinatge cada vegada és farà més difícil. Això, però, va fins i tot a favor d'una nova concepció de pelegrinatge com a viatge interior. I és que a partir d'ara en poc més d'una hora es pot arribar al mo-

El nou cremallera respectarà l'entorn.

nestir des de la plaça Espanya de Barcelona. L'objectiu, però, no és que puguin anar-hi més gent, perquè ja n'hi va moltíssima, sinó que ho facin de manera més còmoda i tranquil·la: «A més, avui dia tota la muntanya de Montserrat és Parc Natu-

Les unitats de tren del cremallera són d'última tecnologia.

ral i la vinguda amb cremallera afavorirà el respecte amb l'entorn», assegura el majordom del monestir.

TRENS ELÈCTRICS D'ÚLTIMA GENERACIÓ

Des de començament d'octubre les unitats de tren del nou cremallera estan arribant a l'estació de Martorell-Enllaç de FGC, des d'on són traslladades a Monistrol. Els trens elèctrics, fabricats per l'empresa suïssa Stadler Bussnang AG, constitueixen l'última tecnologia en aquest tipus de màquina. Són, a més, trens adaptats per a persones de mobilitat reduïda, climatitzats i amb visió panoràmica. Les andanes, a més, estaran al mateix nivell del terra que els trens.

El sistema de tracció previst per a aquest nou transport serà en adherència entre Monistrol Enllaç i Monistrol-Vila, i en cremallera fins a Montserrat. Els horaris s'adaptaran segons la demanda i l'època de l'any, i garantiran que cada hora hi hagi un enllaç amb els trens de la línia Barcelona-Manresa de FGC.

El projecte del cremallera constitueix una de les iniciatives més rellevants que s'estan duent a terme actualment a Catalunya. El cremallera permetrà als vi-

Xifres del nou cremallera

Longitud: 5.080 metres (970 m de via convencional i 4.110 m de cremallera)

Durada del trajecte: 15 minuts

Nombre de trens: 5

Nombre d'estacions: 3 (Mo-nistrol-Enllaç, Monistrol-Vila i Montserrat)

Capacitat de transport: 1.200 viatgers/hora

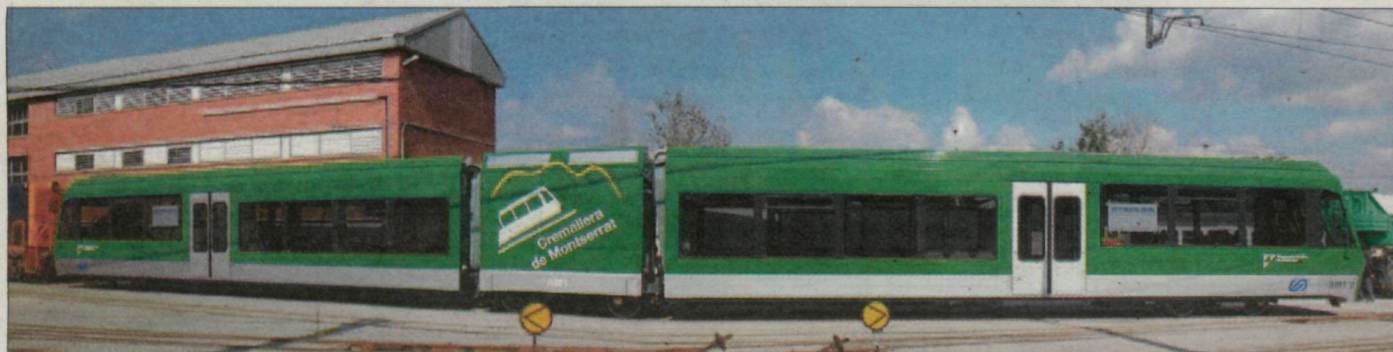
Capacitat d'aparcament: 1.000 cotxes i 100 autocars

Velocitat en adherència: 45 km/hora (màxima)

Velocitat en cremallera: 24-30 km/hora (màxima)

sitants un sistema de transport atractiu, molt més tranquil i còmode que els que hi havia fins ara. Simultàniament amb l'arribada del cremallera, «la intenció des de Montserrat —explica el P. Poch— és que tot el recinte del santuari passi a ser peatonal. Tothom que arribi a Montserrat hauria de poder trobar un espai que, ja externament, transmeti una serenitat, tal com correspon a la missió que els monjos intenten fer present, oferint una acollida, segons el model benedictí, que aporti pau i comuniqui els valors de l'Evangeli.»

La construcció del cremallera esdevé així una iniciativa que s'integra dins de la preparació del mil·lenari de l'abadia, la qual ho vol celebrar «sent fidel a la seva missió i alhora obrint-se de manera renovada als temps actuals». El nou cremallera n'és un bon paradigma. «Tant de bo que tot això continuï ajudant la gent a trobar en Montserrat un estímul per a la seva vida de fe i un enfortiment de la seva esperança!», conclou el P. Xavier Poch.

La pujada a Montserrat serà més atractiva i còmoda.

Samuel Gutiérrez

Les famílies tenen molts valors

descobrir jugar compartir

ajudar dialogar créixer

El 2000 la Generalitat va concedir 26.856 ajuts a famílies amb fills petits i 35.051 el 2001. Enguany se'n concediran 110.000, perquè s'han ampliat els criteris d'adjudicació. El 2003 la Generalitat no tindrà en compte els ingressos per unitat familiar com a requisit per acollir-se a aquests ajuts. D'aquesta manera, totes les famílies amb infants de fins a 3 anys o de fins a 6 -si són famílies nombroses- els podran rebre, sigui quin sigui el seu nivell de renda.

La família, el millor equip de la teva vida

012 **atenció
ciutadana**
Cost de la trucada: 0,55€/3 min

Molt per fer
Molt per viure →

 **Generalitat
de Catalunya**
www.gencat.net

Catalunya

Les diòcesis de Barcelona, Lleida i Tarragona van ser escenari d'una solemne Eucaristia

Acció de gràcies per la canonització d'Escrivà de Balaguer

BARCELONA.— El 24 d'octubre va tenir lloc a la basílica de Santa Maria del Mar una concelebració eucarística en acció de gràcies per la canonització de sant Josep Maria Escrivà de Balaguer, esdevinguda el 6 d'octubre a Roma. Una multitud de fidels omplia l'església.

La concelebració va ser presidida per l'arquebisbe de Barcelona, cardenal Ricard M. Carles. També hi van participar el bisbe de Solsona, Mons. Jaume Traserria; l'abat de Montserrat, P. Josep M. Soler; el vicari secretari per a Catalunya de la Prelatura de l'Opus Dei, Dr. Ignasi Durany, i nombrosos preveres seculars i religiosos.

En l'homília, el cardenal Carles va glossar, tot esmentant paraules del Sant Pare en la cerimònia de la canonització, la dimensió universal del missatge de sant Josep Maria. Va recordar que aquest missatge era el «redescobriment de la crida universal de Déu a la santedat i a l'apostolat enmig del món i a través del treball i les circumstàncies ordinàries de la vida». Després, citant paraules del nou sant, va afegir que «a tots ens crida el Senyor, de tots espera amor: de tots, siguin on siguin; de tots, independentment del seu estat, la seva professió o el seu ofici. Perquè aquesta vida corrent, ordinària, sense aparença, pot ser mitjà de santedat». (C.C.)

Foto: Joan Boronat

TARRAGONA.— El dimecres 31 d'octubre es va celebrar una Eucaristia a la catedral de Tarragona en honor de sant Josep Maria Escrivà de Balaguer. La missa va ser presidida per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Lluís Martínez Sistach, i concelebrada per una vintena de preveres. Els bancs del temple eren plens de fidels, mentre a un costat del presbiteri hi havia exposat un retrat del nou sant.

En l'homília, l'arquebisbe de Tarragona es va referir als camins que porten cap a la santificació tot indicant que «els sants són homes i dones que s'han deixat guiar per l'Esperit. Josep Maria Escrivà es va esforçar en aquest camí i, des dels inicis de la seva fundació, va instar els laics a participar en el conreu que Déu ha preparat a cadascú». Més endavant, Mons. Martínez Sistach va afirmar que «Déu crida els laics a transformar el món des de dins i a no deixar-se atemorir per la societat materialista. Si més no, la vida espiritual i la vida secular han d'anar lligades i evitar la ruptura entre fe i vida». (Joan Boronat)

Gojos editats per la parròquia de Santa Teresa de l'Infant Jesús

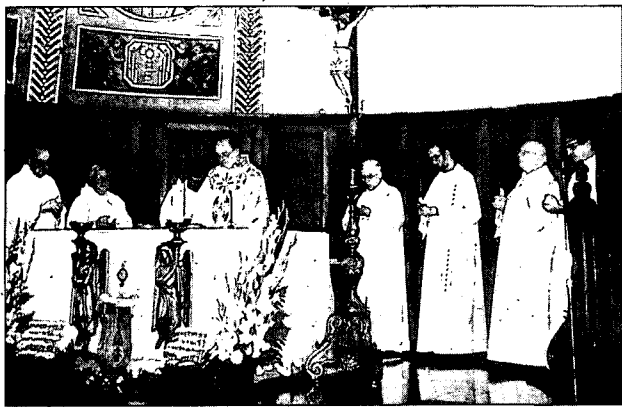

La parròquia barcelonina de Santa Teresa de l'Infant Jesús ha editat uns goigs a llaor de sant Josep Maria Escrivà de Balaguer amb text poètic de Jaume Planas i música de Mn. Joaquim Fortuny. Una colla d'esdeveniments vinculen l'apostolat de sant Josep Maria Escrivà de Balaguer amb santa Teresa de l'Infant Jesús. Així, un encara jove sacerdot va fundar l'Opus Dei el 2 d'octubre de l'any 1928, vigília de santa Teresina, que aleshores se celebrava el dia 3. D'altra banda, la canonització de Teresa de l'Infant Jesús, el 1925, i la beatificació de Josep Maria Escrivà de Balaguer, l'any 1992, van ser un 17 de maig.

Solemnitat de Santa Teresina

El dia 1 d'octubre va tenir lloc la solemnitat de Santa Teresa de l'Infant Jesús, verge i doctora de l'Església, i titular de la parròquia. La celebració eucarística va ser presidida pel vicari episcopal Dr. Joan Galtés i concelebrada pels mossens Joan Escala, rector; Ferran Lorda, vicari; Ricard Masclans, arxiprest de Gràcia; Jaume Dasquens; Xavier Pagès; Antoni Gómez; Joan Torrent; Domènec Sangés, i el P. Julián Andía, o.s.s.t. Després d'una tertúlia amical amb tots els feligresos a la sala i jardí de Mn. Jaume Oliveras, va tenir lloc un sopar de germanor amb els consells parroquials i els preveres de l'arxiprestat.

D'altra banda, el dia 3 d'octubre va tenir lloc la solemnitat de la dedicació de l'església de Santa Teresina de l'Infant Jesús. (C.C.)

Mn. Joan Galtés va presidir la concelebració eucarística.

LLEIDA.— El bisbe de Lleida, Mons. Francesc Xavier Ciuraneta, va presidir el vespre del 28 d'octubre a la catedral de Lleida una solemne Eucaristia concelebrada per 16 sacerdots, membres de la prelatura de l'Opus Dei i preveres diocesans, entre ells alguns dels nous canonges nomenats recentment; en acció de gràcies per la recent canonització de Josep Maria Escrivà de Balaguer. Més de mig miler de fidels omplien el temple catedralici per seguir amb respecte i devoció l'Eucaristia, celebrada davant d'un quadre amb la imatge del nou sant, que havia estat col·locat al presbiteri de la seu nova lleidatana.

El bisbe, en l'homília, va qualificar la canonització d'Escrivà de Balaguer d'experiència de fe i de comunió de l'Església amb el successor de Pere. «Cal que donem gràcies a Déu per aquest nou sant», va dir. Tot fent esment de les virtuts de Josep Maria Escrivà, el bisbe de Lleida va significar com la més important la d'haver-se deixat portar per la voluntat de Déu. «Josep Maria Escrivà va dir sempre sí a Déu», va asseverar el bisbe per afegir tot seguit: «Amor a la voluntat de Déu que caracteritza la seva obra, l'Opus Dei.»

El bisbe Ciuraneta va recordar tot seguit algunes de les paraules del Papa en la seva homília de canonització, com la crida que va fer a tots els fidels: «Cal esforçar-vos de ser sants vosaltres mateixos.» Finalment, el bisbe es va referir a un passatge de la vida del nou sant viscut a Lleida: «Els lleidatans no podem oblidar aquelles llàgrimes de dolor del nou sant davant la imatge de la Verge Maria del Seminari diocesà, avui a la capella de la Casa Sacerdotal, quan fou assabentat de la mort de la seva mare.»

L'Eucaristia d'acció de gràcies va acabar amb el cant solemne de la *Salve Regina*, en honor de la Mare de Déu, tot commemorant alhora el tarannà marià de sant Josep Maria Escrivà. (Jordi Curcó)

Lleida

L'Irel inaugura el nou curs acadèmic

■ Mn. Armand Puig: «La Bíblia és un llenguatge humà sobre Déu»

LLEIDA.— La Sala d'Actes de la Universitat de Lleida (UDL), amb una nodrida assistència, va acollir el 17 d'octubre la lliçó inaugural del curs acadèmic 2002-2003 de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Lleida (Irel) alhora que la inauguració del cicle de conferències, dedicat enguany a les *Ciències humanes i el fet religiós*.

Va obrir l'acte el director de l'Irel, Mn. Ramon Prat, que va felicitar els alumnes de la 4a promoció de diplomats i va desitjar el millor per a tots els que enguany faran possible la primera promoció de llicenciats de l'Institut. Mn. Prat va definir els deu anys de l'Irel com una història de fidelitat i de col·laboració amb les institucions. Va donar xifres i es va referir als més de 200 alumnes matriculats i al prop del miler de persones que participen mitjançant l'Irel en conferències, xerrades, col·loquis i seminaris.

El teòleg i director va explicar com l'Institut ha volgut celebrar el seu desè aniversari amb la creació del Departament de Pastoral Aplicada, amb l'objectiu d'impartir una formació teològica, pastoral, espiritual i psicopedagògica adient a les persones cristianes que se senten cridades a exercir el ministeri d'agents pastorals.

Mn. Ramon Prat va acabar la seva intervenció agraïnt al bisbe Francesc X. Ciuraneta, que presidia l'acte, el seu suport a l'Irel i, referint-se al desè aniversari, va afirmar que el futur de l'Institut passava per continuar el camí, «tot con-

Els alumnes de la 4a promoció de diplomats van rebre els títols acreditatius.

solidant l'experiència i el treball de tots nosaltres a fer i voler continuar fent Església».

«Bíblia i ciències humanes»

Tot seguit, el director de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Tarragona, Mn. Armand Puig, va pronunciar la lliçó inaugural amb el títol *Bíblia i ciències humanes*. El teòleg, partint d'una realitat que ens constata com la ciència i la tecnologia triomfen i com la destrucció és a l'abast de molts, es va plantejar cap a quin tipus d'humanitat anem i volem construir. Com a resposta a aquest interrogant, Mn. Armand Puig es va referir a la Bíblia, el llibre sant de jueus i cristians, com a punt de referència actual i significatiu: «El relat bíblic pot il·luminar l'ara i l'aquí dels que

el llegeixen. Els textos bíblics no són cap obstacle a la seva universalitat, sinó més aviat una garantia i estímul, ja que per damunt de tot la Bíblia es un llenguatge humà sobre Déu.»

El teòleg es va referir a la Bíblia com el «llibre dels llibres» que no envelleix mai a pesar dels seus 3.000 anys. «El relat bíblic —va dir— és profundament humà i diví alhora, és paraula de Déu, amb un llenguatge que necessita, però, ser interpretat. És un relat rigorós perquè pensem el nostre passat, present i futur; per això cap ciència humana no hi pot ser aliena.» En aquest sentit, Mn. Armand Puig va finalitzar la seva lliçó tot afirmant la tesi que les ciències humanes són un estímul i un referent per a la interpretació de la Bíblia.

Tot seguit, el professor de la Facultat de Lletres de la UDL Manel Lladonosa va

explicar les funcions del SAFOR, com a servei de formació, d'informació i d'assessorament religiós obert a la Universitat de Lleida, amb una presència d'Església jove a la mateixa universitat, mitjançant un conveni entre el bisbat i la UDL.

Mons. Ciuraneta: «Encontre renovat entre fe i cultura»

El bisbe de Lleida, Mons. Francesc Xavier Ciuraneta, va prendre posteriorment la paraula per felicitar en primer lloc els nous diplomats de l'Irel, als qual els va ser lliurat el títol acreditatiu. «Que no sigui només un títol, sinó una realitat que us ompli la vostra vida cristiana», els va dir Mons. Ciuraneta. Felicitació que va fer extensiva tot seguit a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Lleida pel seu desè aniversari i per la seva tasca, «que ha esdevingut un encontre renovat entre la fe i la cultura. L'Irel, amb el seu treball, ha demostrat amb escreix que és una bona eina per fer realitat aquest encontre», va dir el prelat.

L'acte el va cloure el representant del rector de la Universitat de Lleida, el professor Josep M. Tamarit, que es va felicitar com a universitat pel treball profund de l'Irel, «que ha fet evident en el si de la UDL que el llenguatge religiós ha de manifestar-se com una eina útil dins de la comunitat universitària per recuperar l'humanisme perdut». Josep M. Tamarit va donar tot seguit per inaugurat el nou curs acadèmic 2002-2003 de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Lleida.

Text i foto: Jordi Curcó

Ha mort el frare de més edat de la província dels Mercedaris

LLEIDA.— El 16 d'octubre moria al convent dels Pares Mercedaris de Lleida el P. Benjamín Arnaiz Arce, que amb els seus 96 anys d'edat era el frare de més edat de tota la província mercedària de l'antiga Corona d'Aragó, formada pels convents de Catalunya, d'Aragó, de València i de les Illes.

L'endemà va tenir lloc a la parròquia de Nostra Senyora de la Mercè de Lleida la missa exequial pel P. Benjamín, presidida pel provincial dels Mercedaris, el P. Francisco Bernardo, i concelebrada pel prior de la comunitat de Lleida, el P. Francisco Marzo, i la comunitat de Mercedaris, així com 25 religiosos més procedents dels diversos convents de la província. Fins i tot, van acudir a Lleida mercedaris procedents dels convents de València i de Nostra Senyora del Puig per acomiadar-se del P. Benjamín. També van concelebrar diversos preveres diocesans de l'arxiprestat de Santa Maria de Gardeny així com el vicari general de la diòcesi de Lleida, Mn. Joan Ezquerria.

El provincial dels Mercedaris, en la seva homilia, es va referir al P. Benjamín

El P. Benjamín Arnaiz havia complert el 23 de setembre 73 anys de vida religiosa.

com un home ple d'humanitat i alhora de bon humor, que va saber viure amb alegria i entusiasme la seva llarga vida d'entrega a

Déu i als germans en l'orde de la Mercè. El P. Bernardo va destacar-ne la devoció a la Mare de Déu, a la qual va dedicar molts i molts rosaris: «Va ser un enamorat del sant Rosari.» Finalitzada l'Eucaristia de comiat, les despulles del P. Benjamín van ser enterrades al panteó que els Pares Mercedaris tenen al cementiri de Lleida.

Professió solemne al santuari de Sant Ramon del Portell

El P. Benjamín Arnaiz havia nascut el 4 de març de l'any 1906 a Tardajos, un petit poble de la província de Burgos. Des de molt jove, amb 6 anys, ja deia que volia ser frare. Els seus pares, Aureli i Màxima, tenien amistat amb els Pares Caputxins de Burgos, però finalment el jove Benjamín va decidir ingressar a l'orde de la Mercè i consagrar-se a Déu en la vida religiosa.

El 24 de setembre del 1929, festa de la Mare de Déu de la Mercè, patrona de l'orde, va prendre l'hàbit de mercedari al convent de l'Olivar d'Estercuel, a la província de Terol. Va professar solemne-

ment al convent lleidatà de Sant Ramon del Portell, a la Segarra, el 18 de novembre del 1933.

La guerra civil el va sorprendre a Barcelona i va poder salvar la vida «miraculosament», tal com ell sempre deia, ja que van anar a buscar-lo a casa d'uns amics on s'havia refugiat però la Providència va voler que, com que estava darrere d'una porta, l'escamot que el volia detenir no el veiés. Posteriorment, va ser captiu i va estar a punt de perdre la vida. Déu, però, el va resguardar per a una existència llarga com a religiós.

De l'any 1953 al 1969 va passar pels convents de Roma, de Veneçuela i de Guatemala. De retorn a Espanya, va ser destinat a les comunitats mercedàries del Puig (València), de Palma de Mallorca i finalment del convent de Nostra Senyora de la Mercè de Lleida, on ha viscut en comunitat durant els darrers vuit anys de la seva consagració a la vida religiosa. Els Pares Mercedaris de Lleida l'anomenaven afectuosament «el padrí». Mai, però, no oblidaran la seva bonhomia i exemplaritat mercedària. (J.C.)

Tarragona

L'assemblea va comptar amb una trentena de participants.

Trobada de Mans Unides per implicar les comarques

TARRAGONA.— El dia 10 d'octubre es va celebrar la XI Jornada comarcal de Mans Unides. És una de les dues cites anuals que aquesta organització convoca al llarg de l'any. La primera se celebra en començar l'any i la segona a la tardor, com en el cas que ens ocupa, per tractar temes formatius.

Una trentena de participants diocesans van representar les comarques que pertanyen a l'arquebisbat de Tarragona. La principal finalitat va ser «fer partícips les persones que ens donen suport, des de diferents indrets, per tirar endavant plegats els projectes que ens proposem», va comentar la presidenta de Mans Unides a Tarragona, Maria Teresa Rodríguez. L'assemblea va servir per informar de la destinació dels recursos als diferents programes de col·laboració. En aquest sentit, es va insistir en el fet que el tipus de col·laboració que fa

Mans Unides va dirigida al desenvolupament integral, sostenible i comunitari.

Quànt a la jornada, aquesta es va desenvolupar sota el prisma de la solidaritat i la voluntat d'implicació directa en totes les iniciatives engendrades per Mans Unides, a través d'un taller on es van analitzar els projectes, el seu estudi, característiques i finançament. Posteriorment, hi va haver la posada en comú i el corresponent debat, «que va esdevenir força enriquidor», en opinió de M. Teresa Rodríguez. Cal recordar que el llistat de projectes de la campanya 43 (any 2002) inclou un total de cinc actuacions concretes en diferents països. Precisament M. Teresa Rodríguez va marxar al Paraguai el 27 d'octubre com a component d'un equip de mitja dotzena de tècnics per supervisar *in situ* uns nou projectes que es desenvolupen en aquell país, fer-ne el seguiment i poder-ne fer els informes pertinents. (J.B.)

II Jornades de Pastoral a la Selva del Camp

LA SELVA DEL CAMP.— Durant el mes d'octubre va tenir lloc a la casa diocesana de la Selva del Camp les II Jornades de Pastoral, amb assistència d'un elevat nombre de sacerdots i diaques. El tema general que es tractava era *L'espiritualitat de comunió i la pastoral*. Fernando Gonzalo-Bilbao, vicari general de la diòcesi de Vitòria, va oferir dues ponències: *Una acció missionera de tots els membres del poble de Déu* i *Activar la comunió en la responsabilitat i desenvolupar la ministerialitat del poble de Déu*. El primer dia de les jornades, l'arquebisbe Lluís Martínez Sis-

tach va presentar el nou Pla Pastoral diocesà, que ho serà per a tot el trienni 2003-2005, així com el document sobre l'agrupació de parròquies.

Les jornades de pastoral marquen l'inici del programa de formació que el bisbat ofereix a preveres i diaques, consistent en una convocatòria mensual que combina la formació i el recés. Aquest programa es desenvolupa cada any i hi col·laboren diferents experts en temes diversos, alguns amb una referència clara a les disciplines eclesiològiques i altres que incideixen més en temes socials. (J.B.)

Els Portants del Sant Crist s'apleguen a Altafulla

■ Vint-i-cinc confraries es van reunir el diumenge 27 d'octubre

ALTAFULLA.— Els Portants del Sant Crist de Catalunya van celebrar el diumenge 27 d'octubre la seva setena trobada a Altafulla, on van tenir d'amfitrió el Cos de Portants de la parròquia de Sant Martí de la localitat. La trobada va aplegar 25 confraries representades per 150 participants. Els actes principals van consistir en la celebració d'un llarg viacrucis i en l'Eucaristia presidida per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Lluís Martínez Sistach.

Els portants compromesos a acudir a la cita d'Altafulla van ser matiners. N'hi havia de les comarques de Lleida, de Tarragona i de Barcelona, per donar continuïtat a aquella primera trobada que va tenir lloc a Montserrat l'any 1996. Tal com auguraven els organitzadors, va constituir «una jornada d'allò més enriquidora tot refermant les nostres arrels cristianes i intercanviant vivències, costums i tradicions». A les deu del matí, els portants, revestits amb les vestes i corbates, van ser rebuts oficialment, al pati d'armes del castell dels marquesos de Tamarit, per l'alcalde d'Altafulla, Manel Ramon, el qual, en un breu parlament, va obrir «les portes de la vila als qui veniu de fora. Ens coneixeu millor i descobrireu els trets històrics d'Altafulla tot fent un recorregut pietós, el mateix que feien els nostres antics pescadors, fins a l'ermita de Sant Antoni, per portar els exvots i en recordança de la intercessió del sant que, a l'antigor, va lliurar el poble de la pesta».

Cap a les onze del matí, va sortir de l'església parroquial el viacrucis. Els Armats d'Altafulla i el poble fidel van ser els encarregats d'obrir el seguici pietós, camí de la muntanyeta de Sant Antoni, coronada per l'ermita, recorregut de gran bellesa, en molts dels seus trams. Amb silenci i devoció, els participants van desgranar, d'una en una, les catorze estacions de la passió i mort de Crist, mentre escoltaven el text llegit i escrit expressament per a l'ocasió, d'Alexandre Cugat, membre de l'arxiconfraria del Sant Crist de la Creu de Sant Joan Baptista de Reus. Va constituir un element important de reflexió del missatge evangèlic, actualitzat.

El viacrucis va tenir una durada d'una hora i tres quarts, amb un recorregut de 2,26 quilòmetres. El més sorprenent va ser el poder de convocatòria de l'acte, que va ser capaç de polaritzar la participació activa de la gent gran, dels de mitjana edat i també dels joves. Era colpidor veure un home d'aquella que en diuen tercera edat afectat d'artrosi, veure'l carregat amb una cadira plegable de fusta sostinguda amb una mà, mentre amb l'altra agafava un bastó per ajudar-se a caminar. Era Aleix Roca, nascut a Passanant i exportant de la confraria de Sant Joan Vianney de Barcelona. Seia a la

cadira durant la pregària de cada estació: va ser la viva imatge del cireneu que va ajudar a pujar la creu. Els retaules de les catorze estacions del viacrucis, pintats per l'artista Salvador Ferré i cedits a la parròquia de Sant Martí d'Altafulla, van ser repartits per allargar el recorregut que tradicionalment ve marcat per les capelles estàtiques.

Mons. Martínez Sistach va presidir l'Eucaristia.

De retorn a l'església, va tenir lloc la celebració de l'Eucaristia, presidida per Mons. Lluís Martínez Sistach, el qual va pronunciar una homilia plena de contingut i d'invitació al compromís «en una societat del benestar que sovint es tradueix en la del malestar, en malbaratar els mitjans que l'avenç posa al nostre abast. Dissortadament, això es produeix per la falta de l'esperit que ens ha d'animar i l'Eucaristia que ens ha d'ajudar a mantenir-lo; és l'aliment de la vida espiritual». Posteriorment, l'arquebisbe va indicar, tot adreçant-se al col·lectiu de portants, que «tots som portants del Sancrist i el portem crucificat des del Baptisme. Sovint la creu és dolorosa i l'hem de saber compartir, com el cireneu. Ho farem si som capaços de mostrar-nos com a comunitat oberta, missionera i evangelitzadora».

La trobada va acabar amb un multitudinari dinar de germanor, amb lliurament de records per als confreres i menció especial per a veterans del Cos de Portants del Sant Crist de la parròquia de Sant Martí d'Altafulla, com Anton Ballesté, Joan Blanch i Josep M. Ramon. També es va reconèixer en la persona de Mn. Isidre Saludes, fins fa ben poc rector d'Altafulla, la seva tasca pastoral, al capdavant de la parròquia, al llarg de 22 anys.

Text i foto: Joan Boronat

Casa Graupera Neules Neules des de 1895 a Mataró
 Les autèntiques Neules Graupera són d'Enric Graupera.
 Tres segles d'experiència ens avalen.

c/ Sant Simó, 5 cant. Fossar Xic (Mataró) Tel: 937 550 222 - Fax 937 550 826
 a/e: info@casagraupera.com web: www.casagraupera.com

Horari: de dilluns a dissabte de 10 h a 14 h i de 17 h a 20.30 h (desembre tots els dies).

Les millors neules de tot Catalunya les de Casa Graupera. És clar!!!

Tasti les primeres neules en «pot de vidre» de disseny.
 Així com els assortits en caps, record de Mataró. Torrons i polvorons com els d'abans, xocolates de disseny de fabricació pròpia i amb ingredients naturals.

Aquest Nadal demani Neules de «Qualitat Alimentària»

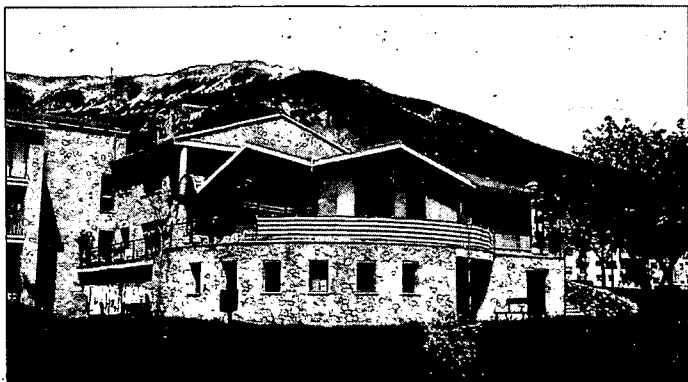
Servei a Domicili

Solsona

Sant Llorenç de Morunys homenatja Mn. Lluís Grifell

■ Celebració dels deu anys de la Residència d'Avis de la població

SANT LLORENÇ DE MORUNYS.— El diumenge 29 de setembre es va commemorar el primer decenni de l'obertura de la Residència d'Avis de Sant Llorenç de Morunys, que tanta utilitat ha tingut en els seus anys de funcionament. L'acte es va voler fer servir també com a comiat a mossèn Lluís Grifell, president del Patronat, que ha estat traslladat de rector a la parròquia de Solsona.

Residència d'Avis de Sant Llorenç de Morunys.

Deu anys després, ha quedat demostrada la raó i visió de futur que van tenir les primeres persones que es van preocupar per la creació de la Residència d'Avis, sobretot els components de la primera Junta del Patronat que va existir, que va haver de suportar totes les dificultats i incomprendiments, que no van ser poques.

La celebració va ser senzilla i emotiva i es va procurar no oblidar cap de les persones que van tenir un paper destacat

en les primeres èpoques de la Residència, com els components de l'institut «Pax et Vitae», que van aportar la seva experiència en els moments difícils i que van ajudar a formar el personal que posteriorment se n'ha anat fent càrrec.

Després d'una missa concelebrada, va prendre la paraula la directora del centre, Elvira Grífol, per donar les gràcies a Mn. Lluís Grifell per la seva tasca ingent a favor de la residència. Al mateix temps, li

va lliurar, en nom de tots els assistits, un clauer, tot simbolitzant que sempre podria tenir la clau de l'establiment en el seu cor.

L'alcalde de la vila, Jaume Torrebaldà, que alterna amb el rector de la parròquia la presidència de la Junta del Patronat, també va agrair a Mn.

Lluís Grifell tota la tasca feta perquè l'establiment pogués tirar endavant, i la seva valentia a l'hora de salvar els obstacles que se li havien presentat durant la seva gestió. Finalment, va donar les gràcies l'homenatjat, en un parlament en què l'emoció li va tallar les paraules en diverses ocasions; emoció que es va transmetre al públic que l'escoltava i que el va acollir amb una fervorosa salva d'aplaudiments.

Text i foto: Ramon Estany

La revista «Solc» advoca per tirar endavant

SOLSONA.— «Tirem endavant.» Amb aquest encoratjador lema, la redacció de la revista *Solc*, publicació bimestral del bisbat de Solsona, es proposa continuar treballant perquè aquest mitjà de comunicació de la diòcesi solsonina continuï fent sentir la seva veu. És la voluntat de l'equip de redacció, dels corresponents, dels col·laboradors i del mateix bisbe Jaume Traseria, després que la sobtada mort del delegat de Mitjans de Comunicació, Mn. Ramon Maria Serchs, deixés orfena la direcció de la revista. L'actual número, però, ja estava força avançat, i ha pogut sortir amb els dossiers previstos sobre Gaudí i Verdaguier, en l'any del seu centenari.

Les pàgines centrals dediquen un especial record a Mn. Serchs, amb una biografia i diverses dedicatòries i recordances d'amics i companys. (R.E.)

URGELL

Experiències d'una jove geògrafa a Guinea Equatorial

LA SEU D'URGELL.— Montse Sanz i Baraut, natural de la Seu d'Urgell, de 25 anys d'edat, llicenciada en Geografia, va viatjar la segona setmana d'octubre a Nsork (Guinea Equatorial) per exercir l'ensenyament al col·legi que hi tenen les religioses de la Sagrada Família d'Urgell.

Montserrat Sanz, l'estiu anterior, ja va estar un mes i mig amb les religioses i tant li va plaure l'experiència que ara vol consolidar-la i perllongar-la un any més. Conviu i treballa amb tres religioses de la Sagrada Família i gaudeix d'una relació excel·lent amb els nadius del lloc. «M'agrada, és interessant i és tota una experiència», explica la professora. I afegeix: «És molt agradable treballar allà,

es nota la feina que fas i l'agraeixen molt.» Montserrat Sanz parla també dels indígenes, «gent molt acollidora», i enumera els seus valors més rellevants: acolliment, ajuda, solidaritat, alegria, conformitat. «La felicitat», diu Montserrat, «no està en el que tens, sinó en la gent». Admira la seva adaptabilitat.

Els diumenges participa a la missa que presideix un sacerdot guineà: «Són misses molt alegres, participades, a vegades arriben a durar una hora i mitja. Canten, ballen, estan contents... Àfrica és el continent de l'alegria», afegeix aquesta jove llicenciada en Geografia. Al mateix temps, explica la senzillesa de la vida de les religioses i n'elogia l'alimentació —senzilla però bona—, la sa-

nitat, l'habitatge, etc. No rep premsa, ni disposa de televisor i la ràdio no acostuma a funcionar bé. Les estones d'oci les comparteix amb els infants de l'escola i els nadius; sovint juguen a cartes. Al matí fa escola i, a la tarda, col·labora amb les religioses en el curs de formació de la dona.

Montserrat Sanz informa que no hi ha desnutrició però que l'atenció sanitària és elemental i precària. La iuca, un tubercle, és la base alimentària; pel que fa a la carn, hi ha varietats exòtiques com la carn de simi, de serp, de cocodril, etc. Montserrat Sanz pensa estar tot el curs a Nsork. Una experiència i un testimoni de servei, també una nova àrea geogràfica que s'afegeix als seus estudis. (A.M.)

Projecte de 8.850 euros per a joves d'Alger

LA SEU D'URGELL.— Càritas parroquial de la Seu d'Urgell ha creat Ciara, un projecte destinat a ajudar la formació d'un grup de joves d'Alger. El projecte compta amb la col·laboració i el suport de Càritas d'Alger i vol promocionar un grup de joves algerians i millorar-ne la formació per accedir a una bona inserció laboral. Càritas de la Seu d'Urgell destinarà 8.850 euros a la compra de dotze ordinadors i de dues impressores. L'ajuda va destinada a la inserció laboral de joves professionals universitaris procedents de sectors socials pobres. La campanya va obrir-se a la Fira de Sant Ermengol (19-20 d'octubre) i els donatius es dipositen a «la Caixa», a Banesto i a Aigua Viva de la ciutat. (A.M.)

CASA GAY

SERVEI DE LLOGUER
Des del 1860

C/ Puigcerdà, 100-102
08019 Barcelona

Tel. 933 080 104 - Fax 933 087 193

Lloguer de: cadires, taules, tarimes, passarel·les, tanques metàl·liques, parament de taula, estovalles, peanyes per a protocol, penja-robes...

Muntatge de: festes, concerts, reunions, exàmens, congressos, conferències, desfilades de modes, banquets i tota classe d'actes a petita o gran escala.

CASA GAY Vendes Hostaleria: c/ Roger de Llúria, 12-14 - 08010 Barcelona - Tel. 933 181 495
Servei de lloguer: c/ Puigcerdà, 100-102 - 08019 Barcelona - Tel. 933 080 104

Ajuda'ns a salvar una vida!

- Centres d'acolliment de mares amb problemes.
- Ensenyament de planificació familiar natural.
- Grups de joves PRO-VIDA que promouen una cultura de la vida.

TELÈFONS DE LA VIDA
932 047 111 i 932 805 683

ASSOCIACIÓ PRO RESPECTE A LA VIDA HUMANA
BONAPLATA, 42, 1ª, Tel. 204 71 11 08034 BARCELONA

COL-LABORA FENT-TE'N SOCI

☐ SI A LA VIDA, DESITJO REBRE EL BUTLLETÍ INFORMATIU PRO-VIDA

Nom

Adreça

Població

Província

ASSOCIACIÓ PRO RESPECTE A LA VIDA HUMANA - BONAPLATA, 42, 1r, Tel. 204 71 11 08034 BARCELONA

La riquesa de la vida

■ L'Abrigall dels Avis de la parròquia de Betlem és com una «gran família»

Fa uns 35 anys un grup de persones de la parròquia de Betlem va constatar que davant de les necessitats del barri del Raval, especialment pel que fa a les persones grans, calia fer alguna cosa. Així va néixer l'Abrigall dels Avis, una entitat que treballa a favor de les persones grans amb un objectiu molt clar: ajudar a viure. Unes 45 dones ancianes formen part de l'Abrigall, on han trobat caliu humà i ganes de viure.

Al principi, als anys seixanta, les persones que acudien a l'Abrigall tenien un nivell cultural i econòmic molt baix. Setmanalment es repartien gots de llet calenta, s'estudiava la situació de cada persona, es gestionaven les seves pensions sobre les 320 pessetes (uns dos euros actuals), etc. Paquita Muñoz és responsable de l'Abrigall i fa vint-i-quatre anys que està vinculada a aquesta entitat: «La gent que tenim ara és ben diferent de les persones que venien quan vam començar. Aleshores, hi havia persones que no sabien ni llegir ni escriure. Ara fins i tot tenim tres senyores que toquen el piano. Les coses han canviat i s'han trencat moltes barreres.»

Des de l'Abrigall es fan diferents activitats de cara a les persones grans: gimnàstica, xerrades-col·loqui sobre temes

ment i assaborir-lo». En aquest sentit, assegura que el que l'Abrigall intenta és crear persones: «Sóc educadora i el més important és crear persones. Jo

és la manera de viure, el testimoni. En el nostre cas, crec que aquest tarannà cristià es transparenta en tot allò que fem o si més no així ho intentem», explica la responsable del centre. I afegeix: «Jo participo en els sagraments perquè els necessito i els necessito justament per sortir de l'església i donar-me als altres, no per romandre tancada dins del temple. No imposarem res als usuaris del centre, els oferim lliurement el millor que tenim, la Bona Nova.»

La responsable de l'entitat vol deixar

soles i que hi ha algú que s'amoïna per elles. Som com una gran família. Se sent aquest caliu humà tot just entrar al centre. Tots són importants i s'hi han de sentir bé».

Relació intergeneracional

Un dels projectes de Paquita Muñoz és aconseguir un local on «puguin estar plegats els infants, els joves i els ancians. És vital que es coneixin, que s'interrelacionin perquè és molt trist que no es coneixin. És molt valuós l'intercanvi entre generacions. És d'una riquesa immensa. Hi ha molt desconeixement mutu i cal trencar barreres».

Paquita Muñoz és una dona que traspuja vitalitat i que no s'està quieta ni un moment. Fa molts anys que treballa en el món de l'associacionisme i considera que té un gran valor «per trobar-nos i per fer alguna cosa pels altres. No podem fer "capeletes", cal cooperar tots plegats». Per a la responsable de l'Abrigall, el fet de dedicar esforços i temps a l'entitat, i el fet de poder compartir les seves experiències amb els altres és una cosa que no té preu, «perquè m'ajuda a viure. Ho dic sincerament. Tot i que sóc gran, tinc moltes inquietuds i moltes ganes de viure. A mi m'ajuden a viure aquestes persones i per la meua part intento també ajudar-les a viure. Tots ens trobem i tots ens ajudem a viure».

Rosa María Jané Chueca

«Intentem que totes les persones sentin un caliu humà a l'entitat, que s'aconsegueix a partir de petits detalls»

d'actualitat, festes (Nadal, Reis, Carnes-toltes, Pasqua...), excursions, vacances d'estiu, una coral... També es gestiona la recerca de residències per a qui ho necessita i s'està pendent de les persones que estan malaltes.

Per a Paquita Muñoz, és molt important que «les persones grans s'interessin pel que passa al seu voltant i que vagin adquirint cultura. No es tracta només d'organitzar-los un ball, una partida de cartes o un bingo... han de viure el mo-

sóc cristiana i m'agradaria que les altres persones compartissin aquest tresor, però primer cal tenir una bona base humana. Hi ha molta gent que crec que ja té Déu dins seu, tot i que elles no se n'adonen.» Per això intenten que totes les persones sentin un caliu humà a l'entitat, que s'aconsegueix a partir de petits detalls i que tothom se senti estimat.

Compromís cristià

L'entitat va néixer a partir de gent de la parròquia de Betlem que han fet aquesta opció de servei a partir del seu compromís cristià. «Allò que atreu les persones

ben clar que el centre «no fa caritat, en el sentit d'almoina, sinó que oferim uns serveis. És una opció que fem amb naturalitat des del nostre compromís cristià. Si podem ajudar algú, som aquí».

Segons Paquita Muñoz, els avis agraïen molt aquest caliu humà que es respira a l'Abrigall. Així, comenta que els diners no són el problema que més amoïna les persones grans, sinó la soledat: «La gent no es queixa mai dels diners que tenen. És cert que hi ha persones que poden subsistir gràcies en part als menjadors públics, però no és el que més els amoïna. És la soledat allò que els espanta, el fet de no tenir on anar ni amb qui parlar. A l'Abrigall saben que no estan

La coral de l'Abrigall durant una actuació.

**L'ABRIGALL DELS AVIS
DE LA PARRÒQUIA DE
BETLEM**
C/ XUCLÀ, 2N, 2A
08001 BARCELONA
TEL. 933 026 805

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
Institut Català del Voluntariat

1998
CONGRÉS EUROPEU
DEL VOLUNTARIAT

1995
I CONGRÉS CATALÀ
DEL VOLUNTARIAT

2001
ANY INTERNACIONAL
DEL VOLUNTARIAT

**2002 CONGRÉS CATALÀ
DE L'ASSOCIACIONISME
I EL VOLUNTARIAT**

incaVol

On ens podeu trobar

Diputació, 92-94
08015 Barcelona

incavol@correu.gencat.es

93 228 73 05

www.voluntariat.org

0126 atenció
ciutadana

BARCELONA, 15 I 16 DE NOVEMBRE
Palau de Congressos de Catalunya

La veu del metge

La relació metge-pacient (13)

«Gestió del canvi» en la malaltia (II)

El coneixement mèdic té com a objectiu poder reconèixer els signes de les malalties i aplicar-los teràpies específiques que restitueixin amb eficàcia la salut. Dels beuratges màgics de recepta local d'abans hem anat passant, progressivament, als tractaments moderns basats en l'evidència científica internacional.

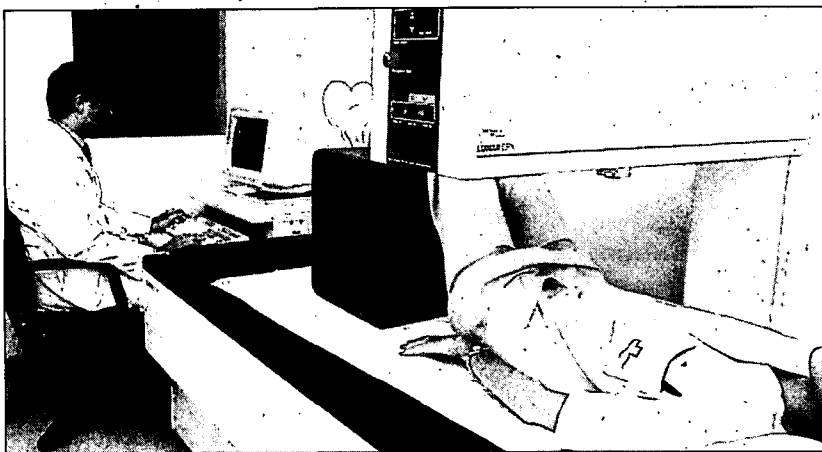
Des del «centre de vida» de cada persona, les malalties greus poden significar un canvi total en l'estratègia, els plans de futur i les relacions personals. Aquesta situació tan delicada en què una persona, prèviament sana, comença a comprendre a poc a poc que la seva vida ha canviat bruscament, potser per sempre, té un procediment molt complex que afecta totes les parts de la psicologia de la persona.

Els processos de «canvi» al cos i a la psique

És sabut que en els processos de canvi del cos, no tots els òrgans es modifiquen alhora. Així, quan envellim, sembla com si en certes persones uns òrgans tinguessin «més edat» que d'altres. Moltes persones mantenen una vista molt aguda, però potser les artèries molt envellides. En els canvis del cos per malalties físiques, el guariment tampoc no és simultani per a tots els òrgans i així veiem que moltes vegades anem millorant per zones abans d'estar completament guarits. Molts cops una lesió en un òrgan queda crònica, és a dir, que podem trigar anys a guarir-la completament, tot i que no doni símpto-

mes habitualment.

De la mateixa manera, en els canvis psíquics, no sempre totes les parts de l'anatomia emocional de les persones s'afecten al mateix temps i, també és veritat, tampoc no es guareixen simultàniament. És sabut que davant de situaci-

Les malalties greus poden comportar un canvi total en la vida de les persones.

ons de dol per pèrdua de familiars, triguem una mitjana de dos anys a calmar el dolor de l'absència. Aquest fenomen d'adaptació emocional a canvis importants és lent, és asimètric (unes parts de la psique l'assumeixen abans que unes altres) i pot haver-hi recaigudes (semblava que s'havia assumit però un simple record fa tornar el plor).

El procés psíquic de gestió del canvi davant d'una malaltia

La vida de les persones habitualment es va estructurant, des del final de l'adolescència, sobre la base d'eleccions, compromisos i seguretats. La cultura basada en la propietat, els contractes, les assegurances, la prevenció i les normatives té l'efecte psicològic de permetre «estabilitzar» l'entorn on es desenvolupa la vida emocional de les persones. La malaltia greu pot ser percebuda així com un canvi

imprevist i indomable que arremet i amenaça de trastocar tot l'organitzat.

D'altra banda, les persones també són per naturalesa valentes i emprenedores, capaces de deixar voluntàriament les seves seguretats per defensar un projecte nou o una decisió pròpia i, en molts casos, arriscar-se de forma altruista per una opció solidària.

Aquestes dues grans tendències humanes es posaran en tensió mútuament en el moment de rebre una notícia molt dolenta sobre la seva salut. D'una banda, sorgeix un dolor pesat, que moltes vegades no es pot defugir, causat per l'esquerdament de les seguretats i de les previsions madurades. Les estratègies personals no saludables davant de la gestió del dolor del canvi

són diferents: unes intenten negar el que passa, d'altres es camuflen en posicions víctimes, n'hi ha que es protegeixen amb una closca de silenci o hibernen en una depressió que els permeti guanyar temps. D'altres persones es desprenen a poc a poc de tot, com les plantes afronten l'hivern. Actituds d'agressivitat davant de les persones relacionades amb el tractament de la malaltia o l'«exhibicionisme» de les lesions, cicatrius i exploracions fetes són també formes humanes no saludables de gestionar el dolor del canvi.

D'altra banda, també sorgeixen una altra mena d'actituds: veritables guerrers de la supervivència i de l'esforç personal que viuen la malaltia com un repte. Aquesta forma de gestió del canvi no és patrimoni de persones de vida aventurada sinó que

l'experiència mostra que, homes i dones de vida tranquil·la i reposada, de qualsevol edat, de qualsevol país, davant d'un incident greu de la seva salut, poden gestionar —si s'ho proposen— «el seu canvi» com el «repte de la seva vida» i —com si es tractés d'una travessia— navegar amb valor i coratge per dies tempestuosos.

La importància dels primers moments

Com molts aspectes de la psique humana, les primeres hores de percepció de qualsevol procés important poden condicionar la trajectòria a llarg termini i afavorir les tendències vitals de les persones. Tot i això, no està ben establerta encara la forma més saludable de donar males notícies a una persona

sobre la seva salut i, sorprenentment, el grau i la forma de donar la informació sobre malalties greus a un ciutadà pot ser molt diferent d'un país a un altre. En aquestes situacions, per a un professional sanitari que ha de comunicar males notícies, un recurs és disposar d'una

bona relació empàtica prèvia amb el pacient, tal com aquest l'entén i, suportada sobre aquesta comunió, aventurar-se a explorar, reconèixer i desvetllar els valors estratègics del pacient, perquè puguin posar dempeus el *guerrer* que porta dins.

Dr. Ferran L. Tognetta

22324fta@comb.es

Membre de la Junta Consultiva de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears

VI guardó de Vivències Mèdiques
Dr. Pere Tarrés

MANRESA.— El 18 d'octubre passat, a les vuit del vespre, a l'auditori de la plaça Plana de l'Om de Manresa, es va lliurar el VI guardó de Vivències Mèdiques Dr. Pere Tarrés i Claret, que en aquesta ocasió es va concedir al Dr. Joan Bergas Matas.

Aquest premi mèdic, en record de qui va ser gran metge i prevere, del qual s'ha introduït el procés de beatificació, ha estat

instituit per la Delegació Comarcal del Bages del Col·legi de Metges de Barcelona, que presideix el Dr. Lluís Guerrero i Sala. Aquest guardó premia l'empatia d'un metge amb els seus pacients, l'amabilitat i la proximitat amb les persones que sofreixen. Aquestes qualitats són reconegudes en la persona que rep el premi pels mateixos pacients i pels metges companys del guardonat. (C.C.)

II «Rastrillo» Solidari pro-Raval

BARCELONA.— L'Associació d'Antigues Alumnes del col·legi Canigó organitza els dies 15, 16 i 17 de novembre el II *Rastrillo* Solidari pro-Raval. Es vendran articles de primera i segona mà a preus molt econòmics amb un fi exclusivament benèfic. El lloc on tindrà lloc aquesta iniciativa solidària és el poliesportiu del col·legi Canigó, c/ Cister, 23 - Barcelona. L'horari és el següent: divendres, de 16.30 a 20.00; dissabte i diumenge, d'11.00 a 20.00 ininterrompudament. Per a més informació: tel. 932 110 217. (C.C.)

Trio d'asos

Hola, amics! El 6 de novembre passat es va celebrar a la parròquia de Sant Vicenç de Sarrià (Barcelona) una eucaristia commemorativa del trasllat del cos del Dr. Pere Tarrés en aquesta església. Emocionada, m'anaven passant per la ment diversos moments de la meua adolescència. Recordo que en un moment determinat van coincidir el Dr. Pere Tarrés, el Dr. Josep Castellort i el Dr. Narcís Jubany. Jo li vaig dir a una amiga meua, potser amb un xic d'alegria juvenil: «Guaita, un trio d'asos.» Qui m'havia de dir que el temps em donaria la raó!

El Dr. Castellort va ser bisbe d'Astorga, localitat de Lleó, amb una catedral que mira al cel. Terra castellana on es barreja la saviesa universitària de Salamanca amb el sentiment pregon de les mines de Ponferrada, l'art de Valladolid i el temple de Zamora. El Dr. Jubany va arribar a ser cardenal i bisbe de la capital catalana, Barcelona. Quant al Dr. Tarrés, potser els seus nomenaments no van tenir tant de ressò, però no li calien, ja que la llum de la seva santedat la portava reflectida al rostre. En veritat, Déu tenia un veritable «trio d'asos» que guanyaven ànimes per al cel.

Cecília Aranés Mallol

Coses de la vida

Coses de la vida

cultura

Presentació de l'edició facsímil de «Les Bibles de Ripoll»

VIC.— El 6 de novembre passat va tenir lloc a la Sala de Sínodes del palau episcopal de Vic l'acte de presentació de l'edició facsímil dels volums I i III de *Les Bibles de Ripoll*. Va ser presidit pel bisbe de Vic, Mons. Josep Maria Guix, i pel president de la Caixa de Manlleu, Pere Rifà, responsables de les dues entitats que, conjuntament amb la Biblioteca Apostòlica Vaticana i la Generalitat de Catalunya, han fet possible la realització d'aquest projecte.

Entre els monuments més importants de l'art català de l'època comtal s'hi han de comptar les Bibles copiades a Ripoll al començament del segle XI. Actualment se'n conserven dues de senceres: la custodiada a la Biblioteca Vaticana, amb el nom de Bíblia de Ripoll, i la que es guarda a París, a la Biblioteca Nacional de França, amb el nom de Bíblia de Rodes. S'han trobat, a més, les restes d'una tercera Bíblia disperses entre Barcelona, Montserrat i Banyoles, que Anscari M. Mundó, autor de l'estudi introductori a l'edició facsímil, anomena Bíblia de Fluvià.

L'obra ara publicada es titula *Les Bibles de Ripoll* i es dividirà en tres volums: el primer volum aplega una reproducció de 133 de les pàgines de la Bíblia ripollesa

del Vaticà; el segon volum en reunirà 152 de la Bíblia de Rodes. El volum tercer conté l'estudi dels aspectes històrics, paleogràfics, literaris i artístics de les Bibles, a més de les concordances dels textos i la descripció de la il·lustració.

Miquel S. Gros, director de l'Arxiu i Biblioteca Episcopals de Vic, va fer una presentació de l'estudi dels aspectes històrics, paleogràfics, literaris i artístics que Anscari M. Mundó ha fet de les Bibles i que forma el volum III de l'obra. Per la seva banda, Anscari M. Mundó va parlar de *Les Bibles de Ripoll*, especialment de la Bíblia custodiada a la Biblioteca Vaticana i que forma el volum I de l'obra.

Durant l'acte es van tractar també les característiques tècniques especials de

Les Bibles romàniques copiades a Ripoll són una les peces més rellevants de l'art català.

L'edició facsímil, que fa 59 x 41 cm, i del procediment a seguir per adquirir un dels exemplars editats, que han estat numerats. (C.C.)

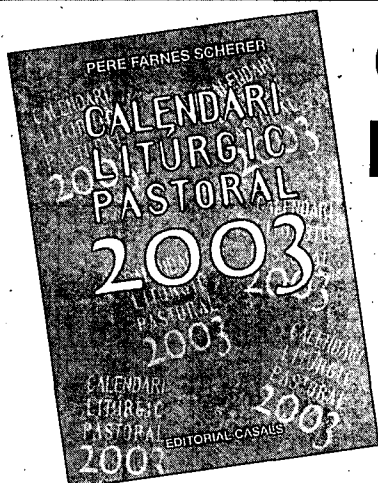
Exposició sobre ornamentals litúrgics

PALMA DE MALLORCA.— Del 13 de desembre del 2002 al 9 de gener del 2003 es podrà visitar l'exposició *Un llegat humà per a ús diví* al monestir de la Puríssima Concepció de Palma de Mallorca (c/ de les Caputxines, 14 - 07003 Palma de Mallorca). Es tracta d'una mostra sobre els fons d'ornamentals litúrgics que es conserven al monestir, i se centra en el tema de la vinculació d'aquestes peces amb la societat civil.

La comunitat de monges de l'orde de les Clarisses Caputxines del monestir de la Puríssima Concepció conserva un important patrimoni cultural i artístic de valor incalculable. D'aquest llegat destaca la col·lecció d'ornamentals litúrgics datats entre els segles XVII i XX. Aquestes peces (més de sis-centes) tenen un gran valor històric, són d'una riquesa documental extraordinària i aporten una informació extensa i de primera mà sobre diferents tipus de teixits segons les èpoques i les modes, les tècniques emprades en la realització de les teles, els brodats, els motius, els colors, etc. (C.C.)

Conèixer la web de sant Narcís

GIRONA.— El 29 d'octubre passat es va celebrar la festivitat de Sant Narcís, patró de la ciutat i de la diòcesi de Girona. Va ser una ocasió immillorable per conèixer la web de sant Narcís, realitzada i ideada per Àngel Rodríguez Vilagrán. Aquesta web (www.terra.es/personal/santnarcis), la primera i única dedicada a sant Narcís, va ser inaugurada el 28 d'octubre del 1999. Hi podem trobar diversos apartats: la història i la vida de sant Narcís, la llegenda de les mosques, imatges del sant, els goigs (de Josep Franquet i Serra, escrits l'any 1902), les Fires i festes de Sant Narcís i, fins i tot, una capella virtual dedicada al sant per resar. La web també ofereix un passeig per la ciutat de Girona. (C.C.)

CALENDARI DE L'ANY LITÚRGIC 2003

Preparat per Pere Farnés Scherer, pvre.

Disponible en català i castellà

Com a les edicions anteriors aquest Calendari conté:

- Una guia completa i detallada de cadascuna de les celebracions de l'Eucaristia i de la Litúrgia de les Hores.
- Nombrosos suggeriments per vitalitzar, enriquir i donar varietat a les celebracions, amb fidelitat total a l'actual normativa litúrgica.
- Diferents notes d'espiritualitat litúrgica per comprendre i viure més bé la participació activa, no tan sols externa, sinó també interna.
- Record diari de les celebracions pròpies de les diverses diòcesis d'Espanya i de les diferents comunitats religioses i comunitats eclesials.

Com a principals novetats l'edició del Calendari 2003 presenta també:

- Referències a alguns dels canvis en la normativa litúrgica, introduïts per la *Institutio* de la 3a edició del Missal de Pau VI i que, com a textos normatius, són ja vigents.
- Al·lusió, en els seus dies propis, de les celebracions introduïdes al Calendari que figura en la 3a edició de l'anomenat Missal i del trasllat necessari d'algunes memòries locals que ara coincideixen amb les celebracions d'una major categoria litúrgica introduïdes en el nou Calendari.

Rústica • 416 pàg. • 12 x 17 cm
PVP 9€ (amb IVA)

Comandes a la vostra llibreria habitual, o bé directament a:

EDITORIAL CASALS, S.A.

Casp, 79 - 08013 Barcelona

Tel. 932 449 550 - 902 158 286 - 916 421 370

Fax 932 656 895 - 916 420 086 / casals@editorialcasals.com

Any Gaudí

Què s'ha dit sobre Gaudí

29 Joan Pau II

«Maria, Verge i Mare, dona bressol i casa de salvació a la nova humanitat restaurada en el Crist, l'Església. L'Església és la llar universal de la família de Déu, és la vostra llar. D'aquesta realitat misteriosa, en vol ser expressió visible aquest magnífic temple de la Sagrada Família de Barcelona, que es deu a la inspiració del pare Josep Manyanet i obra d'art del mestre genial Antoni Gaudí.

«Recorda i compendia una altra construcció feta amb pedres vives: la família cristiana, cèl·lula humana essencial, on la fe i l'amor neixen i són conreats dia a dia.»

(Temple de la Sagrada Família, 7 de novembre del 1982)

Josep M. Tarragona (www.e-cristians.net/gaudi)

LA PREGUNTA DE LA SETMANA

Vora els 59 anys Gaudí emmalalteix de febres de Malta i marxa de Barcelona a reposar acompanyat del seu metge. On va anar a reposar?

- Envieu les respostes a Catalunya Cristiana. Concurs Antoni Gaudí. C/ Comtes de Bell-lloc, 67, 41 - 08014 Barcelona; o per correu electrònic (redaccio@catcrist.com), indicant Concurs Gaudí.
- Cal que indiqueu el vostre nom i cognoms, adreça i telèfon.

Simposi al Pontifici Institut Oriental sobre Lleó XIII i l'Orient cristià

ROMA.— El papa Lleó XIII va ser un entusiasta de la unió de Roma amb les Esglésies orientals. Per recordar aquest fet, el Pontifici Institut Oriental (PIO) de Roma, presidit pel jesuïta català Hèctor Vall, va organitzar un simposi dedicat a la figura de Lleó XIII, més coneguda per la seva doctrina social que per la vessant ecumènica.

El sotssecretari del Pontifici Consell per la Promoció de la Unitat dels Cristians, Mons. Eleuterio Francesco Fortino, va donar a conèixer durant el simposi que encara avui hi ha molts problemes entre catòlics i ortodoxos perquè la qüestió de les Esglésies orientals catòliques unides a Roma —pejorativament anomenades «uniates»— no està resolt.

El simposi va voler recordar com fa més de cent anys la temàtica de la possible unió entre les Esglésies orientals i Occident es trobava ja en un moment delicat. El professor Claude Soetens, de Lovaina, va dir que el Congrés Eucarístic de Jerusalem (1893), dedicat a honorar l'Eucaristia i no pas a aconseguir la unió entre Esglésies, va acabar sent una plataforma per acostar Orient a Roma. Això va poder ser així per la voluntat personal del papa Lleó XIII, que tenia el somni d'unir les Esglésies d'Orient, catòliques amb ritus no romà, amb Roma. El professor

Soetens va reiterar que «el projecte d'unio amb l'Orient cristià era una de les prioritats del papa Lleó XIII».

Per la seva banda, el jesuïta i professor del PIO, Constantin Simon, va fer esment de Ladislao Zaleski, lituà i patriarca d'Antioquia, un dels pares de la missionologia catòlica. Zaleski, tot i no ser un exponent del primer ecumenisme, va voler conèixer de prop les Esglésies orientals, especialment Bulgària, i esperava una fluïdesa més bona entre elles.

L'historiador Vittorio Peri va tractar el tema de la unió. Segons Peri, cal distingir amb cura entre unitat (dels cristians) i unió (de les Esglésies). Peri va admetre que encara avui dia, entre els experts en ecumenisme, hi ha una confusió i uns prejudicis que dificulten la bona entesa.

El P. Hèctor Vall, rector del Pontifici Institut Oriental, va glossar la figura de

Lleó XIII.

Lleó XIII. Va afirmar que aquest Pontífex va ser «un gegant que va mirar a l'Orient, i va obrir una perspectiva nova del catolicisme vers l'Orient cristià».

Miriam Díez Bosch

Un màster combina ecologia amb teologia

ROMA.— El nou màster que ha començat a l'Ateneu Regina Apostolorum de Roma vol fer ecologia en la mesura humana i desmentir que la culpa de tots els desastres naturals vinguin pel creixement demogràfic o econòmic. El seu director, Antonio Gaspari, va assenyalar que el màster «pretén ser qualificat, competent, fidel al magisteri i a la ciència».

Per als organitzadors, aquest postgrau, que compta amb la col·laboració del Ministeri del Medi Ambient d'Itàlia, vol ser un contrapès al paràmetre cultural dominant segons el qual la culpa dels desastres ecològics la té l'activitat humana. Així, en l'àmbit ecologista s'ha considerat com el creixement demogràfic, econòmic i científic és la causa primera de la contaminació. Els organitzadors pensen que no és així i que cal crear una concepció ecològica basada en una visió més positiva de l'home, «un home —puntualitzen— que no és una maledicció sinó una benedicció pel planeta».

Aquest curs aprofundeix la concepció teocèntrica, antropocèntrica i integral del desenvolupament humà, segons la tradició filosòfica i teològica de l'Església, i s'endinsarà en el coneixement i ús dels descobriments més recents per resoldre els problemes ambientals. El màster dura un any, costa dos-cents euros i té lloc un dia sencer a la setmana. (M.D.B.)

Experts mundials analitzen la figura de santa Brígida

ROMA.— La Via de la Bellesa va ser el títol del congrés que recentment es va celebrar al palau vaticà de la Cancelleria i que va acabar amb la convicció que la bellesa i la caritat són dos elements inseparables. L'aportació de la bellesa com a camí per a la unitat va ser un dels temes del congrés, que va aplegar estudiosos de santa Brígida a Roma amb motiu del setè aniversari del seu naixement. El Papa l'ha definida com a «singular model de santedat femenina» per a avui. «Una santedat que s'acosta a la bellesa i malda per la unitat», va precisar.

La santa sueca (1303-1373), coneguda com a mística del nord, encarna la bellesa en femení, segons els experts. Brígida va ser esposa, mare, educadora, vídua i exemple de vida consagrada, atès que quan va quedar vídua va entrar a la vida religiosa.

És precisament aquesta doble vessant, tan poc usual, la que la fa un model vàlid i bell per a diferents estats de vida, va dir Joan Pau II. Segons el Papa, el seu exemple pot ser un estímul eficaç per a les dones d'avui, «perquè siguin protagonistes d'una societat on sigui plenament respectada la seva dignitat».

El cardenal Crescenzo Sepe, prefecte de la Congregació per a l'Evangelització dels Pobles, va explicar durant el congrés que «el camí de la bellesa no està preparat encara: primer s'ha de traçar, després travessar amb pas de pelegrí, amb humanitat i esperit de pregària». Segons Sepe, «la bellesa és entrar en l'òptica dissenyada per la Paraula de Déu». La bellesa, va afegir, està en aliança amb la justícia en una síntesi que el cristianisme ha sabut compondre feliçment. (M.D.B.)

FILATÈLIA

per Enric Graupera

Sant Roc

Dins de la sèrie filatèlica que Càritas de Luxemburg va dedicar el 1963 als patrons de les confraries d'aquest país europeu, destaquem avui sant Roc, patró dels forners a Luxemburg. La seva festa se celebra el 16 d'agost. Es diu que era orfe d'una família rica i que va abandonar la seva ciutat natal, Montpeller, després d'haver fet enriquir els pobres i els malalts. Va aconseguir un gran renom a Roma a través dels miracles que feia quan guaria els malalts de la pesta. Quan, al seu torn, li va caldre ser guarit, va ser un àngel qui el va curar. Això va passar l'any 1379. Advocat contra les epidèmies i les plagues de tota mena, és patró en alguns indrets dels picapedrers i dels empedradors.

LES RECEPTES DE

JOAN VILLARÓ

Un conill als tres mesos

Als tres mesos un conill és jove i tendre. Té les potes del davant bastant primes i molt flexibles, i les ungles curtes. El conill de més edat ha de ser guisat i se li ha de canviar l'aigua almenys dos cops per treure la fortor característica dels conills.

Tampoc no s'ha de cuinar el conill tot just després d'haver-lo mort, sinó que cal esperar com a mínim tres dies. Quan jo feia la mili, n'hi havia que anaven a menjar conill a una casa, semblant a una masia, una mica allunyada del campament. Un dia hi vaig anar animat pels meus companys, però em vaig estimar més menjar pa amb tomàquet i pernil, ja que el conill que amb tant de gust menjaven els altres ja era gran. I sort que estava bullit i ben bullit en la seva pròpia salsa, que si no...

ESCOLA DE CUINA JOAN VILLARÓ

c/ Emili Botey, 5, local 2 - 08400 Granollers

Tots els interessats a adquirir el seu llibre *Aprèn amb mi* truqueu al tel. 938 793 402.

II Trobada de Cors Parroquials de la Catalunya Central

IGUALADA.— Uns tres-cents cantaires van assistir a la II Trobada de Cors Parroquials de la Catalunya Central, que va tenir lloc el diumenge 20 d'octubre a Igualada. Van participar en els diferents actes de la jornada, organitzada pel Cor Parroquial de Santa Maria, la coral amfitriona.

Els actes es van iniciar al voltant de les 11.00 amb una recepció a la basílica. Mn. Salvador Mundó, rector de Santa Maria i arxiprest de l'Anoia-Segarra; els va donar la benvinguda. Tot seguit, l'ambaixada coral es va desplaçar al Saló de Plens de la Casa Consistorial, on va ser rebuda per Xavier Badia, primer tinent d'alcalde i responsable de l'àrea de Cultura, i per la regidora Antònia Enrich. Cada coral va ser obsequiada amb un exemplar del llibre d'Antoni Dalmau i Carme Solé *Pels camins de la història d'Igualada*. L'acte va acabar amb el cant de *L'emigrant*.

A les 12.30 es va celebrar la missa dominical a la basílica, presidida per Mn. Joan Torra, vicari episcopal, acompanyat de Mn. Salvador Mundó. El president de l'assemblea va fer referència en l'homilia a la circumstància de l'agermanament propiciat per la trobada de corals pertanyents a les diòcesis de Vic, Barcelona i Solsona i al sentit ecumènic

del cant en les cerimònies religioses.

A primera hora de la tarda les corals es van aplegar en un dinar a l'hotel Canaletes. A les 18.00, al Teatre Municipal L'Ateneu, va començar el concert de germanor. El va iniciar el Cor Parroquial de Santa Maria d'Igualada. Seguidament van actuar la Coral Mare de Déu del Portal dels Prats de Rei, el Cor Parroquial de Monistrol de Montserrat —aquesta coral, organitzadora de la I Trobada de Cors Parroquials de la Catalunya Central, va lliurar una placa de record al Cor de Santa Maria d'Igualada—, el Cor Parroquial de Sant Martí Sesgueioles, el Cor Parroquial de Moià, l'Schola Cantorum d'Igualada, el Cor Parroquial de Bagà i la Coral Sant Esteve de Balsareny.

Posteriorment, van pronunciar unes paraules de felicitació el regidor Xavier Badia i Mn. Salvador Mundó i van lliurar en nom dels organitzadors unes plaques de record a totes les corals participants. Finalment, els prop de tres-cents cantaires, sota la direcció de Coni Torrents, i amb l'acompanyament a l'orgue de Jorgina Miranda, van interpretar *Gràcies*, de Schneider, *Marxem en pau*, de Verkruysse i *El Virolai*, de Rodoreda, aquesta darrera amb la participació del públic. (C.C.)

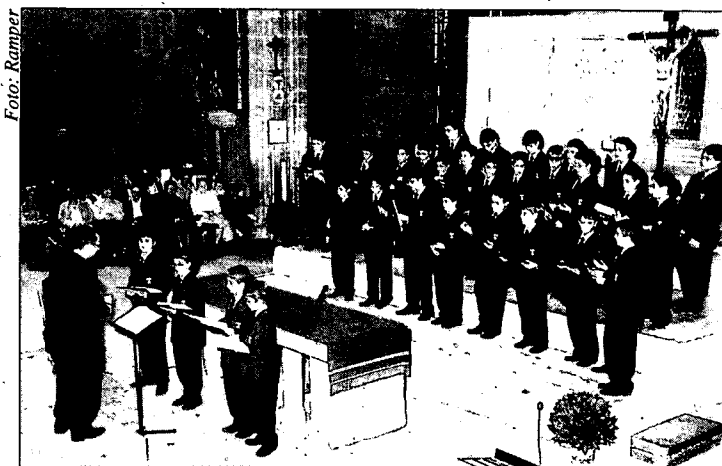
Concert de l'Escolania de Montserrat a Montblanc

MONTBLANC.—

El 16 de desembre del 1977, l'Escolania de Montserrat va venir a Montblanc per oferir un concert nadalenc amb motiu de la restauració de l'orgue. Transcorregut un quart de segle, el 25 d'octubre passat van tornar de nou a la vila ducal de la Conca de Barberà a fer un concert a l'església arxiprestal de Santa Maria, a benefici de les obres de restauració d'aquest temple gòtic.

La nau es va omplir de gom a gom: unes sis-cents persones van assistir a l'acte musical dirigit per Joaquim Piqué i Calvo i acompanyat per l'organista Eduard Vila i Perarnau. També va ser motiu d'alegria poder veure els escolans fills del poble, com són el Pere Joan, el Macià i el Guillem, cantar en l'església que els ha vist créixer. El concert, com ja tothom ho esperava, va acabar amb el cant del *Virolai*, que va ressonar amb molta força entre les antigues pedres de la nau en aquest any tan «verdagerià».

Música i restauració van sovint agermanar-se.

L'Escolania de Montserrat en plena actuació.

nades i és per això que Mn. Albert Palacín, plebà de Montblanc, va dir en la presentació del concert que esperava tornar a repetir l'esdeveniment l'any 2006, centenari de la coronació cànònica de la Mare de Déu de la Serra, patrona de la vila, amb l'església totalment restaurada. Ara, aquests dies, es tornaran a reprendre les obres exteriors, ampits, pinacles i contraforts i esperem que d'aquí a poc temps es pugui fer la restauració interior, de neteja i il·luminació, amb l'ajuda de tots i amb la intercessió de santa Maria.

Xavier Roig Rovira

Amanida amb tonyina i nous

INGREDIENTS:

1 escarola
2 llaunes de tonyina
2 cullerades de nous picades
6 g de xampinyons
100 g de pernil
2 culleradetes de mostassa fresca
1/2 llimona

PREPARACIÓ:

Primer agafeu l'escarola, netegeu-la, talleu-la a trossos relativament regulars i poseu-la en una plata.

Després afegiu-hi uns 40 grams de nous, picades prèviament i uns 60 grams de xampinyons crus ben nets i tallats a làmines. Finalment, afegiu-hi dues llaunes de tonyina i 100 grams de pernil del país tallat ben fi.

Amb tots aquests ingredients a punt, ja a la plata, afegiu-hi oli d'oliva, mitja llimona espremuda, dues cullerades de mostassa fresca i una mica de sal. Finalment, abans de portar l'amanida a taula, barregeu-la bé i serviu-la.

Si teniu algun dubte d'aquesta recepta Joan Villaró us atindrà al tel. 938 793 402.

Concert de motets de J. S. Bach

BARCELONA.— L'1 de novembre els grups Exaudi-nos i Músiques de l'Esperit van presentar, a la catedral de Barcelona, el concert *Quatre motets*, de J. S. Bach, amb instrumentació i direcció de Joan Grimalt. Exaudi-nos és un grup musical de cambra, nascut a Viena el 1987 amb l'objectiu d'oferir interpretacions de qualitat de música religiosa. Per la seva banda, Músiques de l'Esperit es va formar l'any 2000 al voltant de la figura de Mn. Rovira Belloso, amb la col·laboració de la Fundació Joan Maragall i de la Pastoral Universitària. Dóna assessorament i suport a Exaudi-nos, i el seu propòsit és contribuir a difondre el llegat de la música religiosa a les generacions actuals. (C.C.)

Actuació de l'Orquestra de Cambra de Granollers

TERRASSA.— El proper 21 de novembre, a les 21.00, tindrà lloc al Centre Cultural de Caixa de Terrassa l'actuació de l'Orquestra de Cambra de Granollers, sota la direcció de Francesc Guillén, amb la interpretació de *Cançó d'amor i de guerra*, una sarsuela de R. Martínez Valls (versió concert). Creada l'octubre del 1992, de les nombroses activitats de l'Orquestra de Cambra de Granollers, cal destacar especialment les actuacions al Festival Internacional de Música de Granollers i

els concerts organitzats pel Consell Comarcal del Vallès Oriental, dues entitats que han donat suport a l'orquestra des dels seus inicis. Des del 1996, l'orquestra ha actuat cada any al Palau de la Música Catalana, participant en el cicle «Les escoles al Palau» amb el programa «L'orquestra es presenta». Aquests concerts han donat a conèixer l'Orquestra de Cambra de Granollers a uns 40.000 alumnes i professors de més de dos-cents centres d'ensenyament de tot Catalunya. (C.C.)

Bon dia!

Compren materials d'enderroc (teules, radiadors, fàbriques en desús, reixes, portals, etc.) i material antic (llibres, biblioteques, botigues velles, etc.).

Truqueu a en Raimon o en Pau al
972 645 262

COSM PRIMERA AGÈNCIA MATRIMONIAL DE CATALUNYA

La cerca de parella requereix les màximes garanties.

Més de 25 anys d'experiència.

Dirigida per Psicòloga col·legiada.

Garantia JAC Generalitat de Catalunya.

Informi-se'n gratuïtament i sense compromís, el nostre equip de psicòlegs li dirà si pot ajudar-lo/la.

COSM, c/ Balmes, 64, 3r 2a (xamfrà c/ Aragó)

08007 Barcelona

Tel. 934 877 180 - Fax 934 877 148

<http://www.agenciamatrimonial.com>

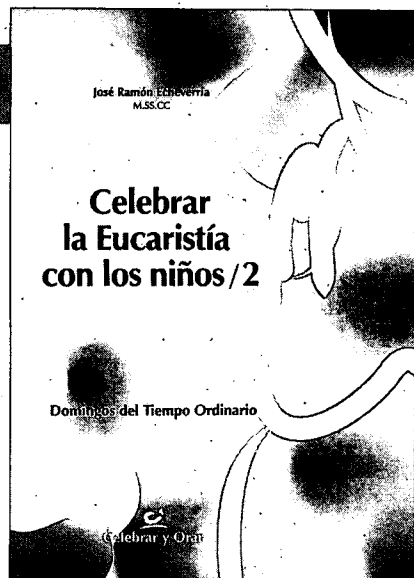

-
- 106.6 FM** Barcelonès, Maresme, Vallès Oriental, Vallès Occidental i Baix Llobregat
93.7 FM Alt Penedès, Baix Penedès, Anoia, Bages, Berguedà i Garraf ARQUEBISBAT DE BARCELONA
-
- 103.4 FM** Gironès, Selva, Alt Empordà, Baix Empordà, Pla de l'Estany i Garrotxa BISBAT DE GIRONA
-
- 105.0 FM** Ràdio Principat: Alt Urgell, Cerdanya, Noguera, Segarra, Pla d'Urgell i Urgell
107.5 FM Ràdio Principat: Andorra BISBAT D'URGELL
-

www.radioestel.com

Els teus programes a la web, per escoltar-los quan vulguis

José Ramón Echevarría,
Celebrar la eucaristía con los niños (II). Domingos del tiempo ordinario. Editorial CCS, Col·lecció Celebrar y Orar, Madrid 2002, 220 pàg.

Suggeriments per a les misses amb infants

Hi ha comunitats cristianes que senten la necessitat de celebrar l'eucaristia amb infants. L'eucaristia amb infants no és una eucaristia «rebaixada». El fet que estigui dirigida als infants no és raó ni excusa per fer-ne una celebració de segon ordre o una celebració a mitges. Tot al contrari, els infants exigeixen unes celebracions dignes, significatives, cerimonioses... Per dir-ho més concretament: les misses amb infants necessiten més atenció i preparació que les misses en què els adults són majoria. José Ramón Echevarría, m.ss.cc., que ja va publicar un altre volum com aquest per als temps forts de l'any litúrgic, convida el lector a preparar les eucaristies amb infants de manera àgil, amb nombrosos suggeriments, esquemes i creativitat. L'organització del llibre està feta per cicles. «Entre tots dos llibres queda cobert tot el curs escolar a l'hemisferi Nord, que és quan normalment se celebra l'eucaristia amb infants», afirma José Ramón Echevarría a la introducció. (C.C.)

LLIBRES

Submergir-se en la riquesa de les benaurances

Les benaurances són la constitució, el marc vital del cristià. Preguar des d'elles és trobar les claus per respondre a la nostra vocació de cristians. La pobresa, el patiment, l'opressió, la mancança, la misericòrdia, la veracitat, la pau i la persecució són les agulles que ens ajuden a trobar el nord, que és el Pare, i ens donen la informació necessària per encaminar les nostres passes i el nostre cor cap aquell que és el nostre origen i destí. En les pàgines d'aquest llibre, el lector trobarà reflexions, pregàries i preguntes que ajuden a la interiorització i revisió de la nostra vida a la llum de les benaurances. «La pretensió d'aquest llibre és submergir-nos en la riquesa immensa i en les possibilitats incalculables que ofereixen les benaurances per al cristià. En definitiva, en elles trobem l'estratègia de vida per encertar a viure l'Evangeli», escriu al pròleg l'autor, el sacerdot José Fernández-Paniagua, director de la revista mensual *Effeta*. (C.C.)

José Fernández-Paniagua, *Las bienaventuranzas, una brújula para encontrar el norte.* Editorial Narcea, Madrid 2002, 94 pàg.

María Esperanza Casaus Cascán,
Tras las huellas de una mujer: María Rosa Molas. Hermanas de Nuestra Señora de la Consolación, Madrid 2002, 234 pàg.

Les virtuts d'una gran dona

Aquest llibre és més que un estudi o una lectura espiritual. És una resposta per aquells que cerquen la felicitat. María Rosa Molas i les seves «filles» ens acompanyen en aquesta obra i ens conviden a entrar a casa seva. Allí se serveix el pobre com Déu mana. La mare fundadora neix (1815) i creix a Reus, i mor per haver servit i estimat a Tortosa (1876). L'escenari es vesteix de pólvora, intriques i desolació. És l'Espanya dels conflictes institucionals i socials. Malgrat tot i com a «consolació», neixen 58 congregacions religioses arreu de la geografia nacional, tres d'elles a la diòcesi de Tortosa: teresianes, operaris i consolació. El volum és una síntesi dels deu toms escrits per la religiosa María Esperanza Casaus Cascán, que explica la història de la congregació des del naixement a Tortosa fins als nostres dies. Segons el teòleg Manyà, «convé que els seus seguidors estudiïn i estimin la vida de la fundadora, i insisteixin en les seves virtuts i esperit». Se'ns ofereix un encontre amb una dona que va passar per la vida fent el bé. Les seves «filles» el continuen fent a Europa, Àsia, Àfrica i Amèrica. (J. Blanch i Bahima)

PER A SER UNA
ESGLÉSIA MILLOR...

... CAL LA PARTICIPACIÓ
DE TOTS

Diòcesis de Barcelona, Girona, Lleida, Solsona, Tarragona, Tortosa, Urgell i Vic

17 de Novembre de 2002

CAMPANYA PERMANENT PER A L'AUTOFINANÇAMENT DE
L'ESGLÉSIA DIOCESANA

ENVIEU AQUESTA BUTLLETA A:

Arquebisbat de Barcelona - Germanor - C/Bisbe, 5 - 08002 Barcelona

- ☐ Vull col·laborar fent la meva aportació a l'arquebisbat de Barcelona
- ☐ Vull col·laborar fent la meva aportació a la parròquia

Nom i Cognoms _____

Domicili _____

Codi Postal _____ Població _____

Telèfon _____ DNI o NIF _____

CC02

☐ amb aportacions periòdiques

- ☐ 15 € ☐ mensual
- ☐ 25 € ☐ trimestral
- ☐ 75 € ☐ semestral
- ☐ 150 € ☐ anual
- ☐ _____ ☐ _____

☐ amb aportació única

- ☐ 60 €
- ☐ 150 €
- ☐ 300 €
- ☐ 450 €
- ☐ _____

DOMICILIACIÓ DE REBUTS AL BANC O CAIXA

Titular _____

Nom del Banc o Caixa _____

Adreça de l'agència _____

Població _____

Codi Compte Client _____

Entitat _____ Oficina _____ DC _____ Núm. Compte _____

Data _____ Signatura _____

Aquest compromís quedarà extingit en el moment que el sotasignat ho decideixi.
Tots els donatius realitzats per al sosteniment de l'Església desgraven un 20% de l'IRPF.

El llibre de la setmana

Comentaris a la Paraula de Déu

Actualment hi ha una àmplia bibliografia de «comentaris de la Paraula», que corresponen als textos de cadascun dels cicles litúrgics. És un bon símptoma, perquè gràcies a aquesta abundància podem deduir dos fets de gran importància en la vida de l'Església: la seriositat en la preparació de les homilies per part dels sacerdots, i en segon lloc, la seriositat corresponent en la formació dels fidels que acudeixen a les celebracions.

Ens hem de congratular d'això, perquè suposa l'ajuda a la superació d'antigues rutines o passivitats, que han fet tant de mal al Poble de Déu, i del qual tantes vegades s'ha acusat els seus responsables.

Avui, un rector o qualsevol sacerdot que es vulgui dirigir als fidels, sap que no es pot deixar endur per la improvisació del moment, i que ha de preparar per endavant les seves homilies o comentaris, dirigits als fidels que si no estan àvids de la paraula de Déu, ha estat a causa de la negligència d'algun dels seus pastors. I al contrari, si saben que en la celebració entraran en contacte amb el misteri de l'Eucaristia i amb el sentit de la Paraula

José Enrique RUIZ DE GALARRETA,
Palabra y eucaristía.

Mensajero, Bilbao 2001, 431 pàg.

que l'acompanya, hi estaran presents amb actitud participativa, atenta, desitjosa d'enriquir-se en el misteri del creixement en el coneixement de Déu.

Més encara, això que es diu als sacerdots cal ampliar-ho en aquesta època de manca de pastors, als diaques i als que són els ministres de la Paraula, en tants llocs on no pot arribar el ministre de l'Eucaristia.

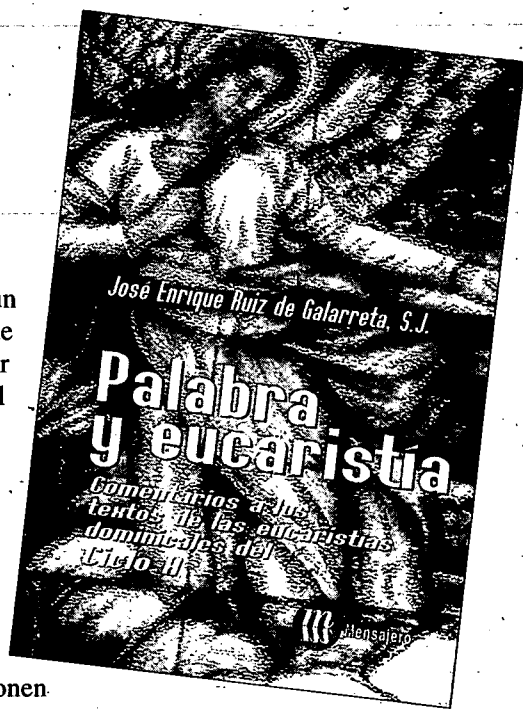
El llibre de José Enrique Ruiz de Galarreta és un instrument inapreciable per aconseguir el que acabem d'indicar.

En primer lloc perquè convida inicialment aquells que han de comentar, explicar o transmetre a una reflexió i meditació prèvia. Si en algun moment cal dir que «ningú no dona el que no té», és precisament en aquest. El principi dels retòrics antics «si vols que plori has de plorar tu

primer» entra aquí en ple vigor. I un text meditat, segons els ritmes que proposa Ruiz de Galarreta té un valor indiscutible. I aquest és el principal valor del llibre.

Perquè no busca l'originalitat, ni s'atura en interpretacions que potser són vàlides per a estudiosos, sinó que cerca l'autèntic sentit inspirat, i que ell mateix ha anat descobrint a través de moltes hores de meditació i d'experiència pastoral.

A tot això cal afegir que no es donen fórmules fetes —com passa en altres homiliaris— sinó que es lliura a qui tingui aquest llibre a les seves mans, el material per transvasar al seu propi estil les múltiples lliçons i suggeriments que poden sorgir en cadascun dels moments, i en les circumstàncies concretes en les quals es

desenvoluparà l'activitat pastoral. Per la seva metodologia, per la seva profunditat i la seva claredat recomanem vivament aquestes pàgines.

Cristóbal Sàrrias

La sardana i la dansa

Exposició fotogràfica «Aplec Baix Camp»

La colla sardanista Rosa de Reus convoca cada any el concurs fotogràfic per premiar les millors fotografies obtingudes durant la celebració de l'Aplec del Baix Camp, que se celebra el mes de setembre al santuari de la Misericòrdia, i que també està obert a altres imatges sobre costums tradicionals dels Països Catalans. El termini d'admissió d'obres va finalitzar el dia 31 d'octubre i amb totes les fotografies presentades s'ha preparat una interessant exposició fotogràfica.

Concretament, el dia 16 de novembre, a dos quarts de nou del vespre, s'inaugurarà l'exposició fotogràfica *Aplec Baix Camp*, als locals de la colla castellera Xiquets de Reus (c/ Rosic, 4-6). En el

mateix acte inaugural de l'exposició, es donarà a conèixer el veredict del jurat i es lliuraran els premis atorgats. La dotació dels premis de cada tema o apartat del concurs és la següent: premi d'honor, dotat amb 180 euros; primer premi, de 120 euros; segon premi, de 60 euros; i sengles trofeus per a tots els premiats i també per a aquelles obres mereixedores d'accessit. L'exposició estarà oberta fins al dia 10 de desembre i es podrà visitar de 6 a 8 del vespre.

Cal ressenyar que, prèviament a la inauguració de l'exposició, el 16 de novembre del 2002, a dos quarts de 7 de la tarda, està prevista una actuació musical de la cobla Reus Jove, a la plaça del Mercadal de Reus, dins els actes de la Fira de l'Oli.

Els Aplecs barcelonins preparen la temporada 2003

La setena Trobada d'Aplecs Sardanistes de les Comarques de Barcelona se celebra a Sant Celoni (Vallès Oriental), el dia 17 de novembre del 2002. Es tracta d'una reunió anual que, amb caràcter itinerant, organitza aquesta comissió per tal de fer balanç de la temporada que finalitza i coordinar el calendari de les manifestacions a celebrar l'any vinent. En aquesta ocasió, la trobada compta amb la col·laboració organitzativa de l'agrupació sardanista Baix Montseny.

Els actes s'iniciaran a dos quarts d'onze del matí, amb l'assemblea de la comissió al teatre municipal Ateneu de Sant Celoni. Als volts de migdia, hi haurà una

ballada de sardanes a la plaça dels Comtes del Montseny i, tot seguit, dinar de germanor. La trobada culminarà amb un concert que la cobla Jovenívola de Sabadell interpretarà, a partir de les cinc de la tarda, al teatre municipal Ateneu i en el qual també hi prendran part l'esbart dansaire Sant Martí, de Sant Celoni i la colla sardanista Antaviana, de Tordera.

Musicalment, la trobada del 17 de novembre a Sant Celoni passarà al repertori de les cobles en forma d'una nova sardana, escrita especialment per a aquesta ocasió per Monti Galdón i Arrué, que porta per títol *Aplec d'Aplecs a Sant Celoni*. (C.C.)

Catalunya
Cristiana
Una xarxa per a
l'evangelització

Subscribiu-vos-hi ara
només per 80,60€ l'any

Desitjo subscriure'm al
setmanari CATALUNYA CRISTIANA
durant un any (52 números)

Edició en català ☐

Edició en castellà ☐

Nom Cognoms

Adreça Població

D.P. Tel. N.I.F.

FORMA DE PAGAMENT

☐ Amb un únic pagament de 80,60€
per any

☐ Amb dos pagaments semestral
de 40,30€

☐ Domiciliació bancària
(Ompliu l'ordre de domiciliació)

☐ Xec nominatiu que adjunto

Senyors,
Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou anys, carreguin al meu compte els rebuts que els
presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Títular Data

Entitat

Oficina

DC

Compte

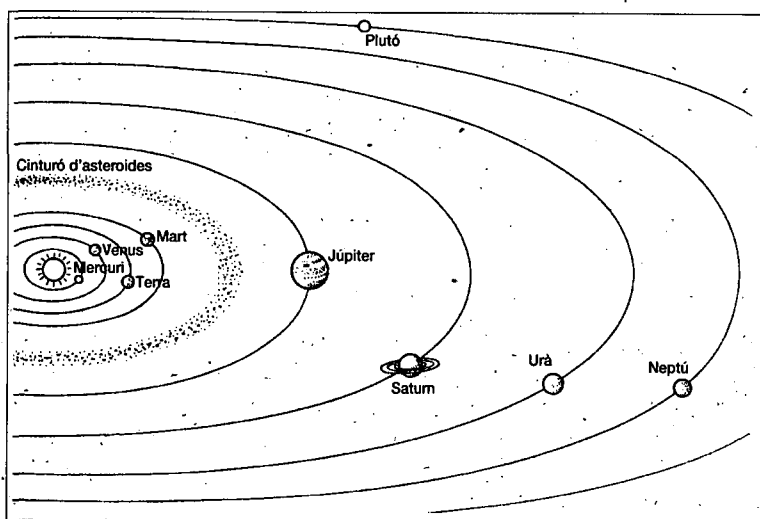
Signatura del titular del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de:
CATALUNYA CRISTIANA
(Departament de Subscripcions).
Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona
Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

Sobre la possible col·lisió de la Terra amb un asteroide el 2019

Quan parlem d'asteroides volem significar els petits planetes que conté el sistema solar, principalment entre Mart i Júpiter. Alguns d'aquests astres han modificat la seva òrbita a causa de col·lisions amb altres, o també perquè l'atracció gravitatòria de Júpiter els ha alterat el camí. Per això n'hi ha que tenen una òrbita molt allargada i fins i tot que s'acosten més al Sol que la Terra i travessen, és clar, la línia de l'òrbita terrestre, com Hermes, Apol·ló, Adonis, Ícar... Cal dir, tanmateix, que fins fa poc no hi havia cap asteroide conegut que representés un perill per al nostre planeta. Però els telescopis cada cop més potents han anat descobrint objectes més i més petits i ara són tants els asteroides descoberts que des de fa molt de temps ja no se'ls dona un nom mitològic com es feia al principi, sinó que hom els «matricula» amb una doble lletra i un nombre, com fem amb els cotxes, i d'alguns es va veient que tenen òrbites ben rares.

I ha saltat als diaris una notícia sobre el que té per nom NT7. Es tracta d'un asteroide molt petit. El seu diàmetre és d'uns dos quilòmetres. Un de tants,

El sistema solar en conjunt (no s'ha respectat l'escala de distàncies).

però posseeix una d'aquestes òrbites que desentonen de la normalitat. Resulta que és dels que arriben a passar tallant l'òrbita terrestre. Dóna la volta al Sol en 837 dies i a cada volta s'acosta una mica més al nostre habitat. Vol dir això que acabarà ensopgant-hi sobre la Terra? No és impossible. Per això els astrònoms li han donat un valor positiu en l'escala de la perillositat.

Hem dit «no és impossible», però no «és probable». Els càlculs donen que l'acostament màxim serà el dia 1 de febrer del 2019. Però, pel que sabem de l'òrbita, el marge d'error és molt gran. Tant pot ser que xoqui amb la Terra com que passi a uns quants milions de quilòmetres.

A més, aquests petits coscos celestes poden variar encara molt la trajectòria per l'atracció d'altres astres. De totes passades ara s'ha decidit d'estudiar la seva òrbita amb més precisió. Si de fet col·lionés amb el nostre planeta faria molt de mal, perquè ho faria a una velocitat de 28 quilòmetres per segon, cosa que podria destruir una regió extensíssima i provocar un canvi climàtic a escala planetària. Esperem que això no passi!

Actualitats científiques

Per Francesc Nicolau, professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

Teories evolucionistes i ciència de l'evolució

Tenim en Alfred Russel Wallace (1823-1913) la figura d'un home de ciència que també s'ha de tenir en compte en una història de les idees evolucionistes. La fama de Darwin ha fet ombra a aquest seu contemporani, del qual de vegades només s'explica que va ser aquell que el 1858 va sorprendre Darwin amb la voluminosa carta que li explicava la seva idea de l'evolució per la selecció natural en la lluita per la vida, la mateixa que l'exviatger del *Beagle* tenia ja pensada. Però Wallace va fer molt més. Va ser també un gran naturalista, bon observador i deixà una obra de mèrit. Per això en parlarem.

Va viatjar molt

Era anglès, com Darwin. Va néixer a Usk (Monmouthshire) d'una família de classe mitjana però empobrida. Només rebé instrucció primària a la vila de Hertford i als 14 anys es col·locà d'ajudant d'agrimensor d'un germà seu, cosa que li proporcionava un gran contacte amb la natura. Cap al 1844 el trobem que fa de mestre a Leicester. Després se n'anà a Londres, on féu amistat amb Henry W. Bates, i els dos joves decidiren anar a Amèrica del Sud a explorar des del punt de vista de la ciència els terrenys d'aquell continent. Pagaven les despeses amb la venda del material zoològic que recollien, sobretot insectes, que interessaven molt als museus europeus.

El 1852 Wallace decidí tornar a Anglaterra. Va tenir la desgràcia que s'incendià el vaixell en què anava i naufragà, i li va venir de poc de perdre-hi la vida. Però dos anys més tard tornà a fer un viatge d'exploració, aquest cop a Indonèsia. Aquí va recórrer multitud d'illes, va arribar a aplegar 125.000 insectes, a més del treball d'examen del terreny i de la fauna en general. Singapur i Borneo, illes Cèlebes i Nova Guinea, Timor, Java i Sumatra, van

16 La teoria evolucionista d'A. Wallace

ocupar-li set anys de la seva vida. El 1855 ja va publicar un treball en el qual enuncitava una llei que regulava la introducció de noves espècies. «Cada espècie ha vingut a l'existència coincidint, tant en el temps com en l'espai, amb una espècie anterior de gran afinitat amb ella.» I era el febrer del 1858, quan es trobava a l'illa de Ternate de les Moluques, convalescent d'un atac de paludisme, i se li ocorregué la idea de la selecció natural en la lluita per la vida i l'exposà en un article que envià a Darwin, bo i demanant-li que si ho veia oportú l'enviés a alguna revista per a la seva publicació. Ja sabem com va reaccionar el destinatari. Es publicà conjuntament amb un resum de les idees de Darwin, mentre aquest prometia un llibre extens, que es publicà l'any següent.

El treball de Wallace imprès ocupa una dotzena de pàgines. No és llarg però és molt clar. La lògica de la seva argumentació és la mateixa que Darwin farà servir al llibre. Diu Wallace: «El nombre dels que moren cada any ha de ser immens; i com que l'existència individual de cada animal depèn d'ell mateix, els que moren han de ser els més dèbils, mentre que els que sobreviuen seran els més perfectes en salut i vigor. És una lluita per l'existència en la qual han de desaparèixer sempre els més dèbils i d'organització més imperfecta.» Però hi afegeix un detall que és diferent de la idea darwiniana: que no es pot comparar la selecció natural amb la que fa l'home amb els animals domèstics, perquè, diu, «aquests són anormals, irregulars, artificials; són subjectes a variacions

que no es donen mai ni es poden donar en l'estat natural».

Darwinista, però no del tot

No acabà pas aquí la contribució de Wallace a la ciència. A Indonèsia continuà fins al 1862 i va recollir multitud de dades per a una obra monumental que publicà el 1876 en dos volums, *The Geographical Distribution of Animals*. Entre altres coses distribueix l'arxipèlag malai en dos conjunts ben definits des del punt de vista de la fauna. La línia divisòria encara ara s'anomena «línia de Wallace». També va escriure un llibre sobre els seus viatges, comparable al *Diari* de Darwin, *The Malay Archipelago*.

Se sentia darwinista, és clar. No va mostrar cap signe de recel o enveja davant l'èxit de *L'origen de les espècies*. Ben al contrari celebrà que la idea que ell també havia tingut tingués tant d'èxit. Fins i tot va publicar el 1870 un obra més extensa que aquelles dotze pàgines primeres, *Contributions to the Theory of Natural Selection*, que reforçava els punts de vista de Darwin. Però la cosa varià un xic quan Darwin publicà *La descendència de l'home* el 1871. Precisament ell acabava de publicar, feia només un any, un article, *Limits of Natural Selection in Man* («Límits de la selecció natural en l'home»), en el qual exposava que la intel·ligència humana no hauria pas pogut sorgir per selecció natural. L'home és «un ésser en el qual la força subtil que anomenem ment ha arribat a ser de molta més importància que

la seva estructura corporal». I diu també: «Jo inferiria que una Intel·ligència superior ha guiat el desenvolupament de l'home en una direcció definida i per a un propòsit especial.» Darwin no digué res contra Wallace, però els materialistes seguidors seus, com Huxley i Hooker el titllaren d'«espiritualista» i poc científic. Per a ells la ciència ha d'atenir-se només a les dades d'observació dels fenòmens materials que ho han d'explicar tot.

Set anys després de la mort de Darwin publicava Wallace una obra extensa que titulà *Darwinism*. Es mostrava darwinista del tot en l'explicació de l'evolució per la selecció natural en el camp de la vida irracional, i rebutjava també les idees lamarckianes de l'acció evolutiva de l'ús o desús dels òrgans i de la transmissibilitat dels caràcters adquirits, però en arribar al problema de l'origen de l'home insisteix en l'afirmació que la selecció no pot explicar, ella sola, l'extraordinari desenvolupament del cervell humà, i, en conseqüència, de les facultats mentals que posem. A la pàgina 474 diu: «(les facultats mentals) assenyalen clarament que en l'home existeix alguna cosa que no ha derivat dels seus progenitors animals, i que podem pensar que és de naturalesa o essència espiritual, capaç d'un desenvolupament progressiu en condicions favorables.» No cal dir que nosaltres pensem com Wallace i no com Darwin pel que fa a aquest punt. Hi ha un salt ontològic entre el psiquisme animal i el psiquisme humà que ja és d'un altre ordre.

Alfred Wallace va tenir una llarga vida. Després d'aquesta obra encara va publicar altres treballs, no tan sols científics sinó també de temes socials. Tenia 80 anys quan el govern britànic va voler demostrar-li que reconeixia el mèrit de la seva obra científica amb l'atorgament d'una pensió. El 1905 va publicar les seves memòries. Va morir el 1913, a Broadstone, quan ja havia complert els noranta anys.

TAC

Novetats cinematogràfiques

Qualificacions: * Dolenta ** Regular *** Bona **** Molt bona

El caballero don Quijote **

Director: Manuel Gutiérrez Aragón.

Guió: Manuel Gutiérrez Aragón.

Intèrprets: Juan Luis Galiardo, Carlos Iglesias, Juan Diego Botto, Aventures. Espanya, color, 2002. 119 minuts.

Tots els públics.

Dom Quixot i Sancho s'han fet famosos per la novel·la de Miguel de Cervantes, però ells encara no ho saben. Dom Alonso Quijano, el cavaller dom Quixot de la Manxa, sortirà, un cop més, i amb l'oposició de la seva neboda i de la majordoma, a una nova batalla que començarà a la Manxa i acabarà a la costa. Vestit amb la seva armadura, el «foll» cavaller errant de qui tothom es burla emprendre les seves aventures amb el seu fidel escuder. El poruc Sancho Panza, que incita i elogia els combats imaginaris del gentilhome, decideix partir amb ell per ajudar-lo en les seves empreses. Sancho també espera rebre la recompensa de transformar-se en governador d'una

Juan Luis Galiardo és dom Quixot.

illa, una antiga promesa que li va ser feta per dom Quixot. Però el seu senyor ja té ben clar quina és la prioritat de les seves batalles: desfer l'encanteri de la seva estimada, la imaginària Dulcinea, a qui mai no ha vist.

El caballero don Quijote procura mantenir un cert rigor històric compatible precisament amb la fantasia exuberant de la mateixa època de Cervantes, tan donada a la teatralitat. Un Quixot més vell que en l'original (Juan Luis Galiardo) i un Sancho menut però no gras (Carlos Iglesias) són els actors que interpreten magistralment els papers protagonistes. Galiardo confereix bona planta al personatge gràcies als seus diàlegs i bogeria per les seves accions descabellades. Sancho representa el costat realista, humil i sensat del món, i entre tots dos combinen esferes entre la realitat i el somni. Això no obstant, l'obra no arriba a engrescar per la lentitud de l'acció i una posada en escena un xic barroca. (María Luengo)

Humor: 1; acció: 2; violència: 1; sexe: 0; llenguatge: culte-col·loquial (qualificacions de 0 a 3).

Estrena en vídeo i DVD

La máquina del tiempo **

Director: Simon Wells.

Guió: John Logan.

Intèrprets: Guy Pearce, Samantha Mumba, Addy Mark.

Ciència-ficció. Estats Units, color, 2002. 120 minuts.

Públic: joves.

Basada en la clàssica novel·la de ciència-ficció de H. G. Wells, *La máquina del tiempo* és una nova visió dels viatges humans a través dels segles. Després de l'estela dels diversos «retorns al futur» de Michael J. Fox, aquesta versió de Dreamworks i la Warner s'assembla més a la versió del llibre de Wells que va fer George Pal amb Rod Taylor el 1960.

Imatge de la pel·lícula.

El científic i inventor Alexander Hartdegen està decidit a demostrar que és possible viatjar en el temps. El seu determini esdevé desesperació a causa d'una tragèdia personal que ara el porta a voler canviar el passat. En comprovar les seves teories amb una màquina del temps inventada per ell, Hartdegen és projectat 800.000 anys vers el futur, on descobreix que la humanitat s'ha dividit en caçadors... i caçats.

Amb Guy Pearce al capdavant del repartiment, la pel·lícula suposa el debut de Simon Wells com a director de cinema d'acció real, després d'haver codirigit anteriorment la pel·lícula de dibuixos animats *El príncipe de Egipto*. A més, Simon és el besnet de l'escriptor H. G. Wells. La part estel·lar de l'equip la tanquen Jeremy Irons, com el pervers Ubre-Morlock, i John Logan, autor del guió i també guionista de l'oscaritzada *Gladiator*. A meitat de camí entre la ciència-ficció i el cinema d'aventures, aquest entretingut film, a més d'una esplèndida ambientació, presenta uns efectes especials molt aconseguits, al llarg d'una història que manté un ritme àgil en tot el seu recorregut.

El DVD ofereix: comentaris del director Simon Wells, escenes suprimides, galeria de disseny de producció, la creació dels Morlocks, el documental *La construcció de la máquina del tiempo*, els efectes visuals i la coreografia dels dobles.

Humor: 0; acció: 2; violència: 1; sexe: 0; llenguatge: col·loquial.

Star Wars. L'atac dels clons ***

Director: George Lucas.

Guió: George Lucas i Jonathan Hales.

Intèrprets: Ewan McGregor, Natalie Portman, Hayden Christensen.

Ciència-ficció. Estats Units, color, 2002. 142 minuts.

Públic: joves.

Deu anys després dels esdeveniments viscuts a *L'amenaça fantasma*, la galàxia ha canviat considerablement, però també els joves herois Obi-Wan Kenobi (Ewan McGregor), Padmé Amidala (Natalie Portman) i Anakin Skywalker (Hayden Christensen). Anakin ja és un complet aprenent de cavaller Jedai amb Obi-Wan, que evidentment ha passat de deixeble a mestre. Tots dos tenen com a missió protegir Padmé, que està amenaçada de mort per una facció política separatista. Noves aventures, més efectes especials i força sorpreses per a aquesta nova entrega de George Lucas. Per a molts, és millor que la seva predecessora i pitjor que les tres

Noves aventures per als fans de les «galàxies».

primeres entregues de la saga. Una cita ineludible per als fans de les «galàxies».

La versió DVD conté dos discos amb nombrosos extres: documentals, reportatges de com es va filmar, escenes eliminades...

Humor: 1/2; acció: 1 i 1/2; violència: 1/2; sexe: 0; llenguatge: col·loquial.

El món de la televisió

► **El show de Flow**

TVE1 - 22.00 h - Dimecres

Florentino Fernández és el «mestre de cerimònies» d'aquest espai setmanal d'entrevistes, humor i varietats. L'actor i humorista, que també participa en la producció del programa, està acompanyat per Miki Nadal, també integrant de l'equip d'*El informal*; Cristina Ardohain (Pampita), estrella de la televisió argentina, i Cristina Solano, actriu còmica.

L'equip del programa.

El seu objectiu és simplement entretenir i divertir d'una manera sana tota la família. Per ara la línia és aquesta. Això no obstant, l'espai tampoc no és el paradís de la creativitat —hi ha un abús d'imatges de l'arxiu històric de TVE—, la riallada no està assegurada i ja se sap que és molt difícil mantenir el llistó de l'humor intel·ligent. Florentino és conscient que té una feina complicada: atreure el públic jove a una cadena d'audiència «madura» no és cosa de dos dies. A més, l'estructura del seu xou fa que el seu èxit o fracàs pivoti majoritàriament en la seva persona, omnipresent durant els noranta minuts de programa.

► **La Lua i el món**

K3 - 17.10 h - De.dilluns a divendres

K3 va estrenar el 28 d'octubre *La Lua i el món*, una sèrie de dibuixos animats dirigida a la formació del públic infantil en temes mediambientals. Aquesta coproducció de Triacom Audiovisual, Aurea Entertainment i Televisió de Catalunya, amb la col·laboració del Departament de Medi Ambient de la Generalitat, consta de 65 capítols d'uns tres minuts de durada, on s'aborden, d'una forma divertida, temes com el reciclatge, l'ús del transport públic, el respecte a la natura, la necessitat d'aprofitar la llum natural o d'estalviar paper i aigua, per crear un món més habitable.

Per fer aquests conceptes entenedors als nens de preescolar, els responsables de la sèrie han donat vida a la Lua, una nena de dos anys que està descobrint el món i que aprendrà paral·lelament als espectadors. Els creadors han vist en la Lua tota una generació d'infants que haurà d'enfrontar-se a un tema relativament nou com és l'ecologia i el respecte al medi ambient. La senzillesa de la línia i l'originalitat dels guions són trets característics de *La Lua i el món*, una sèrie que fa de la seva concepció gràfica i narrativa una declaració d'intencions que concorda amb la condició educativa i didàctica del projecte.

La Lua, en l'aventura de l'aprenentatge, es trobarà un problema: el seu intens món interior, innocent i fabulós, xoca sovint amb el món real. El contrast d'aquests dos universos, el real i l'imaginari, juntament amb el fet que la Lua amb prou feines sap parlar i sol pronunciar malament les paraules, donarà lloc a divertits malentesos i embolics.

La Lua té una companya d'aventures: una granota de peluix que es diu Ota. Quan la nena està sola amb ella, l'Ota té vida pròpia, però quan arriba la mare de la Lua, torna a convertir-se en una joguina. L'Ota, en contraposició a la Lua, és prudent, realista i fins a cert punt covarda davant les situacions que genera la imaginació de la Lua, i això farà que de vegades s'enfadin. Amb tot, serà sempre una bona còmplice de la Lua, l'acompanyarà en les seves aventures i participarà plenament en el seu món imaginari.

TAC

RÀDIO

Des de les 02.00 a les 6.30 hores, selecció de música instrumental. *Sant Rosari*, a les 6.30 hores.
El tren de les set (reflexió matinal), 07.00 hores.
Espurna d'Alba, a les 07.15 i 02.00 hores.
 Informació general i d'Església, cada mitja hora.
 Comentari de l'Evangeli, a les 7.30, 15.30 i 02.00 hores.
 Pensament humà i cristià, cada hora.
 Comentari creient sobre l'actualitat, a les 10.30 hores.
 Àngelus cantat, a les 12.00 hores.

Dilluns

07.00-09.00 *El Primer Cafè* (informatiu i tertúlia)
 09.00-10.00 *Hora blaugrana* (esports)
 10.00-14.00 *Radiofórmula*
 14.00-14.30 *Sin concesiones* (esports)
 14.30-15.00 *Catalunya actualitat* (informatiu)
 15.00-18.00 *Radiofórmula*
 18.00-20.00 *La Plaça de l'Església* (magazín)
 20.00-21.30 *Sin concesiones* (esports)
 21.30-23.00 *Qui tingui oïdes* (actualitat en clau cristiana i un informatiu general i d'Església durant la primera mitja hora)
 23.00-00.00 *Planeta Blau* (medi ambient)
 00.00-02.00 *Rumba Llatina*

Dimarts

07.00-09.00 *El Primer Cafè*
 09.00-10.00 *Hora blaugrana*
 10.00-14.00 *Radiofórmula*
 14.00-14.30 *Sin concesiones*
 14.30-15.00 *Informatiu*
 15.00-18.00 *Radiofórmula*
 18.00-20.00 *La plaça de l'Església*
 20.00-21.30 *Sin concesiones*
 21.30-23.00 *Qui tingui oïdes*
 23.00-00.00 *Paraules d'amor* (família)
 00.00-02.00 *Rumba Llatina*

Dimecres

07.00-09.00 *El Primer Cafè*
 09.00-10.00 *Hora blaugrana*
 10.00-14.00 *Radiofórmula*
 14.00-14.30 *Sin concesiones*
 14.30-15.00 *Informatiu*
 15.00-18.00 *Radiofórmula*
 18.00-20.00 *La plaça de l'Església*
 20.00-21.30 *Sin concesiones*
 21.30-23.00 *Qui tingui oïdes*
 23.00-00.00 *Mar de claror* (catequesi)
 00.00-02.00 *Rumba Llatina*

Dijous

07.00-09.00 *El Primer Cafè*

09.00-10.00 *Hora blaugrana*
 10.00-14.00 *Radiofórmula*
 14.00-14.30 *Sin concesiones*
 14.30-15.00 *Informatiu*
 15.00-18.00 *Radiofórmula*
 18.00-20.00 *La plaça de l'Església*
 20.00-21.30 *Sin concesiones*
 21.30-23.00 *Qui tingui oïdes*
 23.00-00.00 *A tota costa* (submarinisme)
 00.00-02.00 *Rumba Llatina*

Divendres

07.00-09.00 *El Primer Cafè*
 09.00-10.00 *Hora blaugrana*
 10.00-14.00 *Radiofórmula*
 14.00-14.30 *Sin concesiones*
 14.30-15.00 *Informatiu*
 15.00-18.00 *Radiofórmula*
 18.00-19.00 *La plaça de l'Església*
 19.00-20.00 *Catalunya sense barreres* (atenció a discapacitats)
 20.00-21.30 *Sin concesiones*
 21.30-23.00 *Qui tingui oïdes*
 23.00-00.00 *Amb llum pròpia* (personatges famosos)
 00.00-02.00 *Nit de música*

Dissabte

07.00-08.30 *La gran diferència*
 08.30-09.00 *Contes de la Fada Vetakika*
 09.00-10.00 *Radiofórmula*
 10.00-11.00 *Club de golf* (esports)
 11.00-12.00 *Trotamundos* (turisme rural)
 12.00-13.00 *Hora blaugrana*
 13.00-14.00 *Radiofórmula*
 14.00-17.00 *La gran diferència* (selecció musical)
 17.00-18.00 *Vaixells, trens i música country*
 18.00-19.00 *En compàs de cine* (cinema)
 19.00-20.00 *Els temps de la música* (música clàssica)
 20.00-00.00 *Ressons o futbol Sin concesiones*
 00.00-01.00 *Radiofórmula*
 01.00-06.30 *La gran diferència*

Diumenge

07.00-08.30 *La gran diferència*
 08.30-09.00 *Contes de la Fada Vetakika*
 09.00-10.00 *Tot sardana*
 10.00-12.00 *Rutes per Catalunya* (excursions)
 12.00-13.30 *Sirocco* (ONG)
 13.30-14.00 *El Cafè Internacional*
 14.00-17.00 *La gran diferència*
 17.00-18.00 *Mar de claror*
 18.00-18.30 *La Taula de l'Evangeli* (comentari de les lectures dominicals)
 18.30-20.00 *Avui és el dia del Senyor* (prèvia i Eucaristia des de la catedral de Barcelona)
 20.00-21.00 *Melodies de fe* (música cristiana)
 21.00-23.00 *Ressons o futbol Sin concesiones*
 23.00-23.30 *Missatge en una ampolla* (reflexions)
 23.30-00.00 *Moments a mitjanit* (reflexió cristiana)
 00.00-00.30 *La cova del Country*
 00.30-01.00 *Cova de Jazz*
 01.00-06.30 *La gran diferència*

Desconnexions de Ràdio Estel**De dilluns a divendres:**

09.00-09.20 *Informatiu matí + el Temps*
 09.30 *Música Principat*
 14.00-14.15 *Informatiu migdia + el Temps*
 20.00-20.30 *Informatiu + el Temps + Música Principat*
 9.15, 14.15, 18.45 *el Temps*
 9.00, 12.00, 15.00, 17.00 *Butlletins horaris*

Cada dia:

06.45 *Un bon motiu per viure*
 08.12, 10.45, 16.15 *Agenda*
 12.45, 17.45 *Recomanacions turístiques*
 00.00-02.00 *Música Principat*

Dilluns

20.30-21.00 *Des del campanar*

Dimarts

20.30-21.00 *In Corpore Sano*

Dimecres

20.30-21.00 *El que més ens agrada*

Dijous

20.30-21.00 *Fruits de la terra*

Divendres

20.30-21.00 *La Taula de l'Evangeli*

Dissabte

13.00-13.30 *Església d'Urgell*
 13.30-14.00 *In Corpore Sano*

Diumenge

18.00-18.30 *La Taula de l'Evangeli*

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

Diumenge - De 22.05 a 23.00h,
Objectiu, l'home
 Programa de valors humans: fets, el cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista a la Gna. Maria Abella, mercedària que fa més de 30 anys que és a Moçambic; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» del arquebisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles (edita i presenta: J.M. Alimbau).

CÀDENA ESTEL

106.6 FM Barcelonès, Maresme, Vallès Oriental, Vallès Occidental i Baix Llobregat.
93.7 FM Alt Penedès, Baix Penedès, Anoia, Bages, Berguedà i Garraf. ARQUEBISBAT DE BARCELONA

103.4 FM Gironès, Selva, Alt Empordà, Baix Empordà, Pla de l'Estany i Garrotxa. BISBAT DE GIRONA

105.0 FM Ràdio Principat: Alt Urgell, Cerdanya, Noguera, Segarra, Pla d'Urgell i Urgell
107.5 FM Ràdio Principat: Andorra. BISBAT D'URGELL

TELEVISIÓ

2

Diumenge 17

08.45 *Tiempo de creer* (programa protestant).
 Programa dedicat a les manifestacions religioses de la comunitat musulmana, jueva i evangèlica.
 09.30 *Pueblo de Dios* (repetició del dilluns 11)
 «Misión en la selva.»
 A la vora del riu Marañón, a la selva amazònica, hi ha la petita localitat de Santa Rita de Castilla. Santa Rita pertany al vicariat d'Iquitos, on van arribar missioners agustins espanyols fa cent anys, i la seva història està íntimament lligada a la de la missió.
 10.00 *Últimas preguntas*
 Programa religiós catòlic per a gent que té dubtes.
 10.25 *Testimonio*
 «Movimiento Junior, cosa de niños.»
 Cristina acaba de ser mare. El nadó, en braços, comparteix protagonisme amb ella en el testimoni d'avui. En realitat, la seva vida camina entre petits perquè Cristina és responsable del Moviment Junior, una realitat d'Església que vol evangelitzar els infants.
 10.30 *Santa Missa*
 Amb la participació de l'Orfeó Laudate de Barcelona (Barcelonès), sota la direcció de Rafael Muntaner.
 (Director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Víctor Subirana.)

Dilluns 18

17.15 *Pueblo de Dios*
 «Las campanas doblan solas.»

TV 3

Diumenge 17

09.00 *Signes dels Temps*
 «Església i ciència.»
 En moltes ocasions al llarg de la història l'Església i la ciència han avançat per camins diferents. Quina ha de ser la relació entre l'Església i el món científic? Conversa amb el capellà i matemàtic Francesc Nicolau, que acaba de publicar el llibre *Església i ciència al llarg de la història*.
 Altres temes:
 —Entrevista a Marcel Cloet, consiliari del Moviment Mundial de Treballadors Cristians.
 —Presentació de la Diada de Germanor 2002.
 —Presentació d'un curs d'acompanyament al dol.
 —Comentari de cinema, amb Jordi Cabanes.
 —Comentari de l'Evangeli de diumenge.

(Dirigit per Francesc Rosaura i presentat per Teresa Pou.)

Signes dels Temps repeteix l'emissió la nit del diumenge al dilluns, a partir de les 03.00 h per TV3; el diumenge a les 10.30 h pel Canal TVC Internacional i pel Canal TVC Sat.

Divendres 15

20.30 *Creure avui*
 A l'espai «Opinió» parlarem amb Mn. Jordi Cussó, rector de Sant Josep i encarregat de la catequesi en l'àmbit de l'arxiprestat. Espai dirigit per Ramon Salicrú. Després de l'entrevista, l'espai «Notícies» i l'«Agenda». A més, l'escolapi Agustí Herrero farà un breu comentari de les lectures bíbliques d'aquest diumenge. Programa coordinat per Ramon Safont-Tria.
 El programa repeteix l'emissió el dilluns a les 13.30 h.

Cada diumenge

12.00 *Paraula i vida*
 Espai que escriu i presenta Mons. Lluís Martínez Sistach. (El programa repeteix l'emissió el diumenge a la tarda cada tres hores).
 També s'emet pel Canal Reus TV a partir de les 11.55 (es repeteix cada dues hores).

Canal Berguedà de Televisió

Bona notícia, programa quinzenal que s'emet els dimecres a les 20.15h, el dissabte (migdia) i el diumenge (nit).

www.radioestel.com

Els teus programes a la web, per escoltar-los quan vulguis

NOVEMBRE ÉS EL MES CONSAGRAT A LES ÀNIMES DEL PURGATORI

Altres bisbats

• **CONFER.**— Organitza un taller per a joves en procés a partir de 20 anys sobre *Ejercicios para el discernimiento vocacional*, impartit pels marianistes Antonio González Paz i Enrique Aguilera, del **22 al 24 de novembre**; el **23**, els departaments de Justícia i Pau, Missions i Acció Social convoquen una jornada de reflexió destinada als membres de les ONG dirigides per les congregacions religioses. Més informació: av. Alfonso XIII, 97 - Madrid.

• **RELIGIOSOS CAMILS.**— El Centre d'Humanització de la Salut dels religiosos camils organitza a Tenerife un curs sobre *Relación de ayuda al enfermo* (en col·laboració amb Prosac), del **29 de novembre a l'1 de desembre**. Més informació: tel. 918 060 696, fax 918 040 033, a/e: cehs-secretaria@humanizar.es

• **TURBALLOS.**— La comunitat de Turballos convida a participar els dies **30 de novembre i 1 de desembre** en una experiència de silenci i contemplació. Més informació: tel. 966 516 710 i 966 660 726.

Barcelona

• **TAIZÉ.**— L'equip de preparació de les trobades de Taizé a Barcelona ha obert el termini d'inscripció, fins al **15 de novembre**, per participar a la Trobada Europea de Joves que tindrà lloc a París, del 29 de desembre a l'1 de gener. S'ofereixen diverses possibilitats de participació: joves fins a 16 anys (han d'anar acompanyats d'un responsable més gran de 20 anys), de 17 a 30 anys (participació en la vida de les parròquies de París) i adults. Per a més informació: tel. i fax 934 873 994 (dilluns, dimecres i divendres, de 19.00 a 21.00).

• **COL·LEGI CANIGÓ.**— L'associació d'antigues alumnes del col·legi Canigó organitza els dies **15, 16 i 17 de novembre** el II *Rastrillo Solidari* pro-Raval. Es vendran articles de primera i segona mà a preus molt econòmics amb un fi exclusivament benèfic. Lloc: poliesportiu del col·legi, c/ Cister, 23 - Barcelona. Horari:

divendres, de 16.30 a 20.00, dissabte i diumenge, de 11.00 a 20.00, ininterrompudament. Més informació: tel. 932 110 217.

• **V TROBADA EDUCAR PER A LA CONVIVÈNCIA.**— El **16 de novembre**, de 10.00 a 17.00, tindrà lloc a l'auditori de l'Espai Els Àngels (c/ València, 244, 1r - Barcelona) la V Trobada Educar per a la Convivència, amb introducció a càrrec de Rosa Deulofeu, delegada diocesana de Pastoral de Joventut. Per a més informació: 934 125 567 i 934 876 363.

• **ACRISDI.**— El **17 de novembre** tindrà lloc el I Congrés d'Acrisdi. S'hi podrà participar a través de ponències, torn de paraules o taula rodona. El **23 de novembre**, a les 18.00, reunió del grup de creixement personal, que tractarà el tema *Alegria*. C/ Bailèn, 10 - Barcelona; el **24**, excursió en autocar a Andorra. Més informació: tel. 932 314 807.

• **CATEDRAL.**— El **18 de novembre**, amb motiu de la festa de la dedicació de la catedral, a les 18.30, vespres, i a les 19.00, missa conventual.

• **FUNDACIÓ JOAN MARAGALL.**— El **18 de novembre**, a les 19.30, Bernabé Dalmau (monjo de Montserrat i subprior del monestir) és el convidat a una sessió de reflexió cultural i religiosa organitzada per la Fundació Joan Maragall. C/ València, 244, 1r - Barcelona.

• **CRISTIANISME I JUSTÍCIA.**— El **18 de novembre**, a les 20.45, escola de pregària sobre *Amb l'islam durant el Ramadà*, amb Francesc Riera, s.j.; el **19**, a les 19.30, tertúlia amb Lluís Sols. Més informació: c/ Roger de Llúria, 13 - Barcelona.

• **PALAU DE LA MÚSICA CATALANA.**— El **18 de novembre**, a les 21.00, danses i serenates per a cordes amb l'orquestra de cambra de la Filharmonia de Berlín; el **21**, a les 21.00, festa de la música catalana amb l'orquestra Filharmonia de Cambra de Barcelona. Més informació: c/ Sant Francesc de Paula, 2 - Barcelona, tel. 932 957 200, fax 932 957 210, a/e: palau@palaumúsica.org. Internet: www.palaumúsica.org

• **CURS D'ACOMPANYAMENT AL DOL.**— Del **19 de novembre del 2002 al**

18 de febrer del 2003 la Delegació de Pastoral de la Salut de Barcelona organitza un curs d'acompanyament al dol, que s'impartirà de 19.15 a 20.45 al Centre d'Estudis Pastoral (c/ Ríbadeneira, 6, 3ª planta - Barcelona). El professor i director serà Alfons Gea, psicopedagog i responsable del Servei d'atenció al Dol de la Funerària Egarenca (Terrassa). Per a més informació: 933 171 597 i 933 171 865.

• **PASTORAL DEL SORD.**— El **19 de novembre**, a les 21.30, conferència per a pares sobre *El discapacitat dins de la família: sorpresa?*, per Mònica Larruy (FERT); el **23**, a les 19.30, xerrada per a gent gran sobre *Sorpresa davant la maduresa*, amb Francisco Victoria (FERT). Interpretades amb idioma de signes per als sords. Parròquia de Santa Tereseta de l'Infant Jesús, Via Augusta, 68 - Barcelona (entrada per c/ Sant Marc).

• **TIBIDABO.**— El **20 de novembre**, a les 19.30, conferència del Dr. Francisco Canals Vidal, membre de la Pontifícia Acadèmia de Sant Tomàs, sobre *Actualitat de la devoció al Sagrat Cor de Jesús*. Lloc: sala d'actes de Balmeiana, c/ Duran i Bas, 9 - Barcelona.

• **CICLE DE CONFERÈNCIES «TENDÈNCIES ACTUALS DE LA FILOSOFIA».**— La Universitat Pompeu Fabra, l'Institut d'Educació Continuada i la Fundació Joan Maragall, dins del cicle de conferències «Tendències actuals de la filosofia», organitza el **20 de novembre**, a les 19.30, la taula rodona *La filosofia avui* amb la participació de tots els ponents. Auditori de l'Institut d'Educació Continuada, c/ Balmes, 132 - Barcelona.

• **PREGÀRIA PER LA PAU.**— El **20 de novembre**, a les 20.00, nova edició de la Pregària per la Pau a Euskadi i al món, a la parròquia de Sant Agustí de Barcelona. Més informació: www.e-cristians.net

• **MÚSICA CLÀSSICA.**— El **20 de novembre**, a les 20.30, concert de Santa Cecília a l'espai cultural Pere Pruna (c/ Ganduxer, 130 - Barcelona); el **22**, a les 19.30, IV cicle de concert d'orgue a l'orgue Blancafort de l'església dels caputxins de Sarrià (pl. Fra Eloi De Bianya, s/n - Barcelona).

• **AMICS DELS CLÀSSICS.**— El **21 de novembre**, a les 19.00, tindrà lloc el cicle de conferències mensuals Poesia i Sentiment, a càrrec de Maria Infesta, Jordi Mota, Eva Muns i Joan Palet. El **22 de novembre**, a les 19.00, se celebrarà una santa missa en commemoració de la festivitat de Santa Cecília i en record de tots els socis difunts d'Amics dels Clàssics. Totes dues activitats es faran al local social d'Amics dels Clàssics (c/ Ausiàs Marc, 26, 8è - Barcelona). Més informació: tel. 933 150 399.

• **ESGLÉSIA I CIÈNCIA.**— El Museu Geològic del Seminari de Barcelona i els Amics del Museu Geològic del Seminari organitzen un cicle de conferències sobre «Església i ciència al llarg de la història», que imparteix Mn. Francesc Nicolau (subdirector del Museu i professor de Filosofia de la Natura a la Facultat de Filosofia de la URL). La propera conferència serà el **21 de novembre**, a les 18.30, sobre *La ciència de l'època medieval*. C/ Diputació, 231 - Barcelona.

• **ASSEMBLEA DEL FÒRUM D'ASSOCIACIONS CATÒLIQUES D'ADULTS.**— Serà el **23 de novembre** amb el programa següent: a les 9.30, acollida; a les 10.00, presentació de l'assemblea; a les 11.15, intervencions; a les 12.00, eucaristia presidida pel cardenal Ricard M. Carles; a les 13.00, conferència a càrrec del professor Francesc Torralba sobre *Fe i religiositat en el món d'avui*; a les 14.00, finalització de l'assemblea. Lloc: casa d'exercicis Sant Ignasi de Sarrià.

AMICS de la LLAR

S'ofereix companyia a persones grans a canvi d'allotjament a estudiants

Registre Benestar Social de la Generalitat de Catalunya n. SO3030

Indústria, 218, 4t 1a, Barcelona - Tel. 934 369 651

«Construir el Temple del Tibidabo equival a entronitzar el Sagrat Cor de Jesús a Barcelona. El Sagrat Cor de Jesús des del Tibidabo beneeix la nostra ciutat i el món sencer»
(CARDENAL CASAÑAS, any 1902)

Centenari del Temple del Sagrat Cor de Jesús del Tibidabo
1902-2002

CONFERÈNCIA

a la sala d'actes de Balmeiana (Duran i Bas 9, Barcelona)

Dimecres 20 de novembre del 2002, a les 19.30 hores

«Actualitat de la devoció al Sagrat Cor de Jesús»
Dr. Francisco Canals Vidal, membre de la Pontifícia Acadèmia de Sant Tomàs

LES CINCO OBRAS FILOSÓFICAS (WUZI)

五子者有荀揚
文中子及老莊

Les Cinco Obras
Filosóficas són: el
Xunzi, el Yangzi, el
Wenzhongzi, el Laozi
i el Zhuangzi.

TERTÚLIES AMB
PETER YANG

Entrada gratuïta el
dissabte 16 de novem-
bre a les 18.30 h.

TAI - TXI ZEN CRISTIÀ
«Rincón del Silencio»
c/ Floridablanca, 133, baixos - 08011 Barcelona
Informació, Tel. 934 562 444

Des del carrer

Enmig d'una gran ciutat com Barcelona, immerses en el barri obrer de Prosperitat, aquestes quatre Germanetes de Natzaret belgues no deixen d'escampar dia rere dia l'Evangeli de Jesús amb la seva vida senzilla i fraterna. A l'estil del seu inspirador, el P. Charles de Foucauld, les Germanetes de Natzaret constitueixen un nou moviment nascut de la Joventut Obrera Catòlica belga arran del Vaticà II. Juntament amb 18 comunitats més, les Germanetes de Natzaret formen part de les Fraternitats Charles de Foucauld. El proper 1 de desembre les fraternitats catalanes fan la seva trobada anual a la parròquia de Santa Bernadeta (C/ Sant Quirze de Safaja, 3 —Nou Barris— de Barcelona, de 16.00 a 21.00). L'assistència està oberta a tothom qui ho vulgui.

Savine, Paula, Ria i Elsi són Germanetes de Natzaret establertes a Barcelona des de fa set anys

«El misteri de Natzaret defineix la nostra identitat»

—Què fan quatre Germanetes de Natzaret belgues a Barcelona?

—En una de les trobades internacionals que cada any celebren les Fraternitats Charles de Foucauld, el fundador de la Comunitat de Jesús, originària de Barcelona, va convidar la nostra fundadora a implantar una fraternitat en aquesta ciutat. Hi va haver molt bona sintonia, i donada la no-existència de germanetes a Barcelona, es va accedir a la invitació. Vam arribar fa set anys i des de llavors vivim aquí la vida ordinària del nostre carisma.

—Què representa per a vosaltres avui el carisma del P. Charles de Foucauld?

—Nosaltres ens sentim cridades a viure un amor apassionat per la persona de Jesús tant en les situacions més ordinàries de la vida dels homes com en les més extraordinàries. Tot això s'expressa en un llenguatge de presència de Déu i presència davant dels homes, de compartir la vida, d'amistat i de solidaritat. No és una espiritualitat del desert ni de l'eremitisme. Al contrari, és una espiritualitat de la relació en les seves dues dimensions, humana i divina: relació d'amor amb Déu, que es fa un de nosal-

tres en Jesús, i relació d'amor amb els homes i dones amb els quals volem compartir la vida, com a servidores, per estimar com Jesús, sense excloure ningú, i en solidaritat amb els més pobres.

—Com es concreta tot això en la vostra fraternitat, les Germanetes de Natzaret?

—El P. Charles somiava a fundar una cosa molt simple, semblant a les comunitats més senzilles de l'Església primitiva, vivint del treball, com la Sagrada Família, en contemplació de Jesús. Somiava amb una petita família, una petita llar de pregària i hospitalitat, una cosa molt petita i senzilla. D'alguna manera nosaltres sentim una mica el mateix i així ho intentem viure.

El P. Charles va descobrir el misteri de Natzaret i el va fascinar. Hi va veure Jesús, el Pobre. El va veure viure i treballar, ocupar el darrer lloc. Ell ens indica el camí que du a Natzaret i al cor del pobre. Natzaret defineix la nostra identitat, la nostra vocació particular i la nostra missió. Natzaret és tornar-se més humil, és presència amorosa. És el dinamisme d'un amor servicial.

—Es pot viure això enmig d'una gran ciutat com Barcelona?

—Natzaret es pot viure a qualsevol lloc, en una ciutat, en un poble, al camp, al desert... L'únic requisit és que els estranys es tornin amics en nom de Jesús. Des d'una amistat profundament viscuda volem ajudar la gent a creure en la seva dignitat humana i de fill de Déu. El nostre carisma particular és rebre, assenyalar i compartir l'amor alliberador de Jesús a través de la nostra solidaritat en la convivència diària, amb un amor preferencial pels pobres i indefensos, sobretot enmig de les ciutats. Barcelona resulta ideal en aquest sentit perquè és una gran ciutat i hi vivim tot això de manera extraordinària. Aquí, en aquesta comunitat de quatre germanetes, inserides en el món laboral i enmig de relacions quotidianes normals al barri de Prosperitat, podem viure a fons el nostre carisma, una cosa molt senzilla, a l'estil de la Sagrada Família de Natzaret. I és que per a nosaltres, les grans ciutats com Barcelona són com un desert on hi ha molta gent incomunicada i sola. Amb el nostre testimoni de vida fraterna volem fer present Déu, ser una resposta davant d'aquest anonimat i convertir-nos en un petit oasi enmig de la gran ciutat.

Samuel Gutiérrez

La confiança de Déu

De tant en tant, en algunes entrevistes, al convidat se li sol preguntar: «Creu en Déu?», i a continuació: «I en l'home?». La paraula «creure» no té ben bé el mateix significat en un cas i en l'altre; en la primera pregunta aquest verb fa referència a l'existència de Déu, mentre que en la segona es refereix a la bondat de l'home, a la seva capacitat per conviure amb els altres.

De la manera com es formulen aquestes dues preguntes pot semblar que creure en Déu i en la humanitat són dues realitats deslligades, o fins i tot incompatibles. Des d'aquest punt de vista aquell qui té confiança en el progrés de la humanitat, en la persona com a ésser autònom i capaç de superar-se, no pot creure en una intel·ligència suprema, en una realitat espiritual; i al contrari, s'espera que qui creu en Déu —que és bo i immutable— sigui incapaç de confiar en l'home, perquè el considera dolent per naturalesa, corromput. Els cristians en canvi, hem de respondre afirmativament a totes dues preguntes. Creiem que Déu existeix i que ens estima, i prova d'això és que ens va enviar el seu propi Fill, Jesucrist. Aquest és el senyal inequívoc que Déu compta amb les persones. Per tant, si Ell creu en la humanitat nosaltres hem de ser optimistes i confiar en l'home de la mateixa manera.

Eduard Brufau

Joan Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

No negligim els nostres directors!

Ja són dos els directors de pastoral publicats d'acord amb les resolucions del Concili Provincial Tarraconense del 1995. Tots dos fan referència a qüestions bàsiques: un, a la parròquia i a l'arxiprestat; l'altre, als sagraments de la iniciació cristiana. ¿Són prou coneguts i, sobretot, són prou tinguts en compte? M'inclino a creure que no, atesa la manera com són tractats alguns temes difícils de l'activitat eclesial, que els directors orienten i que gairebé ningú no esmenta... Posaré un parell d'exemples.

El primer dels directors esmentats ens parla d'un «nou concepte de parròquia» (núm. 10), derivat del fet que «avui la residència de les persones ha deixat de ser el factor englobant de la seva vida» (*ibid.*). D'aquest nou concepte en neix un sentit de corresponsabilitat arxiprestal i diocesana que porta a comptar amb les altres parròquies i amb la diòcesi. També en les altres realitats eclesials, com ara els religiosos i les seves obres (Cf. núm. 40). Aquest «canvi en la manera de ser de les parròquies comporta un canvi en la manera de ser rector i/o de fer-ne» (núm. 31). Sembla evident que rau aquí el punt

de partida per poder accedir a noves formes d'organització parroquial. Diverses diòcesis treballen ja en projectes d'«agrupació de parròquies» i d'«equips de preveres que exerceixen *in solidum*, amb un moderador, la missió pastoral en una o més parròquies». D'això en parla el Directori en els números 15 i 16. Ara bé, serà pràcticament impossible avançar en aquesta línia si no hem aprofundit prèviament en el canvi de mentalitat que ens proposa el ja citat número 10. El canvi de mentalitat ha de precedir el canvi d'organització.

Pel que fa al Directori dels sagraments de la iniciació cristiana, seria bo tenir-lo també més en compte per tal

d'apropar les pautes d'actuació de les diferents parròquies. La simple existència d'un directori aporta objectivitat. Ajuda els pastors a resistir pressions abusives i, al mateix temps, a no caure en l'arbitrarietat. Fixem-nos en un cas especialment procliu a la polèmica: l'admissió al Baptisme de fills de matrimonis en situació canònica irregular. El Directori estableix aquestes normes: acolliment dels pares amb caritat comprensiva i amb molta discreció; oferir-los la possibilitat de normalitzar la seva situació quan és possible; diàleg atent sobre la fe i els valors cristians; possibilitat de consensuar l'ajornament del Baptisme, si això no ha de ser interpretat com a refús o discriminació; evitar la rigidesa; tenir present que aquestes situacions per si mateixes no són raó suficient per negar-los el sagrament, ja que els infants són batejats en la fe de l'Església (Cf. núm. 29 i núm. 30). És clar que no es tracta de regles matemàtiques, sinó de pistes per al discerniment. I també és clar que, volent tots acollir i educar, sempre hi haurà uns pastors que accentuaran més el primer d'aquests dos conceptes i uns altres que posaran l'accent en el segon. Però la fidelitat al Directori anirà apropant posicions.

Quantes vegades, per cert, hem clamats que calia unir criteris? Ens adonem ara que els directors del Concili Tarraconense ho estan fent?

Ara mateix

Rauxa

**PER A SER UNA
ESGLÉSIA MILLOR...**

**... CAL LA PARTICIPACIÓ
DE TOTS**

Col·labora amb Germanor

**✱
"GERMANOR"**

Diòcesis de Barcelona, Girona, Lleida, Solsona, Tarragona, Tortosa, Urgell i Vic

17 de Novembre de 2002

**CAMPANYA PERMANENT PER A L'AUTOFINANÇAMENT DE
L'ESGLÉSIA DIOCESANA**